

Ikt. sz.: KOB/12-2/2017.

KOB-5/2017. sz. ülés
(KOB-69/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Kulturális bizottságának**
2017. április 25-én, kedden 11 óra 03 perckor
az Országgyűlés Irodaháza V. emelet 569. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirendi javaslat elfogadása	5
A köznevelés aktuális helyzete, különös tekintettel a PISA-felmérés eredményeire, a NAT felülvizsgálatára, az érettségi előkészületeire	5
<i>Dr. Palkovics László államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma) tájékoztatója</i>	<i>5</i>
<i>Dr. Csépe Valéria miniszteri biztos (Emberi Erőforrások Minisztériuma) tájékoztatója</i>	<i>12</i>
<i>Kérdések, észrevételek, hozzászólások</i>	<i>15</i>
<i>Dr. Palkovics László államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma) reagálása</i>	<i>29</i>
<i>Dr. Csépe Valéria miniszteri biztos (Emberi Erőforrások Minisztériuma) reagálása</i>	<i>35</i>
A Magyar Művészeti Akadémia elnökének B/14936. számú beszámolója Magyarország Országgyűlése számára 2014-2015	40
<i>Fekete György, a Magyar Művészeti Akadémia elnökének beszámolója</i>	<i>40</i>
<i>Kérdések, észrevételek, hozzászólások</i>	<i>43</i>
<i>Dr. Kucsera Tamás Gergely főtitkár (Magyar Művészeti Akadémia) reagálása</i>	<i>45</i>
<i>Határozathozatal</i>	<i>49</i>
Egyebek	49
Az ülés berekesztése	50

Napirendi javaslat

1. A köznevelés aktuális helyzete, különös tekintettel a PISA-felmérés eredményeire, a NAT felülvizsgálatára, az érettségi előkészületeire

Előadó:

Dr. Palkovics László, az Emberi Erőforrások Minisztériumának oktatásért felelős államtitkára

2. A Magyar Művészeti Akadémia elnökének beszámolója Magyarország Országgyűlése számára 2014-2015 (B/14936. szám)
(Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)
(Beszámolót tárgyaló bizottság)
3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dúró Dóra (Jobbik), a bizottság elnöke

Kucsák László (Fidesz), a bizottság alelnöke
Dr. Pószán László (Fidesz), a bizottság alelnöke
Kunhalmi Ágnes (MSZP), a bizottság alelnöke
Ikotity István (LMP), a bizottság alelnöke
Dunai Mónika (Fidesz)
Halász János (Fidesz)
Simon Róbert Balázs (Fidesz)
Törő Gábor (Fidesz)
Dr. Vinnai Győző (Fidesz)
Farkas Gergely (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Hoffmann Rózsa (KDNP) Dunai Mónikának (Fidesz)
Dr. Hiller István (MSZP) Kunhalmi Ágnesnek (MSZP)
Demeter Zoltán (Fidesz) dr. Vinnai Győzőnek (Fidesz)
Szabó Szabolcs (független) Ikotity Istvánnak (LMP)

A bizottság titkársága részéről

Takács Gabriella, a bizottság tanácsadója
Gyevánné Zweig Zsuzsanna, a bizottság munkatársa

Meghívottak

Dr. Palkovics László oktatásért felelős államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma)
Dr. Csépe Valéria miniszteri biztos (Emberi Erőforrások Minisztériuma)
Fekete György elnök (Magyar Művészeti Akadémia)
Dr. Kucsera Tamás Gergely főtitkár (Magyar Művészeti Akadémia)

(Az ülés kezdetének időpontja: 11 óra 03 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirendi javaslat elfogadása

DÚRÓ DÓRA (Jobbik), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszöntöm önöket a Kulturális bizottság mai ülésén. Az ülést megnyitom. A jelenléti ív alapján megállapítom, hogy a bizottság határozatképes.

A napirendi javaslatot a képviselők előzetesen írásban megkapták, ehhez senki nem terjesztett elő módosítást, így az előzetesen kiküldött napirendi javaslatról szavazunk.

Kérdezem a bizottság tagjait, kik azok, akik támogatják a napirendi javaslatot az előzetesen kiküldött formában. Aki igen, kérem, jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm. Volt-e nem szavazat? *(Senki sem jelentkezik.)* Tartózkodás? *(Senki sem jelentkezik.)* A bizottság egyhangúlag támogatta a napirendet.

A köznevelés aktuális helyzete, különös tekintettel a PISA-felmérés eredményeire, a NAT felülvizsgálatára, az érettségi előkészületeire

Az 1. napirendi pontunk a köznevelés aktuális helyzete, különös tekintettel a PISA-felmérés eredményeire, a NAT felülvizsgálatára, az érettségi előkészületeire. Köszöntöm az Emberi Erőforrások Minisztériumának oktatásért felelős államtitkárát, Palkovics Lászlót, valamint munkatársait, Maruzsa Zoltán helyettes államtitkár urat, Csépe Valéria miniszteri biztos asszonyt és Sipos Imre miniszteri biztos urat. *(Ikotity István megérkezik az ülésre.)*

Az első prezentáció megtartására megadom a szót Palkovics László államtitkár úrnak. Parancsoljon!

Dr. Palkovics László államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma) tájékoztatója

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): *(Tájékoztatója megtartásához projektoros kivetítőt használ.)* Köszönöm szépen. Kedves Elnök Asszony! Kedves Képviselő Hölgyek és Urak! Elnézést, hogy innét beszélek, csak akkor nem látnám, hogy mit mondok meg a szemembe világítana a kivetítő.

Nagyon röviden szeretném önöket a napirendnek megfelelő témában informálni. Az előadásnak azt a címet adtuk, ami itt fent látható. A köznevelési kerekasztal működésének megkezdése óta eltelt egy év, és az ez alatt az egy év alatt elvégzett munkáról szeretnék rövid tájékoztatást adni. *(Kunhalmi Ágnes megérkezik az ülésre.)*

Mielőtt viszont a részletekbe belemennék, egy nagyon fontos dolog: a piros felkiáltójel csak a figyelemfelkeltés miatt van ott, tehát ezek az ügyek mind kifejezetten olyan koncepciók, amelyek a kormány döntését nem bírják, tehát nincs semmiben sem kormánydöntés. Ezek olyan elemek, amelyek egyébként az elmúlt egy évben megjelentek, és ezekről szakmai vitát folytatunk. Ebbe a körbe tartozik egyébként a nemzeti alaptanterv és egy sor más dolog, amiről beszélünk. Ez az az anyag, amelyet egyébként igyekszünk a lehető legszélesebb körben ebben a pillanatban szakmai vitára bocsátani.

Nagyon röviden a köznevelési rendszerünk áttekintéséről egy rövid diagnózist szeretnék mondani. Magyarország településszerkezete elég erőteljesen elaprózott, és az iskolaszervezet ehhez alkalmazkodik valamilyen formában. Azt gondolom, erről többet nem is nagyon mondanék.

Ami talán ennél fontosabb: ha megnézzük, hogy 2000 és 2015 között hogyan változott az általános iskolába járó gyerekek száma, akkor az körülbelül 200 ezerrel

csökkent, ami nyilvánvalóan egy sor kérdést fel fog majd a későbbiekben vetni, 2010 és 2014 között a feladatellátási helyek száma viszont növekedett. Ez annak a törvénymódosításnak köszönhető, amely azt mondja, hogy azon a településen, ahol egyébként legalább nyolc szülő igényli azt, hogy alsó tagozat, illetve óvodai tevékenység működjön, ott azt a kormánynak kötelessége működtetni.

Ha megnézzük, tulajdonképpen ennek a számnak így azért inkább csak tájékoztató jelentősége van, mint gyakorlati jelentősége, hogy milyen az átlagos kihasználtsága az iskolai épületeknek, az iskoláinknak. 70 százalék, de ahogy mondtam, gyakorlati jelentősége ennek kevésbé van. Azt mutatja, hogy sokkal nagyobb az a lehetőség, amit tudnánk használni a gyerekek létszámához kapcsolódóan, viszont ennek az eloszlása nagyon nem egyenletes az országban. Vannak olyan, elsősorban kis vidéki települések, ahol ez a kihasználtság lényegesen alacsonyabb, és vannak, elsősorban a közép-magyarországi régióban, Budapesten, illetve a nagyvárosokban olyan iskolák, ahol már konténereket kell bérelnünk, mert az iskolaépület nem alkalmas arra, hogy az odajárni akaró gyerekeket befogadja.

Ami nagyon fontos, hogy a pedagógustársadalomra vonatkozóan is van néhány kijelentés. Azontúl egyébként, hogy 2013 óta 5 ezerrel nőtt az iskolákban tanító pedagógusok száma, tehát a szám felfelé változott, a tanártársadalom előrepszik, egy sor olyan rossz döntés született a múltban, például az egyszakos tanárképzés, ami pontosan a pedagógushiány irányába hat. Sajátos helyzetről van szó: az egyik oldalon csökken a gyereklétszám, a másik oldalon nő a pedagóguslétszám, viszont mégis nagyon sok iskolában az az érzés, hogy a tanárok túlterheltek, nincs megfelelő szakos ellátottság, tehát ez a sajátos kettősség jellemzi a magyar iskolarendszert.

Ha megnézzük azt - és erről szeretnék majd talán egy kicsit hosszabban beszélni -, hogy hogyan értékeljük a magyar iskolák esélynövelő, esélyteremtő képességét, itt generálisan megállapíthatjuk azt, hogy ez nem az, ahol egyébként ennek lenni kéne, ez nem jó. Látszik gyakorlatilag minden felmérésünkből, ahol a szakmai kérdések mellett vizsgáljuk a gyerekek családi hátterét, hogy sajnálatos módon az, hogy ki milyen tanulási esélyekkel rendelkezik, nagyon-nagyon erőteljesen függ a családi háttértől, függ attól egyébként, hogy hol működik az iskola.

Az iskolaválasztás a rendszerváltás után az egyik komoly vívmányunk, de azért az is látszik, hogy ebben van olyan, aki ezt egyértelműen jól tudja használni, és van olyan, aki pedig nem szükségszerűen. A 2012-es PISA-kérdőív családra vonatkozó kérdéseiből látszik - a legutolsó még nincs meg, de valószínűleg ez nem változott lényegesen -, hogy azok a családok, akiknek az anyagi helyzete jobb, ők egyértelműen az iskola jósága alapján választják ki az iskolát nagyobb mértékben. Itt látszik a kék háromszög, 30 százalék fölötti az az arány, aki inkább elviszi a gyereket egy másik, távolabb lévő település iskolájába, a magas társadalmi státuszú szülők közül.

Ennek az ellentettje - és itt pontosan megfordult -, hogy azon családok estében, ahol egyébként a társadalmi státusz, jövedelmi viszonyok alacsonyak, ott ez pont fordítva történik, ott csak kisebb mértékben döntenek a jobb iskola mellett, és egyértelműen a helyben lévő, tehát fizikailag közel lévő és legegyszerűbben választható iskolát választják ki. Én azt gondolom, hogy ez egy elég jellemző számadat.

Ha megnézzük - és erre vonatkozott az egyik felkérés, hogy hogy is állunk az elmúlt időszakban az iskolai sikerességgel -, három olyan mérés eredményét szeretném röviden ismertetni, ami aktuális volt az elmúlt körülbelül fél évben. Ezek közül az első a TIMSS-mérés eredményei. Ez egy nemzetközi mérés mind matematikából, mind természettudományból, a tantervben leírtak elsajátítására vonatkozóan tesz fel kérdéseket, és ezt hasonlítja össze különböző országok között. Ugye ez a mérés 4. és 8. osztályban történik. A 4. osztályos mérésnél egyértelműen látszik, hogy évek óta mind a két területen folyamatosan nő a gyerekeink pontszáma. Ez fontos azért, mert magunkhoz képest is fejlődünk, illetve, ha megnézzük azt, hogy hogy állunk nemzetközi összehasonlításban, akkor azt kell mondanunk, hogy itt a TIMSS-mérésnél

Finnország, Lengyelország szintjén vannak, tehát igazán itt nincs különbség az egyébként sikeresnek tartott és sikeresen működő országok oktatási rendszeréhez képest. Hasonló látható - itt ugyan volt egy csökkenés, de aztán 2011 óta ez is növekszik - a 8. osztályos gyerekek esetén. Tehát ebből le lehet vonni azt a következtetést, hogy tulajdonképpen az iskolarendszerünk arra mindenképpen alkalmas - legalábbis ebből a két tantárgyból, de azt gondolom, ez a többire is igaz -, hogy a tantervben előírtakat megfelelően átvigye, és a gyerekek ebben nemzetközi szinten is valahol ott az első harmadban szerepelnek, és jól tudnak szerepelni.

Az országos kompetenciamérés - azt gondolom, az itt lévők ezt pontosan tudják - egy olyan mérés, ami 2008-ban került bevezetésre. Maga a mérés az összes mérés közül a legkomplexebb. Itt alapvetően PISA-szerű, tehát alkalmazásorientált feladatokat kapnak a gyerekek. Itt történik mérés 6., 8. és a 10. évfolyamon. Ugye ellentétben a PISA-val, itt évfolyamhoz kapcsolódik a mérés, viszont mindenkit megmérünk. Ez egy nagyon jó adatbázist jelent, ez az adatbázis szabadon elérhető egyébként az Oktatási Hivatalon keresztül. Az iskolák igazgatóit, a tankerületi központ-vezetőket arra ösztönözzük, hogy használják ezt az adatbázist, hiszen részben össze tudják hasonlítani az adott iskolát, az adott diszciplínát más iskolákkal, illetve a saját maguk korábbi eredményeivel.

Ami ebből látszik - ugye ez a teljes populációra vonatkozik -, hogy igazán itt nem nagyon látjuk azt a változást, amit láttunk a PISA esetében, viszonylag kiegyenlített, kicsit csökken, kicsit növekszik, de azért elég konstans értéket mutat ennek a kompetenciatesztnek az eredménye. Talán, ha egy megállapítást lehet a magas szintű eredmények értékelése alapján tenni, hogy a kompetencianövekedés a 6. és a 8. osztály között lényegesen nagyobb, mint a 8. és a 10. osztály között. Ennek az indokait hosszasan lehet elemezni, erre itt most nem térnék ki.

A harmadik - és a sorrend nem véletlen -, a legutolsó PISA-mérés eredményeit mutatja be. Itt az látszik, hogy matematikából ugyan nem csökkentek tovább a gyerekeink tanulási eredményei, viszont mind szövegértésből, mind természettudományból az a csökkenés, ami elkezdődött valahol 2009 környékén, az továbbfolytatódott. Ezt fontos érteni, hogy a PISA-mérés nem osztályhoz, tehát nem adott évfolyamhoz kötött, hanem mindig 15 éves - valamilyen toleranciával plusz-mínusz - gyerekeket mérünk meg. Ennek az a következménye, hogy a PISA-mérésben részt vevő gyerekek 76 százalékban 9. osztályosok, vannak, akik az általános iskolában vannak, 7-8. osztályosok és vannak, akik 10. osztályosok. Ez pontosan az életkorban lévő toleranciahatárból származik.

Ami itt látszik, hogy ellentétben a TIMSS-szel, ahol említettem, a magyar gyerekek 4., 8. osztályban az első harmadban szerepelnek nemzetközi összehasonlításban, itt az OECD-országok közötti összehasonlításban gyakorlatilag az utolsó negyedbe csúsztunk le. Itt a változás is érdekes, érdekes az is, hogyha megnézzük a legutolsó, tehát a 2015-ös mérés eredményeit, ebben általában az OECD, de ezen belül az Európai Unió országai nem szerepeltek túlzottan jól. Tehát ilyen módon kell ezt értelmezni. Tehát mind nemzetközi összehasonlításban, mind a saját korábbi eredményeinkkel való összehasonlításban tovább csökkentek a kompetenciaeredmények ezen a három területen. Az, hogy a matematika romlásmegállása mit jelent, ebből most még nem tudunk következtetést levonni, nyilván 2018-ban látni fogjuk azt, hogy hogyan változik a matematikai kompetencia-eredmény.

Ugye ez a tanulmány maga egy nagyon komplex tanulmány, egy nagyon jól kutatható adatbázist jelent, oktatáskutatóként bízom abban, hogy ezt intenzíven használják, néhány dolgot szeretnék csak ebből kiemelni. Az egyik az, hogy mind a matematika, mind a természettudomány területén egyértelműen látszik az, hogy az iskolatípusnak nagyon erőteljes hatása van a PISA-eredményekre. Ami ezen az ábrán látszik, az például az, hogy a hat- és nyolcosztályos gimnáziumba járó tanulók elért

átlageredménye megegyezik a szingapúri - ők voltak most a listavezetők - átlageredménnyel. Ez nem azt jelenti, hogy összehasonlítanánk, ez csak egyfajta indikációt jelent, nyilván a szingapúri listában mindenki benne van, esetünkben ennek a szintnek felelnek meg. A négyosztályos gimnáziumba járók eredménye már alacsonyabb, de még mindig Japán, Észtország szintjén tudnak teljesíteni a gyerekeink. A gond a szakgimnáziumokkal vagy korábban szakközépiskolában kezdődik, ahol már az átlag alá esik az eredményük, és igazán a szakközépiskola vagy korábban szakiskola esetén pedig el lehet azt mondani, hogy több mint száz ponttal alacsonyabb, mint az átlageredmény. Tehát ezek azok a megállapítások, amik így első körben láthatók.

Ami aztán a PISA-eredmények részletesebb elemzéséből következik, ezek is elég sajátos megállapítások, nem gondolom, hogy nagyobb meglepetés ért volna bennünket: míg az OECD-országokban az iskolák közötti különbség kisebb, nálunk ez lényegesen nagyobb, lényegesen meghatározóbb, viszont az adott iskolán belül a gyerekek közötti különbség nálunk lényegesen kisebb, mint az OECD-országokban. Tehát ez erőteljesen mutatja azt, hogy az iskolatípusok, illetve az egyes iskolák - tehát nem mindegy, hogy az adott iskola hol működik, milyen körülmények között működik - különbsége határozza azt meg, hogy mennyire jó az adott oktatási tevékenység. És egyébként a gyerekeknek az iskolán belüli eredményei pedig ilyen mértékben már nem különböznek, ott egy kicsit máshogy néz ki ez az összehasonlítás az OECD-országok átlagában.

Ami mind a három mérésből, tehát mind az országos kompetenciamérésből, mind a PISA-eredményből, mind a TIMSS-eredményből látszik: a családi háttértől való erőteljes függés. A felső ábra bal oldali része a TIMSS-mérésen részt vettek esetén mutatja az átlagértékeket, míg a jobb oldali ábrarész pedig a magyar tanulókra vonatkozik. Ugye ez az ábra azt mondja, hogy ha egy családban sok erőforrás áll rendelkezésre, tehát a család tudja támogatni a gyereket a tanulási folyamataiban, akkor ezek a gyerekek átlagban jobban teljesítenek, mint az összes ország átlageredménye. Míg ha ennél kevesebb, de még mindig megfelelő mennyiségű erőforrás áll rendelkezésre - itt az erőforrásokon nagyon sok mindent kell érteni, tehát nemcsak azt, hogy külön tanárhoz tudjuk küldeni a gyereket, hanem van otthon számítógép, otthon a családi környezet motiváló-e, a szülők diplomája, egészen odáig, hogy a gyerekeknek van-e íróasztala, tehát le tud nyugodtan ülni tanulni. Ha valamennyi erőforráslista - ez nem túlzottan jó fordítás, tehát ha egyáltalán foglalkozunk otthon a gyerekekkel, akkor ők is az átlaghoz képest jobban teljesítenek. Ami viszont sajnos a problémás, az az alsó, pirossal jelzett rész, ahol viszont kevés vagy egyáltalán nem áll rendelkezésre ilyen értelemben szándék, támogatás, bármi, ott a gyerekek az átlagpontszám alatt teljesítenek. Tehát ez erőteljesen mutatja azt, amit a bevezetőben említettem.

Ugyanez látszik egyébként az országos kompetenciamérés eredményein. Itt az úgynevezett családháttér-index függvényében is lehet ábrázolni a kompetenciamérés eredményeit. Itt egyértelműen sajnos lineáris a korreláció, tehát minél rosszabb ez a családháttér-index egy adott tanuló esetén, annál kevésbé tud jól teljesíteni például a matematikai teszten.

Természetesen ezek elég összetett számok, különösen az országos kompetenciamérés eredményei mondanak egy sor dolgot, néhányat szeretnék csak ezekből kiemelni, hogy azt az első kijelentést, amit itt mondtam, alátámasszam. A bal felső ábra azt mutatja, hogy a településmérettől, tehát az iskola amilyen településen működik, a település lakosságszámától függően hogyan néznek ki a kompetenciamérés eredményei. Itt egyértelműen az látszik, hogy minél kisebb a település, annál rosszabban teljesítenek a gyerekek, és minél nagyobb a település - itt alapvetően a nagyvárosok és a közepesen nagy városok válnak el egyértelműen a kisközségtől, nagyközségtől, kisvárosoktól -, ott pedig lényegesen jobban tudnak teljesíteni a gyerekek.

Ez sajátos paradoxon, hiszen ha megnézzük az OECD vizsgálatait, akkor ebből azért az látszik, hogy például a kistelepüléseken az egy tanárra jutó gyerekszám lényegesen alacsonyabb, mint mondjuk, egy nagy település nagy iskolájában, mégis az eredményességet illetően pontosan az ellenkezője látszik. Tehát az, hogy egy nagy osztályban nem lehet hatékonyan és jól tanítani, nyilván nem igaz, de mondjuk, ezzel valószínűleg nem mondtam túlzottan sok újdonságot.

A bal alsó ábra azt mutatja, hogy milyen a korreláció a településméret és a családháttér-index között. Ez csak alátámasztja a fölötte lévő ábrát, amely azt mutatja, hogy minél kisebb egy település, annál kisebb az azon település iskolába járó gyerekeinek a családháttér-indexe.

A jobb felső ábra viszont egy kicsit más irányú és pozitív kijelentést tartalmaz. Megnéztük azt, hogy 2013 és 2015 között hogyan változott a különböző településméretű iskolákban a gyerekek átlagos kompetenciaszintje. Itt az látszik, hogy ez alatt a mért két éves időszak alatt, gyakorlatilag függetlenül attól, hogy milyen településen működik az iskola, tehát a településmérettől függetlenül ugyanolyan mértékben javult. Tehát az ugyan igaz, hogy a kezdeti állapot alacsonyabb volt az előzőek tükrében, viszont 2013-tól kezdődően az emelkedés mértéke egy nagyvárosban pont ugyanannyi volt, mint egy kistelepülésen. Tehát nem igaz az, hogyha megfelelően avatkozunk be ezen iskolák feltételeinek biztosításába, a működési feltételeinek biztosításába, akkor egy kistelepülés kisiskolája nem tud jobban tanítani, mint ahogy egyébként előtte tudott. Azt gondolom, ezek a kijelentések nagyon fontosak abból a szempontból, ha itt a jövő iskolarendszerét próbáljuk valamilyen formában megfogalmazni és átalakítani.

Néhány megállapítás, ami ezekben a vizsgálatokban megjelent. Az elsőt már említettem: az iskolák közötti különbség Magyarországon lényegesen nagyobb, mint az OECD-országok átlagában, az adott iskolán belül pedig kisebbek a gyerekek közötti különbségek.

A második, ami szintén az OECD-mérésen alapul, nekünk erre még nincs mérésünk, hiszen második éve kötelező óvodába járni hároméves kortól, de azok a visszajelzések, amelyeket az óvodapedagógusoktól kapunk, egyértelműen azok, hogy azoknál a gyerekeknél, akik eddig nem jártak óvodába, és most kötelezően kell nekik menni, az a fajta fejlődés, ami őket az iskolára készíti fel, lényegesen nagyobb és kifejezetten impresszív. Az OECD azt mondja, hogy minél korábban kezdődik a közösségben, az iskolában, a szervezett oktatásban való részvétel, ennek a PISA-eredményekre vagy a nemzetközi mérések eredményére abszolút pozitív hatása van. Ezt mi majd akkor fogjuk tudni, ha ezek a gyerekek eljutnak odáig, akik már két éve kötelezően óvodába járnak.

Nagyon fontos a következő pont. Egyértelmű a PISA-eredmények alapján, hogyha egy negatív családháttér-indexű gyerek olyan környezetbe kerül, ahol az adott közösségnek, az iskolának a családháttér-indexe pozitív, akkor ő legalább olyan jól vagy jobban tud teljesíteni, mint az ottani átlag. Tehát ez azt jelenti, hogyha valakinek otthon egyébként nincs meg ez a támogatása, de olyan gyerekek közé kerül, ahol egyébként őt húzzák előre, olyan az iskola, olyan a tanár, akkor ő legalább olyan jól tud teljesíteni, mint annak az iskolának az átlaga. Azt gondolom, ez is nagyon sok mindent jelent majd a jövőbeni további projektekre nézve.

Ebből következik az utolsó kijelentés: az iskolák közötti egységi különbségváltozás a gyengébb családháttér-indexű gyerekekre lényegesen magasabb szintű javulást tud eredményezni.

Nagyon röviden - itt egy részletes tanulmány rendelkezésre áll, de szerintem ezt már nagyon sokszor nyilvánossá is tettük, illetve mindenki megkapta - néhány olyan területről, amelyek az átalakítás irányát jelentik, különösen, ha a PISA-eredményekről beszélünk. A PISA alapvetően alkalmazásorientált feladatokat ad, tehát azt nézi, hogy hogyan tudjuk azt a tudást, amit az iskolában megszereztünk, alkalmazni.

Ezen hogyan lehet nagyon gyorsan változtatni? Nyilvánvalóan manapság egy sor olyan lehetőségünk van, aminek az iskolai erősítése, az iskolában történő erőteljesebb megjelenítése nagyon gyorsan pozitív hatással tud lenni. Az egyik ilyen a digitális oktatási technológiák. Itt most nem arról beszélünk, hogy a gyerekek tudják használni a számítógépet, tudják használni a digitális platformokat, hiszen ez egy követelmény, ezt követeli a környezetünk, a munkaerőpiac. Itt arról van szó, hogy azokkal a megoldásokkal, amelyeket a számítástechnika kínál, azokkal az oktatási platformokkal, azokkal a szoftverekkel, amelyek elérhetőek, ez az alkalmazásorientált tudásszint lényegesen növelhető. Ennek persze vannak feltételei: az egyik fontos feltétele, hogy legyen az iskolában megfelelő eszköz ehhez, ez az eszköz legyen a számítógép; legyen meg a megfelelő kommunikációs lehetőség, tehát érjük el az interneten azokat az alkalmazásokat, amelyek ezt támogatják; legyenek olyan keretrendszerek, amelyek a tanulást segítik, és legyenek olyan tartalmak, amelyek ezeken a keretszoftvereken megmutathatóak.

Egy nagyon fontos elem a pedagógusok képzettsége, illetve továbbképzése. Nyilvánvalóan, ha valaki ezt az eszközrendszert korábban nem sajátította el, az nem baj, ebben segítséget kell nyújtani. A tanártovábbképzés egyik nagyon fontos eleme, hogy a tanárkollégák számára tegyük azt lehetővé, hogy ezeket meg tudják tanulni. Nyilván itt nem arról beszélünk, hogy mondjuk, egy magyar- vagy matematikatanár informatikatanárrá váljon, hanem hogy tudja készségszinten kezelni ezeket az eszközöket, és ezeket valóban be tudja mutatni. Erre vonatkozóan egy sor lehetőség jelenik meg hamarosan, illetve már meg is jelent.

A tartalmi irányokat illetően, erre majd egy kicsit később, a nemzeti alaptanterv koncepciója kapcsán visszatérnék. Azt gondolom, egy oktatási rendszer soha nem statikus. Volt olyan időszak, amikor a lexikális tudás - azt hiszem, az itt ülők közül többen jártunk úgy iskolába - alapvetően meghatározta a tanulásunkat. Ennek is megvan természetesen a maga előnye, de ha a világ körülöttünk változik, akkor lehet, hogy nem ez a jó megoldás. Alapvetően az egyik szükséges módosítás az, hogy találjuk meg azt az arányt, ami a lexikális tudás és ennek alkalmazhatósága között van. Ezek persze változhatnak sok minden függvényében, de mindenképpen ez a nemzeti alaptanterv, illetve a hozzá tartozó környezet egyik megfelelő eleme.

Nagyon fontos a problémamegoldó képesség erősítése. Ennek is egy sor feltétele van, nemcsak az alaptanterv, hanem az a környezet, ami az iskolában rendelkezésre áll. Fontos lenne az, hogy valóban, ha már a PISA-mérésről beszélünk, olyanfajta természettudományos kompetenciamérés legyen - ez ebben a pillanatban nem szerepel az országos kompetenciamérés eredményei között -, ami szintén valamilyen módon a köztes időszakban is támogatást tud nyújtani, visszacsatolást tud jelenteni.

A pedagógiai szakmai szolgáltatások színvonalának emeléséről nagyon sokat beszéltünk, az egyik legfontosabb eleme a tanárképzés rendszerének az átalakítása. Ha erre vonatkozóan lesz kérdés a későbbiekben, akkor erre majd válaszolni fogunk. Alapvetően a tanárképzés és a tanártovábbképzés éppen a legfontosabb eleme az oktatási rendszer továbbalakításának. Az elmúlt időszakban sok irány megjelent a magyar felsőoktatásban, ez alapvetően egy felsőoktatási feladat. Az egyik irány a diszciplináris tartalom erősebb volta, kevésbé koncentráltunk valóban a pedagógiai részekre. A másik irány az, ami alapvetően a főiskoláknak a jellemzője volt, hogy inkább a pedagógiai tartalomra koncentráltunk. Nyilván meg kell találni ennek is az egyensúlyát, itt egy komoly munkacsoport foglalkozik ezzel a területtel, illetve egy miniszteri biztost is felkértünk ennek a területnek a koordinálására, hogy találjuk meg a megfelelő egyensúlyt.

A tanártovábbképzés rendszere, erről szintén beszéltünk már többször, mindenképpen átalakításra szorul, ahogy a világunk változik, úgy kell nyilván változnia annak a tudásnak, annak a képességnek, ami a gyerekek oktatását jelenti. 2018-tól ezt az egyetemeken szeretnénk megvalósítani. Ez nem azt jelenti persze, hogy azok a

tanfolyamok, azok a megoldások, amelyek ma jól működnek, elvesznének, de ezeket is szeretnénk mindenképpen egy strukturáltabb formában megjeleníteni.

Nagyon fontos annak a támogató rendszernek a továbbfejlesztése, ami részben az iskolákban, részben a szakszolgálatoknál érhető el. Itt a szándék arra vonatkozóan megvan, hogy az iskolapszichológusok vagy a gyógypedagógusok számát növeljük, ennek a költségvetési lába megvan. Itt egyelőre azzal a problémával szembesülünk, hogy nincs elegendő szakember, bár 2013 óta az egyetemeken erőteljesen növekedtek majdnem minden ilyen területen a felvételi számaikat, de ennek nyilván van egy átfutási ideje, de itt mindenképpen az elkövetkező időszakban jelentős javulás várható. Ebben az ügyben léptünk egyet előre a legutolsó törvénymódosítással, amennyiben azt mondtuk, hogy ha abban a pillanatban abban az iskolában nem rendelkezünk megfelelő végzettségű szakemberrel, akkor más felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember is be tudjon ebbe a dologba kapcsolódni, megfelelő feltételek mellett. Itt azt a kérdést kell eldönteni, hogy foglalkozunk az adott ügygel, és ha nincs rá megfelelő szakember, akkor esetleg ehhez képest más teszi ezt, vagy egyáltalán nem foglalkozunk vele. *(Simon Róbert Balázs megérkezik az ülésre.)* Itt, azt hiszem, erkölcsi, szakmai szempontból is a döntés mindenképpen az legyen, hogy kell foglalkoznunk az adott ügygel, még ha egyébként a feltételek nem is tökéletesek.

A finanszírozási rendszerről szeretnék még néhány szót szólni. Ezt az ábrát szerintem sokan ismerik, az OECD éves jelentéseinek az összehasonlítása látszik itt. Ebből két nagyon fontos szempontot kell kiemelni. Az egyik az, hogy egy bizonyos határig - ugye az gyerekre fordított oktatási kiadás - egyértelmű a korreláció: minél több pénzt költünk az oktatási rendszerre, annál jobban javulnak az eredmények. Ugye ez a bal oldali rész 50 ezer dollár/tanuló alatti számra vonatkozik. Viszont a fölötte lévő oldalon, bár ha kicsit a statisztikai részét elemezzük, ebben persze van néhány érdekes momentum, de általában igaz az, hogy fölötte viszont már nem nő ilyen arányban az oktatási jóság, hogyha egyébként lényegesen több pénzt költünk erre. Luxemburg egy nagyon jó példa: négyszer annyi forrást fordítanak az oktatási rendszer működtetésére, mint Magyarország, ennek ellenére a PISA-eredményeik azonosak a miénkkel. Tehát én azt gondolom, hogy ez egy fontos kijelentés, tehát nagyon nem mindegy, hogy hogyan költjük el egyébként azt a forrást, amiről beszélünk.

Ha már forrásoknál tartunk, egy rövid összefoglaló arról, hogy az OECD módszertana szerint hogy alakultak az elmúlt időszakban - ez a zöld vonal - a magyarországi oktatási kiadások. Itt az látható, hogy 2012 óta, amikor is 1350 milliárd forintot költöttünk az oktatási rendszerünkre, 2015-re ez már közel 1900 milliárd forintra emelkedett, a 2016-os konszolidált számok még nincsenek meg, de valószínűleg elérte a 2000 milliárdot. Tehát az oktatási kiadásaink nőnek. Ehhez persze társul egy gyerek-, illetve tanulólétszám-csökkenés, illetve, ahogy lehet látni a világoskék vonalat, itt látszik az, hogy 2012 óta egyébként növekedett a tanárok száma is.

Tehát nagyon röviden ennyit a beavatkozás irányairól. Nem tudom, van-e még időm? *(Kunhalmi Ágnes: Nincs!) Nincs, jó, akkor...*

ELNÖK: Van! Ha van mondandója, államtitkár úr, hallgatjuk természetesen. Azért vagyunk itt, hogy meghallgassuk.

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Akkor lenne még mondandóm, mert most térnék rá azokra az ügyekre - csak nem akarom a bizottság idejét jobban igénybe venni -, ami tulajdonképpen a mai találkozónak az egyik fontos eleme az analízisen és az irányokon túl. Az egyik a nemzeti alaptanterv alakulása. De ha szabadna, én erre inkább egy rövid összefoglalóra megkérném akadémikus asszonyt, hogy ezt mondja el, mert mérnökként nem akarnék

beleavatkozni abba a területbe, amit ő lényegesen jobban tud tenni. Megígérjük, hogy rövidke leszünk itt is.

ELNÖK: Természetesen. Akkor Csépe Valéria miniszteri biztos asszonynak adok szót. Parancsoljon!

Dr. Csépe Valéria miniszteri biztos (Emberi Erőforrások Minisztériuma) tájékoztatója

DR. CSÉPE VALÉRIA miniszteri biztos (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Tisztelt Bizottság! A NAT-tal kapcsolatos kérdés. Eredetileg úgy jöttem, hogy segítem államtitkár urat szakmailag a háttérből. Én kizárólag szakmával foglalkozom, nem foglalkozom sem politikával, sem szakpolitikával, sem szakértő nem vagyok, hanem szakember vagyok, nevezetesen a kognitív fejlődés és az affektív fejlődés, amivel foglalkozom kutatóként több évtizede, és gyakorlatilag azt a munkát fogom irányítani, ami a tartalmi előkészítése majd az új NAT-nak.

Államtitkár úr betette az előadásába azokat a diákat, amelyekkel legutóbb a Gimnáziumok Országos Szövetségének tartottam előadást, ugyanis az a rövid munkaanyag, ami januárban készült, és március óta közkézen forog mint koncepció, az egy terv, az egy elképzelés, és számos félreértelmezésével találkozom. Úgyhogy általában úgy szoktam kezdeni ezeket az előadásokat, hogy azt kérdezem, milyen lesz az új NAT, aztán azt mondom, hogy jó, és aztán azt, hogy köszönöm a figyelmet. Na most, ez a legrövidebb verziója az új NAT bemutatásának. A többi természetesen onnan indul, hogy hogyan épül fel egy ilyen munka. Számos európai uniós projekt vezetése után én csak olyan típusú menedzsmentben tudok dolgozni, ahol szakemberre méretezett felkérés van a feladatokra, és általában kérdésekkel indulunk. Ami a kerekasztal mellett létrehozott munkacsoport tevékenységéhez kapcsolódik, az egy olyanfajta elemzés, amit SWOT-elemzésnek szokás nevezni, ahol a gyengeségek, erősségek, lehetőségek és kockázatok felmérése történt, és a jelenlegi NAT-nak az a fajta mélyreható elemzése, ami arról szól, hogy 2017-ben vagy majd, amikor a tartalmi fejlesztésre épülő szabályozás megtörténik és a NAT bevezetésre kerül, valóban ez a szemléletű kell-e. Ezt többen ismerik, hogy a mostani NAT egy sokadik verziója annak a szemléletnek, amely az úgynevezett ismeretközpontú vagy ismeretalapú oktatás. Na most, minden korszerű oktatási rendszer, ahol ez megtörtént, az úgynevezett reformfolyamatait vagy átalakítási folyamatait megvizsgáltuk, egész konkrétan - hagynám a finneket, mindenki rájuk hivatkozik - a lengyel, a szingapúri és az észt oktatási reformot, különös tekintettel az utóbbi országra. Ezért aztán fölítettünk nagyon sok olyan kérdést, amelyen én most továbblépnék, mert szerintem annyi idejük nincs, mint ameddig ez tart. Ugye az iskoláról kell nekünk általában több kérdést föltenni, hogy milyen volt és milyen a mai iskola, milyen lehetne, milyen a világ, benne a gyerekeink, milyen az új tudás, mire és hogyan kell hogy felkészítsen, könyv és/vagy más, tehát tankönyvközpontú, és így tovább. Tehát többkomponensű tanulás, ami az úgynevezett blended learning. Tehát az a világ, amelyben a korszerű alaptervek működni tudnak.

És a kérdés az, hogy milyen volt az iskola. Hát körülbelül ilyen volt az iskola és most ilyen. Azért, látják, olyan nagyon nagy különbség a nagy átlagban nincsen, kicsit színesebb, kicsit jobb, kicsit korszerűbb, de az egésznek a stílusa ugyanaz, miközben lehetne ilyen is, lehetne felfedezettő, készségkialakító, érdekes és mindaz, ami a használható tudás világa, a használható tudásé, amelyben a mai gyerekeink is mások meg a világ is más. És nagyon sok olyan folyamat van, amelyik meghatározza. Most éppen Budapesten van egy nemzetközi konferencia, ahol a másik kalapomban, felsőoktatás, felsőoktatás-minőségbiztosítással foglalkozva azt látjuk, hogy több olyan kérdés van, amely alapvetően meghatározza azt, hogy az oktatási rendszernek merre kell mennie. Ez a globális és lokális változásoknak egyfajta ütközése, a digitalizáció, az

élethosszig tartó tanulás kialakítása, hiszen azok a gyerekek, akik most ősszel iskolába mennek és eljutnak az érettségiig, senki nem tudja szerintem itt ebben a teremben ma megmondani, hogy 12 év múlva milyen foglalkozásaik lesznek, milyen készségekre lesz szükség és így tovább. Tehát a világ, amiben a mi gyerekeink felnőnek, és megfelelő, használható tudást, készségeket kellene adnunk, folyamatosan és egyre gyorsabban változik. Ebben egy bizonyosság-bizonytalanság ötvözet létezik, kihívó, megterhelő, más, folyamatos alkalmazkodást kíván és használható és bővülő tudást igényel. Tehát erre kell fölkészítenünk.

És persze a kérdés az, hogy digitális-e, ami ma már semmiképpen nem kérdés, mert digitális. És persze nem olyan az elképzelés, amely a blended, az úgynevezett többkomponensű tanulásnak a folyamatos bevezetése felé kell hogy irányuljon a tartalommal, hogy ilyen UFO-k fognak az iskoláinkban rohángászni egy oculus szemüveggel a virtuális valóságban, de a számítástechnika lehetőségeit nem informatika tantárgy formájában, hanem alkalmazott készségben a tantárgyakban, a tudás, a készség megszerzésében használva egy egészen másfajta megértetés, felfedeztetésmény vihető végig.

Nem vinném végig mindazt, amiről ez az előadás szól, de a lényeg az, ami új abban a tartalomfejlesztésben, a megfelelő feltételek hamarosan meglesznek hozzá, hogy egy nagyon nagy szakmai csapat - még egyszer hangsúlyozom, szakmai csapat, tehát az egyetemeken, a kutatásban, a tudomány területén dolgozókkal, gyakorló pedagógusokkal, szakemberekkel együtt dolgozva - fogja azt a tartalmi fejlesztést megcsinálni, amely tartalomra majd lehet tartalmi szabályozást tenni, tehát először tartalom, aztán a szabályozás, és annak a kommunikációja, a meggyőzése.

Tehát azokba a vitákba, amelyek most arról folynak, hogy horrorisztikus-e vagy sem az a fajta koncepció, amely a leendő alaptanterv alapozásáról szól, én nem mennék bele. A lényege, hogy egy dinamikus tudást adó keretet kell meghatározni, ahol tematikus átívelések vannak, nem oszlopok vannak a fejünkben az egyes területekről, egy kis kémia, egy kis fizika, egy kis matematika, egy kis irodalom, egy kis történelem, semmi semmivel nem érintkeznek. Tehát ez az, ami az alkalmazható tudás irányában a jelenségálaton szerveződő tudás, ezt is nagyon jól félre lehet érteni. A lényege az, hogy olyan modulok épülnének be minden évfolyamon, ami annak az évfolyamnak a korábbi évfolyamnál magasabb szintű új tudása, ahol a tudást kell integrálni és nem a tantárgyakat, mondjuk, a tanárokat lehetne néha, de ez egy másik történet.

Tehát egy folyamatosan fejlődő, átszerveződő tudásról van szó, és rengeteg kérdést lehet feltenni, de a lényege az, hogy miért kell egy új szemléletű alaptanterv és ennek új szemléletű tartalma: az egyik az alapvető változás, a másik az, hogy a megkövetelt készségek is megváltoztak, tehát a fenntartható jövő készségkészlete is más, mint egy évtizede volt. Tehát ebben a „Mit?” kérdés lesz a következő, a „Miért?” elég egyértelmű. A „Mit” kérdés úgy néz ki, hogy minekünk mit kellene csinálnunk ezen a területen, tehát meg kell vizsgálni az oktatás tartalmának, módszereinek korszerűségét; ezt megtettük. Ha azt találtuk volna, hogy ez úgy jó, ahogy van, akkor nem javasoltuk volna, hogy egy új szemléletű alaptantervre kell a fejlesztést elindítani.

A másik az, hogy össze kell vetni azt a pedagógiai gyakorlatot és iskolai munkát, ami most folyik, a megújítás lehetőségeivel, hogy milyen lépésekben, hogyan, tulajdonképpen miként kell annak az oktatási rendszernek, köznevelési rendszernek kvázi a kezét fogni, hogy ezen a változáson végigmenjünk, tehát tanulva más országok és a saját előzményeinkből is, hogy nem úgy történik valaminek a bevezetése, hogy itt van, tessék, használjátok, hanem ennek a bevezetése, alakítása, meggyőzése. 180 ezer pedagógust kell arról meggyőznünk, hogy ez neki jó. Nem tudom, hogy a 180 ezerből hánynak a szemlélete olyan, amely ütközni fog azzal a szemlélettel, amely egy új nemzeti alaptanterv szemlélete, mégpedig az úgynevezett leadható tananyag helyett a tanítható tananyag, tehát nem leadni kell, hanem tanítani. Az alaptantervnek pedig egy nagyon arányos ismeret-, tudás- és készségösszetevőjének kell lenni, ezeknek arányait,

súlyozását kell jól meghatározni, tehát az ismeretalapú tartalom irányából, ami nagyon könnyű, el kell mozdulni, el kell mozdulni a mindenáron való tankönyvközpontúság felől. Mellesleg a tankönyv, pláne, ha nem tévedésekkel van teli, a tanulónak szól, hogy otthon tudjon tanulni, a pedagógusnak meg van a szaktudása, azt megkapja az egyetemen, azt gyakorolja, ha megvan a megfelelő továbbképzése, akkor naprakészen tud majd mindahhoz alkalmazkodni, ami az iskolában történik, nevezetesen egy példát említve: az ő digitális kompetenciája is elkezd megközelíteni azokat, akiket tanít.

Tehát mindehhez fel kell tárni a működési környezetet és a megszerzendő kompetencia illeszkedési útjait, mert a világ nagyon megváltozott, nagyon megváltozott. Ennek egy honlapon lehet látni a másolt változatát, amelyből a XX. század nem látszik annyira, nem baj, de ott tulajdonképpen az alaptantárgyak jellemezték - most is ilyen a nemzeti alaptantervünk, hiába van rajta egy műveltségterület típusú szervezés meg kulcskompetencia meg minden más, ez a gyakorlatban nem egészen úgy jelenik meg -, és ennek egyszerű értékelése volt.

Ha látják a XXI. századi ábrát, akkor ott az alaptantárgyak egy kisebb területet képeznek, ami tudás és készségek együttese, kell hozzá megfelelő mennyiségű ismeret. Nehogy félreértsék, hogy az ismereteket szeretném kidobni, kell adat, kell tény, kell definíció, de a definíció már olyan, amit a megértés útján kell levezetni, különben nem működik. Nagyon sok XXI. századi tartalom, életvezetési készség, tanulási készség, tehát a tanulni tudás, a gondolkodás számos formája, a digitális írástudás mind-mind-mind idetartozik, és ezeket a XXI. századi komplex értékelés módján lehet végigvinni. Tehát egy beépülő szerkezetről van szó, amiben az egyik harmad tulajdonképpen az MTMI: a matematika, a természettudomány, a műszaki tudományok és az informatika, tehát az ebbe az irányba felkészülő együttes. A másik a humán tudományok, a művészetek és a nyelvek, az anyanyelv és az idegen nyelv, és azért ideírtam, mert mindig erről vitatkozunk, az „english first”, amit szeretnénk abban közvetíteni, hogy egy globalizálódó világban van fontossági sorrendje is az élő idegen nyelveknek, és ebbe épülnek bele, tehát beágyazottan, integráltan az ismeretalapú készségek, az életmód-, életvezetési készségek, tehát nem külön tantárgyak.

Azt is szeretném jelezni, hogy a felkészülés a köznevelés tartalmi megújítására megfelelő technológiai időt igényel, mint minden technológia, tehát a csapat felállításától, a támogatás elindulásától kezdve tudjuk megmondani az időket. Szakmai szempontból a saját határidőink lesznek fontosak, bármilyen határidőket hallanak. Csúszásban vagyunk, nagyon sok mindent kell felépítenünk, megcsinálnunk, ebben a tartalmi megújításban szakma van. Felkészültem, sőt már elindult, miközben még azért ennek a teljes kibontását nem kezdtük el, a lobbierdekek betüremkedése. Ezt nem nagyon szeretném hagyni: gyerekközpontú, tudásfókuszú, mindenkinek van valamilyen kedvence, amiből tantárgyat szeretne csinálni. Tehát a kis és nagy lépésekben komoly szakmai és szemléleti lépésnek kell megjelennie, és itt van az, amihez nagyon sokan nem értenek, a jelenségalapú tudásintegráció évfolyamok szerint. Ha erről kérdeznak, akkor erre vissza fogok lépni, bár az államtitkár úrnak kedvence a tulipános példa, most nem mennék bele, de ha majd később érdeklő önöket, akkor még lehetséges, az időtől függ. Nem erre a célra készült ez most, de mindenesetre a problémákat meg kell tudnunk oldani, nevezetesen azokat a szakaszokat - tehát visszafelé tervezünk: létrehozunk egy olyan csoport, amely például a felsőoktatás irányából - ez egy példa a sok közül - meg tudja határozni, hogy milyen a felsőoktatásnak az egyes területeken a bemeneti elvárása.

Pillanatnyilag az történik, hogy a felsőoktatásban minden oktató azon panaszkodik, hogy azok a gyerekek, akiket kapnak, ezt se tudják, azt se tudják, amazt se tudják, nekik nem egyetemi szintű oktatással kell foglalkozniuk és így tovább. Tehát onnan lehet visszatervezni, hogy mik azok a pillérek, mik azok a tudáspillérek, amiket fel kell építeni, és mondjuk, biológiából meg kell-e tudni nevezni a papucsállatka összes csillószőrét, hogy ezt nevezzük-e tudásnak, vagy pedig mások a biológiai tudás pillérei.

Tehát itt mindenütt az átmeneteket kell megállapítani, az illesztéseket, hiányzó interfészek vannak a rendszerben az óvoda és az általános iskola alsó tagozata között, nagyon nagy ugrás, illesztetlenség van az alsó tagozat és a felső tagozat között. Ugyanígy a nyolcadik évfolyam nem illeszkedik megfelelően a középiskolához, a középiskola végén a kérdés mindig az, hogy az érettségi olyasmit mér-e, ami majd a munkaerőpiac vagy az egyetemi világ elvárásainak megfelelő tudást és készségeket adja. Tehát mindig egy meghatározott ponttól kell visszszámolni azt, hogy mik azok a pillérek, milyen sorrendben, hogyan kell fölépíteni, és egy-egy meghatározó minőségi szakasz végén mik azok a standardok, amiket meghatározunk, hogy minden gyereknek minimálisan azt tudnia kell, többet lehet, mélyebbet lehet, kevesebbet, sekélyebbet nem. Tehát így kell felépülnie.

Ez abból indult ki, hogy már az első szakaszban nincsen egy megfelelő rugalmas átmenet az óvoda és az iskola között, még mindig nagyon sok gyerek, aki az óvodában marad, kérdés az, hogy a kognitív éretlenség vagy az érzelmi éretlenség miatt. Van egy siettetett tanítás, tanulás, az egyéni fejlődést figyelmen kívül hagyó tanterv, túl sok tanóra, kevés jó gyakorlat, komplex fejlesztés hiánya és az egész napos iskola lehetőségeinek kihasználatlansága. Ez mind-mind tartalmi kérdés, első helyen szakmai kérdés, gyerekközpontú kérdés.

Az egész munka a szülők bevonásával is történik, elkezdtünk kialakítani egy olyan csoportot szülőkből, akik véleményezni fogják az egyes szakaszokat. Tehát azt a háromszöget, ami a gyerek, a pedagógus és a szülő, szeretnénk mindenképpen az egész munkában kihasználni.

Körülbelül ugyanez jellemzi a felső tagozatot is.

Egy nemzetközi kitekintéssel kezdtük mindazt, hogy másutt ezt hogy csinálták meg. Jómagam ez év szeptemberétől részt veszek abban a kulcskézségek és az erre épülő kompetenciák áttekintését, XXI. századi megfelelést vizsgáló OECD-csoportban, ami az Education 2030. Tehát tulajdonképpen Magyarország ezzel a munkával tulajdonképpen a curriculumfejlesztésben - van egy konnotációja a kifejezésnek, de mindegy - az úttörők között lehet. Tehát ebben, ismerve a feladat súlyát, komplexitását és nehézségét, túlzónak tűnhet az optimizmusom, de azért vagyok optimista, mert ez a természetem, nem pedig azért, mert nem ismerem azokat a nehézségeket és kockázatokat, amelyek ebben a munkában vannak. Tehát egy alapozó fejlesztéssel kell elindulnunk, amit zárnék most azzal, ami szintén gyakori vád, hogy mindannak, ami a jelenség alapú oktatás átívelő tartalma, ezeknek az összetétele, nem kívántuk kiszedni sem a tantárgyat, sem a tanórát, a tanóra az, ahol a munka folyik, a tantárgyak, amelyekbe szerveződnek az egyes diszciplináris és más tudás- és készségtartalmak, ezeknek azonban egymással találkozni kell tudni, és ez történik a jelenség alapú szerveződésben, a standardokban, az egymásra épülésben. És mindehhez - még egy félreértést hadd oszlassak el - szeretnénk tantervi ajánlásokat, tantervkészítést támogató programot adni, készíteni, és olyan módszertani repertoár felmutatását, amelyből a pedagógus választani tud. Úgyhogy nem központosítani szeretnénk, minden híreszteléstől eltérően. Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönjük szépen államtitkár úrnak és miniszteri biztos asszonynak a tájékoztatást. Most a képviselőknek van lehetősége, hogy hozzászólásokat tegyenek, illetve kérdéseket fogalmazzanak meg. *(Jelzésre:)* Kunhalmi Ágnes, tessék!

Kérdések, észrevételek, hozzászólások

KUNHALMI ÁGNES (MSZP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Szeretettel köszöntök minden megjelentet, miniszteri biztos asszonyt külön is, államtitkár urat is. Nagyon nagy szeretettel és élvezettel hallgattam miniszteri biztos asszonynak a mondandóját, nagy tanítómesterünk ő, sokan olvastuk a könyvét, és tanultuk az egyetemen, tanították is az egyetemen. Csak annyira vagyok egy kicsit

szomorú, hogy azért azt, amit ön elmondott itt az elmúlt percekben, az ellenzéki politikusok elég régóta mondják a bizottsági üléseken, azt, hogy megváltozik az iskola szerepe; hogy megváltozik a gyerekek körül a világ; hogy mást és máshogyan kellene tanítani, miközben ön is mutatta a képeket, hogy az iskola sajnos még mindig egy múlt századi ipari forradalomra épült iskolaszervezetet mutat; hogy a korszerű és az új tudásnak mi lenne a fogalmi szerepe. Tehát a lényeg az, ahogy ön is fogalmazott, előbb tudnak a gyerekek 4 évesen videófájlokat olvasni, mint aztán írni-olvasni, vagy bizony azok a gyerekek, aki ma óvodások, olyan munkakörben fognak dolgozni, ami talán még ma nem is létezik. Hogy hogyan kell felkészíteni a gyerekeket erre, és hogyan változik meg az iskola szerepe, teljes mértékben egyetértek önnel, csak kár, hogy a politikai akarat hiányzik emögül. Én nagyon remélem, hogy ön eljutott a Fidesz frakciójához is, és nem csak itt a bizottsági ülésen ülő fideszes képviselőtársaim hallgatták azt, amit ön mondott.

Államtitkár úrhoz szeretnék pár kérdést feltenni. Ön megmutatta a legutóbbi, nagyon súlyosan romló PISA-eredményeket, és elmondta erről a véleményét. Általánosságban azt szokták mondani, hogy a politikusok egyetértenek, legyen az jobb- vagy baloldali, hogy a mindenkori oktatásnak az lenne a feladata, hogy a társadalmi különbségeket csökkentse egy adott országban. Ez lenne a politikának talán az egyik legerősebb eszköze arra, hogy egy igazságosabb, prosperálóbb, működőbb, jobb, humánusabb, demokratikusabb társadalmat csináljon és hozzon létre, működtessen. Az a helyzet, hogy 2010 óta, amióta a Fidesz irányítja az oktatáspolitikát, a társadalmi különbségek folyamatosan nőnek, az iskolának ez a funkciója, hogy csökkentse a társadalmi különbségeket... - sőt azt látjuk, hogy a jobboldali kormányzat tudatosan rontja el és rontja az oktatásnak azt a képességét, hogy a különböző társadalmi csoportokba született gyerekeket együtt tudja tartani egy országban, és hogy csökkenteni tudják a társadalmi különbségeket. Ma eljutottunk odáig az önök tevékenységének jóvoltából: ha van pénzed, tudod taníttatni a gyerekedet, ha nincs pénzed, nem tudod. Ez nem csak a szegény gyerekeket érinti, és erről kérdezném a véleményét, hogy mi a véleménye arról, hogy 43 ezer kisgyerek esett ki a tankötelezettség korhatárának a leszállítása miatt, nemhogy szakmai, hanem általános iskolai végzettség nélkül. Ez egy generációnak a fele. Hogy fognak ezek a gyerekek boldogulni, munkát vállalni, adót fizetni, nyugdíjjárulékot fizetni, egészségügyi járulékot fizetni? Lesz-e olyan politikai garnitúra ebben az országban, amely ezeket a gyerekeket visszahozza? Tud-e olyan felnőttképzést csinálni, ami ezeket a gyerekeket, akik később kamaszok lesznek, majd felnőtté válnak, vissza tudja integrálni a társadalomba, hogy teljes jogú polgárai legyenek? Itt a szegény gyerekekről beszéltem.

Rémisztő adat az, hogy a középosztályt is elérte ez a nyomorúságos oktatási rendszer, amit csináltak. Soha nem látott mértékben veszik meg a központosított, államosított iskolarendszeren kívül a középosztálybeli édesanyák és édesapák azt a tudást, amit az iskolában kellene hogy megkapjanak a gyerekek. És itt nemcsak az informatikáról vagy a nyelvi képességekről beszélek, amit említett, ennek a fontosságát említette Csépe Valéria is, hanem bizony a matematikát, a történelmet, az irodalmat és minden mást, ha egyáltalán egy kispénzű ember vagy család a gyereket érettségiig el tudná juttatni valahogy, ne adj' isten, még diplomához is tudná juttatni.

A funkcionális analfabéták száma növekedett Magyarországon. Tragédia, hogy az alapképességek elsajátításában mennyire alulteljesít a magyar iskolarendszer, és akkor azzal a plusz XXI. századi modern tudással és új tudással, amiről Csépe Valéria beszélt, mennyire nem képes az iskolarendszer és a magyar osztályterekben nem tudnak mit kezdeni.

Nagyon szeretném megkérdezni, hogy hol marad az a nyelvi stratégia, amelyet anno Hoffmann Rózsa megígért, mert ez nincs, és bizony-bizony itt az elsődleges az lenne, a politikai elit egyik legfontosabb célja az lehetne, hogy a gyerekeknek 15-16 éves

koráig középfokú angol nyelvvizsgát adjon, és ehhez kormányzati stratégiát csináljon; nincs ilyen.

De említhetném, amit Csépe Valéria asszony mondott, a digitális analfabetizmust is. Nemhogy készségszinten nem tudják a gyerekek használni, és a rájuk omló információt feldolgozni se képesek, de több mint 33 ezer informatikus hiányzik Magyarországon. Megvannak azok a jó oktatási gyakorlatok, hogy a putriból hogyan lehet kódolással kiemelni gyerekeket, mert van ilyen még Magyarországon belül is, csak kormányzati programmá kellene tenni, vagy egyáltalán látnia kellene a politikának ezeket a jó gyakorlatokat, és nem ártatlan civileket vegzálni, akik egyébként tényleg a nyomorból próbálják kikapkodni a legszegényebb gyerekeket.

Szeretném továbbá megkérdezni, hogyan merült fel önökben az, hogy képesítés, pedagógusképesítés nélkül lehessen oktatni ma gyerekeket. Kérdezem az államtitkár urat, hogyha önnek például vakbele lenne, akkor bizonyára nem örülne annak, ha az altatóorvos operálná meg. Ez ugyanilyen: a pedagógiai és a tanári egy nagyon kemény szakma és hivatás, véleményem szerint ez egyébként a pedagógusszakma rombolása. Nem lehet sem a gyógypedagógus-hiányt, sem az általános pedagógushiányt azzal kezelni, hogy lerontjuk a követelmény szintjét és csökkentjük a színvonalat.

Kérdezném továbbá, hogy a következő 8-9 évben körülbelül - mondom a számot - 40 ezer pedagógus fog nyugdíjba menni, gondolkodnak-e erről, mert évekkel ezelőtt egyébként szoltunk, hogy pedagógushiány lesz, ezt valahogy meg kellene oldani. És nem kellett volna 2015-ben kényszernyugdíjba küldeni azokat a pedagógusokat, akik ugyan elérték a nyugdíjkorhatárt, de kiváló szakemberek óriási szakmai tapasztalattal, 30-40 év gyerekek között töltött idővel. Igenis szükség lenne arra, hogy ezek a pedagógusok szerződéses viszonyban, a nyugdíj mellett taníthassanak. Ez megoldás lenne a problémára. Kérdezem államtitkár urat, hogy gondolkodnak-e ezen, vagy még mindig a képesítés nélküli megoldásban gondolkodnak.

Szeretném továbbá kérdezni - utolsó előtti kérdés -, hogy cáfolja-e azokat a sajtóban felröppent híreket, ugyan hallottam, hogy még a kormány nem döntött róla, de bizony felmerült, hogy a gimnáziumi érettségit állami kvótához kötnék. Igazak-e ezek a hírek? Igaz-e, hogy valamilyen központi állami felvételi és kvótarendszer alapján döntené el a mindenkor hatalom, hogy kik mehetnek érettségizni Magyarországon? Mert ha ez igaz, ez nagyon keményen a középosztály kinyírásával jár együtt. Már eddig is azt tapasztaltuk, hogy a diplomásokkal baja van a miniszterelnöknek, nem szeretne annyit látni, és minden társadalmi szinten passzírozza befelé a gyerekeket egy lebutított szakképzési rendszerbe, egy múlt századi inasvilágba, aminek már nincs létjogosultsága Magyarországon. Tehát ez igaz-e? Kérem, cáfolja meg, és nyugtassa meg a magyar közvéleményt, hogy nem akarják a középosztályt teljesen kinyírni ezzel az intézkedéssel!

A tankönyvekről szeretnék még egy mondatot mondani, ugyanis a Tanosznak van egy felmérése, pár héttel ezelőtt készítették, ahol is megmérték a tanító pedagógusok körében, hogy az állami egyentankönyvekről mi a véleményük. Amikor azt a kérdést tették fel, hogy minden gyereknek ugyanazt kell tanítania, 92 százaléka a tanító pedagógusoknak nem ért vele egyet. Az állami tankönyvek ugyanolyan jók, mint a piacon létrehozott tankönyvek: 92 százaléka szintén nem ért egyet. Jobb lenne, ha a tankönyveket a tanárok választhatnák ki: 95 százaléka egyetértett vele. Érezhetően olcsóbbak a tankönyvek: csak 20 százalék értett egyet vele. Nem számít, mennyire olcsó a tankönyv, hanem inkább legyen jó minőségű és használható, korszerű, modern tudás megszerzését segítő tankönyv: 95 százalék értett egyet. Kérdezem államtitkár urat, egyetért-e azzal, hogy még mindig az állami tankönyveket erőltetik rá a magyar iskolarendszerre és a gyerekekre.

És végezetül: a 9 évfolyamos általános iskoláról, lehet, hogy elkerülte a figyelmemet, de nem mondott semmit. Véleményünk szerint egyébként ez nem lenne egy rossz megoldás, ha az alapozó képzést, tehát az alsó tagozatot segítené, az

alapképességek elsajátítását, de félek attól, hogy ezt is úgy sikerül önöknek bevezetni, mint ahogy az egész napos iskolát, ahogy Csépe Valéria is elmondta, hogy gyakorlatilag nem tudnak vele mit kezdeni, mert semmi olyan támogató környezetet nem biztosított legutóbb a politika és az oktatási kormányzat, ami segítette volna az alkalmazását és ennek a kultúrának az elsajátítását. Köszönöm megtisztelő válaszát.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Vinnai Győző; aztán Ikotity István. Parancsoljon!

DR. VINNAI GYŐZŐ (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök asszony. Én visszatérnék - bár a Kulturális bizottság ülésén vagyunk - arra a szakmai vonalra, amit Csépe Valériától hallottunk, és itt tennék föl két kérdést és még egyet a tanártovábbképzéssel kapcsolatban, mert most Kunhalmi Ágnes sok kérdést érintett, de ez most nem a politikai sajtótájékoztató színtere a Kulturális bizottság ülésén.

Az egyik, ami nekem szimpatikus volt: ha jól értettem, itt egy alaposan végiggondolt kérdés van, hogy milyen legyen az új NAT, hogy új szemléletű alaptantervre van szükség. És ami különösen fontos - erre irányul az első kérdésem -, hogy az új szemléletű NAT, amit el kell fogadtatni, ha jól értettem, hiszen ellenállások bizonyára lesznek, és technológiai időt is igényel ez a kérdés, hol tart ez a folyamat, tehát hogy van-e már egy ilyen időszak, a várható lehetőségek és veszélyek számbavétele - gondolom, ez már megtörtént, hiszen a munkacsoport ezen dolgozik.

A másik nagyon fontos kérdés az iskolában, és ezt államtitkár úr itt bemutatta, hogy hogyan tudja a családból hozott hátrányokat csökkenteni, és iskolatípusok, településtípus, településméret, amely meghatározza azt, hogy hogyan teljesítenek a gyerekek. Én egy olyan egyéni körzetből jövök, ahol elég sok hátrányos helyzetű gyermek található, ez Szabolcs-Szatmár-Bereg megye nyugati része, és nagyon nem mindegy, hogy hogyan tudjuk ezeket a hátrányokat csökkenteni, és az iskolának az a szerepe, amely a tudás átadására vagy közvetítésére - és itt van egy vita talán közöttünk is, mert itt az arányokon megy a vita, hogy mennyi legyen az az ismeretanyag, amit átadunk és mennyi legyen az a készségfejlesztés. Ez egy örök dilemma, de nekem ez nagyon tetszett, ahogy Csépe Valéria mondta, hogy hogyan változott meg a XXI. században a világ. Én 25 évvel ezelőtt a skandináv oktatási rendszert tanulmányoztam, a kilencvenes elején - a felnőttképzés is benne volt -, és ott hallottam, 1992-t írunk, amikor egy dán kolléga azt mondta, hogy akár akarjuk, akár nem, a számítógépet meg kell tanulni - 25 évvel ezelőtt -, mert ez egy alapkészség lesz a XXI. században. Tehát úgy, mint az olvasás, írás, számolás és a digitális készség. Eltelt 25 év - most Magyarországon vagyunk -, és azt mondjuk, hogy a digitális technológiák, a digitális készségfejlesztés nagyon fontos, mert ha nem tesszük be az iskolába, akkor a gyerekek a családból - középosztálybeli család gyerekei - hozzák ezt a tudást, ugye már négy-ötévesen a tabletet használják a gyerekek. Ez a mai magyar valóság. Tehát visszatérve: ez lenne az alapkérdésem a NAT-tal kapcsolatban.

És még egy részkérdés itt, a módszertan, mert ezt is hallottam vagy tanultam a fejlett skandináv vagy nyugat-európai országokban, hogy mindig kulcskérdés a „how?”, hogyan tanítok, hogy mennyire jó az a módszertan, mennyire tudom átadni a tudást.

És ehhez kapcsolódik még egy kérdés, a tanártovábbképzés vagy a tanárképzés, amit Palkovics László államtitkár úr bemutatott. Viszont itt szeretném megkérdezni, hogy állunk ezzel, hogy többen jelentkeztek-e a tanárképzésre, a tanártovábbképzés rendszere, amely az egyetemekhez kerül, ahol tulajdonképpen megvan a feltételrendszer, de ez a módszertan vagy ez a know-how rendelkezésre áll-e.

És talán még egy dolgot, a mérések tekintetében. Én úgy tudom, hogy az iskolák keveset használják ezt az országos kompetenciamérést, vagy legalábbis jobban el kellene juttatni hozzájuk, mert a TIMSS és a PISA egy ismertebb mérési rendszer, jobban odafigyel rá mindenki, nemcsak az iskolák, nemcsak a tanárok, nemcsak a szülők, hanem az egész társadalom, de ez az OKM, az országos kompetenciamérés, ez

talán kevésbé ismert, hogyan lehetne ezt népszerűbbé tenni? Egyelőre ennyi, köszönöm.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Ikotity István, tessék!

IKOTITY ISTVÁN (LMP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót, elnök asszony. Tisztelt Bizottság! Kedves Meghívottak! Tisztelt Államtitkár Úr! Professzor Asszony! Kedves Vendégek! Először a NAT-hoz szólnék én is, illetve a bemutatott prezentációhoz. Két kérdés merül föl bennem. Az első kérdés az, hogy 1990 óta hányadik NAT is ez. Ha jól számolom, az ötödik. *(Dr. Csépe Valéria: Hivatalosan az ötödik!)* Hivatalosan az ötödik. Azt a kérdést is föltenném, hogy egy NAT, egy alaptanterv szervezéséhez, beépüléséhez az oktatási rendszerbe hány évre van szükség. Azt gondolom, hogy tizenöt-nél többre. Mert, egyetértetek, a jelenlegi alaptantervet meg kell változtatni, jó-e az, hogy ilyen gyakorisággal változik? Ugye most egy kormányzaton belül, ha nem is egy cikluson belül teszem fel ezt a kérdést.

Ehhez kapcsolódik közvetlenül a második: hogyha mégis megváltoztatásra kerül a NAT, akkor miért az adott kormányzati ciklus utolsó évében - természetesen nem professzor asszonytól várom erre a választ, mert ez már politika - kezdik el ennek a megváltoztatását? Nyilván ennek a ciklus elején vagy még korábban lett volna helye. És ha mégis megteszik, akkor miért nem egy együttműködésben más, akár politikai erővel, szakmával, hiszen akkor talán lenne arra esély, hogy ez hosszú távon is megmaradna, és ne azzal kezdje adott esetben valamikor egy következő kormányzat, hogy újakezdi, és kiradírozza ezt, amit jelenleg alkotnak. Miért nem egy széles körű konszenzusra épül ez?

Államtitkár úr által elmondottakra szeretnék reagálni. Tisztelt Államtitkár Úr! Klassz volt, tetszett az előadása tényleg, csak valahogy úgy érzem, hogy valahol eltévedt. Vagy lehet, hogy én tévedtem el persze. Természetesen az oktatás helyzetét kell bemutatnia államtitkár úrnak, és szép és jó, ami elhangzott, de, államtitkár úr, ön már egy éve a közoktatásért felelős, három éve államtitkár, igaz, hogy felsőoktatási területen, a Fidesz hetedik éve kormányoz, és itt tartunk. És az, amiket elmondott, bár kiemelte leginkább, mert korrekt volt, mert nem mindent szépnek és jónak írt le, de azt gondolom, hogy inkább a szép oldalait domborította ki ennek. Államtitkár úr, itt azért nagyon sok baj van. Nagyon sok baj van azokban is, amit kiemelt, például a kistélepülések helyzete, igenis lehet ott javítani. És szemlátomást önök nem ebbe az irányba mennek, hogyha jól értelmezzük a megszólalásait, például a szombathelyi megszólalását, akár azzal, hogy itt újabb iskolabuszok kerülnek vásárlásra, azzal a gyanúval, amit nagyon örülnék, hogyha eloszlatna, hogy a felső tagozatok kistélepüléseken leépülésre kerülnek egyre inkább, bár az a helyzet, hogy az előadásában egy kicsit ennek az ellenkezője hangzott el, illetve arra vonatkozóan is nagyon rosszak az elhangzottakban lévő adatok, hogy bizony nőttek a különbségek, és látszik az, hogy azokon a pontokon vannak elmaradások, ahol a legjobban előre kellene lendülni, erre az OECD külön is rámutat, nagyon sokat nő a különbség, mind az élenjárókban le vagyunk maradva, mind pedig a leszakadókban is roppant módon le vagyunk maradva.

Államtitkár úr, rámutatott arra, hogy leginkább a szakiskolák, újabb nevükön szakközépiskolák, illetve újabb néven szakgimnáziumok, régebben szakközépiskolák, ezeknél van a legtöbb probléma. De éppen ezeket szorítják vissza, éppen ezekben a rendszerekbe kényszerítik bele a gyerekeket, ezekben a rendszerekben csökken az általános órák száma, csökken a nyelvórák száma, miért nem ezeket erősítik? És ha igaz az a másik, ami ugyancsak elhangzott, hogy itt gimnáziumi felvételi központok lesznek, és nyilván ezzel együtt járhat a hírek szerint egy kvótameghatározás is, akkor abból is vélhetően következik az, hogy a szakiskolák és a szakközépiskolák felé fognak egyre

inkább elmozdulni a diákok. Tehát tovább romlik ez a szám. Államtitkár úr, ezekkel szerettem volna szembesíteni önt.

Az igazi kérdésem, amire a választ várom, mert nyilván jól tudom, hogy ez nem az ön agyszüleménye, jól tudom azt, hogy ezt önre is kényszerítik, de miért asszisztál ehhez államtitkár úr. Államtitkár úr, a kérdésem, hogy miért nem mond le.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Pósán alelnök úr, tessék!

DR. PÓSÁN LÁSZLÓ (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Engedtessék meg, hogy pár megjegyzést tegyek ahhoz is, ami elhangzott meg egyúttal az államtitkár úr és Csépe Valéria beszámolójához is fűzzek néhány gondolatot.

Kunhalmi Ágnes azt mondja, hogy a politikai akarat hiányzik, hogy az oktatás ügyében érdemi előrelépés történjen. Én azt hiszem, olyan sebességgel, ahogy a diplomát sikerült megszereznie, talán megértenie is sikerül majd a dolgokat *(Kunhalmi Ágnes: Személyeskedéssel...)*, ugyanis az a tény, hogy egy hozzáértő szakember az adott kérdésnek a felelőse lesz, miniszteri biztossá lett kinevezve, erre sok mindent lehet mondani, csak azt nem, hogy a politikai akarat hiányzik. Mert különben ilyen megbízatást nem kap akadémikus asszony.

A másik fontos dolog, hogy pedagógusképesítés nélkül lehet-e oktatni gyerekeket. Valószínűnek tartom, hogy vagy nem figyelt, vagy sokáig bűvölte a kis készülékét, államtitkár úr világosan elmondta, hogy miről van szó. Tessék legközelebb figyelni, és akkor nem mondanak butaságokat, olyat, ami nem hangzott el.

A harmadik fontos dolog: én csak egyetlenegy „klasszikusra” szeretnék utalni, az ön párttársa volt Tatai-Tóth András, korábban ő fogalmazta meg lefelől azt, hogy az az erőltetett integrált oktatás, amit Magyar Bálinték bevezettek, az megbukott. Tehát egy kicsit a párttörténetet nem ártana tanulmányozni.

Ami a pedagógushiányra vonatkozik: tegyük hozzá, hogy a legelső, amivel szembesült a polgári kormány, a pedagógushiány fenyegető közelsége, pont az életfa, a korfa világossá válásából következően. Nem véletlen, hogy az életpályák itt indultak el leghamarabb, a pedagógusterületen. És az sem véletlen, hogy komoly ösztöndíjakkal próbálják ösztönözni a pedagógus-utánpótlást, és szerencsére e tekintetben vannak biztató jelek, növekszik a pedagóguspályára jelentkezők aránya. Hogy persze ez még elmarad a kívánatostól, ezt nem vitatom, de azt meg ne gondolja a tisztelt képviselő asszony, hogy csak azért, mert emelt hangerővel elmondja, akkor holnapra megoldódik a dolog.

Azt gondolom, hogy ugyancsak érdemes néhány észrevételt tenni ahhoz is, amit Iktóty képviselő úr mondott... *(Iktóty István: Államtitkár úrnak mondtam!)*

ELNÖK: Lehet újabb szót kérni!

DR. PÓSÁN LÁSZLÓ (Fidesz), a bizottság alelnöke: Én ezt értem. Lehet majd újra szót kérni.

Miért most kell felülvizsgálni a NAT-ot? Valószínűleg elkerülte a figyelmét, hogy van egy hatályos törvény, ami előírja, hogy ötévente felül kell vizsgálni, ennek ilyen egyszerű a magyarázata, tisztelt képviselő úr. *(Iktóty István: Ez új NAT.)* Lehet aztán ezt csűrni-csavarni jobbra-balra, összevissza, lehet e köré összeesküvés-elméleteket szőni, lehet e köré hatalmas eposzokat is gyártani, attól még a tény az tény marad, ötévente felül kell vizsgálni. És én azt gondolom, nagyon helyes is, hogy felül kell vizsgálni, hiszen erről szólt mind a két prezentáció, hogy olyan gyors ütemben változik a világ, hogy az iskolarendszernek ezt egyáltalán nyomon követni is óriási kihívás, és a hozzá tartozó tartalmaknak, képzési területeknek, pedagógiai módszereknek meg egy olyan állandó és folyamatos kihívás, amire borzasztó nehéz olyan ütemben reagálni, hogy az kívánatos lenne. Ön pedig azt mondja, hogy ülünk le szép nyugodtan, kell 15

év, amíg egy ilyen dolog rendeződik. Akkor tényleg el fogunk maradni a világtól. Szerintem ez nem jó hozzáállás.

Amit az elhangzottakkal kapcsolatban szeretnék megjegyezni, ez a pedagógusképzés, mert azt hiszem, hogy minden olyan felvetés, ami itt elhangzott, annak a kiindulópontja, alfája és ómegája mégiscsak az, hogy milyen tanárok tanítanak az iskolában. És ez nyilván a jövőt illetően kulcskérdés, hogy azok, akik a következőkben majd bejönnek a pedagógusképzés rendszerébe, azok mivel találkoznak.

Jó, ha e tekintetben vetünk egy pillantást a felsőoktatás ügyére, és egy dolgot szerintem nyugodtan leszögezhetünk: valamikor Magyarországon egy osztatlan pedagógusképzés volt, ahhoz most visszatértünk, csak nem olyan formában tértünk vissza, amilyen volt. Én azt nem állítom, hogy az minden szempontból megfelelt a világ kihívásainak, de a dolog mégiscsak úgy néz ki, hogy az osztatlan pedagógusképzésből a bolognai rendszer bevezetésével csináltak egy lebutított verziót anélkül, hogy érdemben végiggondolták volna - bármelyik felsőoktatási intézményt nézzük egyébként -, hogy mit kellene ebbe belerakni. A korábbi képzési mennyiségből egy picit radírral meg egy kicsit ceruzával kihúztunk ezt-azt-amazt, de megpróbálták megtartani. Most visszaálltunk az osztatlan képzésre anélkül, hogy megint érdemben bármit is végiggondoltunk volna, és megmaradt az, amit a bolognai időszakában csináltak az egyetemek meg a főiskolák.

Érdemi elmozdulás e tekintetben megint nincsen, ugyanakkor pedig a felsőoktatási intézmények szeretik azt mondani, hogy ők magas színvonalon képeznek valamit, szeretik azt mondani, hogy tudósképzést folytatnak. Ezt azért merem ennyire világosan mondani, mert én magam is egyetemen vagyok, és állandóan ezen hadakozom a kollégákkal: a tudósképzés helyszíne a doktori iskola, de ez a szemlélet még a doktori képzési rendszerek bevezetése előtt értelemszerűen meggyökerezett a felsőoktatásban, ez van, ezeket ilyen értelemben innen, már bocsánat a kifejezésért, leradírozni és odatolni arra a szintre, ahova való, a doktori képzés szintjére, nem egyszerű dolog.

Ebből a szempontból pedig, ha tetszik, ha nem, én azt gondolom, itt kell egy beavatkozásnak történni, és nem azért, mert ez a tanszabadságot bármilyen módon érintené, mert tartalmi kérdésekben, olyan vonatkozásban, hogy mondjuk, az adott matematikában, vagy biológiában, vagy egyéb dologban mit tanítunk, és hogyan rakjuk össze, az nyilván nem fog sérülni. De az, hogy a pedagógusképzés milyen legyen, mert itt a kimeneti oldal nem a gazdasági szférának szól, hanem a következő újabb és újabb nemzedékek neveléséhez, egyáltalán nem mindegy.

Ma úgy mennek ki az egyetemekről pedagógusjelöltek vagy akár pedagógusok is, tisztelet a kivételnek, hogy azt se tudják, milyen egy tanterv, nem tudnak összerakni egy tantervet, egy órarendet sem, mert ilyenekkel nem találkoznak. Az egyetemi világban, bocsánat a kifejezésért, de a ped-psz néven csúfolt pedagógiai pszichológia egy olyan típusú elefántcsontba zárkózó akadémikus tudás átadására irányul, aminek semmi köze nincs a való élethez és az iskolákhoz, sok esetben olyanok vannak ott, akik életükben akkor láttak iskolát utoljára, amikor ők jártak oda. Most szándékosan túlzok, csak hogy értsük a problémakört, de ezek így nyilván nincsenek rendjén. Módszertani kurzusokat olyanok vezetnek, akik nem tanítanak iskolában. Hogy lehet így módszertant vezetni?

Biztos, hogy itt e tekintetben nagyobb kapcsolódást kell teremteni a középiskola és a pedagógusképző intézmények között, élettelibbnek kell lennie az ilyen kapcsolatnak, ad absurdum még azt sem tartanám egyébként ördögtől valónak, ha valamilyen módon ezek az iskolák úgy lennének integrálva a felsőoktatási intézménybe, hogy nem biztos, hogy feltétlenül a közoktatási törvény hatálya alá kell őket helyezni - a gyakorló iskolákra gondolok. El tudnám azt képzelni, hogy törvényi szinten ezeket bevisszük a felsőoktatási intézmények működési kereteibe, pontosan

azért, hogy a felsőoktatási intézmény és a tanárképzés dolgait a jogszabályi kööttségek szempontjából könnyebbé tudjuk tenni. Nem biztos, hogy ez az üdvözítő út, ezt nem tudom, most csak felvetem, hogy érdemes lenne ezen elgondolkodni, mert itt sok szempontból komoly problémákkal küszködünk, és a lehető legrosszabb pedig az, amikor egy gyakorló pedagógusjelölt tulajdonképpen saját magát leégeti, mert sem szakmailag nincsen jól felkészülve, sem pedig pedagógiai módszertan szempontjából nincsen felkészülve, és kinevetik a gyerekek. Ez a lehető legdefektusabb irányzatot hozza minden irányból, a gyerekek esetében is, a jelöltek esetében is.

Lényegében hadd mondjak egyetlenegy utolsó példát, és akkor ezzel be is fejezem! Az osztatlan képzésen valamikor a matematika-biológia szakos tanárnak, mondok egy kiragadott példát, kötelező volt magyar nyelvhelyességi kurzusokon részt venni. Ez nem volt túl sok, de az a minimum, hogy helyesen tudjon írni. Ilyen ma nincsen, és a gimnáziumban a gyerekek kinevetik azt a gyakorló tanárt, aki mondjuk, felírja a földrajzi neveket rosszul, vagy szóvá teszik, hogy azt nem úgy kell írni, és akkor azonnal az illető ott el is ásta magát az osztály előtt, így nem lehet.

Tehát jó néhány dolgot tartalmilag is végig kellene gondolni, ami a felsőoktatási intézményeket tekintve mérvadó e tekintetben, és nyilván a pedagógus-továbbképzés dolgait pedig már ezek ismeretében érdemes majd a jövőben is kalkulálni, hogy összeérjenek a megfelelő szálak. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Jeleztem az alelnök úrnak, hogy én is hozzá szeretnék szólni az ő hozzászólását követően. (*Dr. Pósan László bólint.*) Ezt megerősíti, úgyhogy most én is megtenném a képviselői hozzászólásomat.

Kizárólag azokra a pontokra szeretnék koncentrálni és azokról szeretnék beszélni, ahol ellentmondást vélek felfedezni az államtitkár úr által elmondottak, a probléma meghatározása és az erre adott kormányzati válasz, illetve kormányzati cselekvés között.

Az államtitkár úr beszélt a korai iskolaelhagyás problémájáról, illetve a szakképzés lemaradásáról. Az Eurostat adatai szerint a mostani évben, illetve a tavalyi évben volt 2006 óta a legmagasabb a korai iskolaelhagyók aránya, tehát azoknak az aránya, akik végzettség nélkül hagyták el az iskolarendszert. Mindez annak a fényében is különösen fájó és nagy probléma, hogy amikor Balog Zoltán miniszter úr megtisztelt bennünket azzal, hogy a bizottsági meghallgatására sor kerülhetett, ő a funkcionális analfabetizmus létét egész egyszerűen kétségbe vonta. A miniszter úr azt mondta, hogyha valaki valamit el tud olvasni, az azt jelenti, hogy ő azt meg is érti. Ez megítélésem szerint nem így van, és óriási problémának tartom, ha egy országban az oktatásért felelős miniszter ezen a véleményen van. Ez egy olyan kérdés, amelyben a probléma létét is megkérdőjelezi, és annak tudatában, hogy évről évre nagyobb a korai iskolaelhagyók aránya és a funkcionális analfabetizmus is, ez óriási probléma, ha ezt nem kezdjük el nagyon hamar kezelni.

A pedagógus-hiánnyal kapcsolatban nagyon sok minden elhangzott, és nagyon sok mindennel egyetértek abból is, amit az államtitkár úr mondott, és abból is, amit Pósan képviselő úr mondott. A pedagógushiánynak megítélésem szerint nagyon sok oka van. A legfőbb oka az, hogy a fizetés szempontjából nem elég megbecsülést kapnak a pedagógusok. Tudom, hogy volt életpálya, tudom, hogy bevezették ezt, és ez járt bérnövekedéssel, bár ennek a részleteit nem szeretném megnyitni, mert akkor tényleg nagyon szerteágazó lenne. Mindenesetre a minimálbérrel való összehasonlítását a pedagógusbéreknek kulcsfontosságúnak tartom. Ez megmutatja azt, hogy egy társadalom, egy kormányzat a minimálbérhez képest mennyire becsüli meg a pedagógusokat. Amikor bevezették az életpályamodellt, a minimálbér 1,9-szerese volt egy kezdő pedagógus bruttó bére. Aztán hoztak egy döntést, amelynek értelmében a pedagógusok bérét elválasztották a minimálbér növekedésétől, és ez azt eredményezte, hogy mára a pedagógus kezdő bruttó bére a minimálbér 1,35-szerese. Amíg ez így van,

addig szerintem pedagógushiány lesz. Ha a minimálbérhez képest 1,35-öt ér egy pedagógus bére, addig szerintem pedagógushiány lesz.

Mindazok a szakmai érvek, amelyeket felhoztak az előregedő korfával kapcsolatban, mind igazak lehetnek, de azért ezt a kérdést nem lehet megkerülni. A szakmunkás-minimálbért emelték, helyes, hogy emelték, de ez azt eredményezte, hogy ahhoz képest bruttó 15 ezer forinttal több egy kezdő pedagógus fizetése, mint a szakmunkás-minimálbér. Tehát ha a kormányzat a költségvetés megalkotásánál, nyilván nagyon sok ágazatból érkeznek be különböző lobbik, a pedagógusok bérét a szakmunkás-minimálbérhez és az általános minimálbérhez képest ilyen szinten tartja, akkor a pedagógushiányt nem lehet megoldani. Az egyszakos tanárképzés meg az előregedő társadalom érvei egyébként mind jogosak, és ez nyilván annyiban az önök felelőssége, hogy mennyire tudják a nemzetgazdasági tárca figyelmét felhívni arra, hogy ez a legfőbb indoka magának a pedagógushiánynak.

Az államtitkár úr beszélt a TIMSS-mérésről is és arról, hogy e tekintetben a tantervben meghatározott tudást - nemzetközi összehasonlításban is - jól el tudják sajátítani a magyar diákok, illetve hogy e tekintetben nem romlottak az eredményeink. Ennek a mérésnek a legnagyobb tanulsága az, hogy ezek szerint nálunk sokkal fontosabb, hogy mi van benne a tantervben, mit tartalmaz a NAT, mint más országokban, hiszen a gyerekek tudása jobban megfelel a NAT-ban lefektetett tartalomnak és elvárásoknak.

Itt a miniszteri biztos asszony beszélt a módszertani sokszínűségről, a segítségnyújtásról az iskoláknak, amit rendkívül fontosnak tartok, ugyanakkor nem kerülhető meg szintén egy olyan intézkedés, amit ez a kormány tett meg - megítélésem szerint a módszertani sokszínűséggel is ellentétes -, és ez a tankönyvkérdés. Azt szeretném az államtitkár úrtól kérdezni, hogy hogyan biztosítható egyentankönyvvel az a fajta módszertani sokszínűség, amit egy olyan iskolarendszer és egy olyan helyzet megkíván, ami Magyarországon kialakult, nevezetesen, hogy óriási különbségek vannak az iskolák között.

Egy másik kérdésem szintén az államtitkár úrhoz. Nem érzi-e úgy akár ön, akár az oktatási államtitkárság, hogy a tankönyvpiac ilyen módú átalakításával értékeket veszített a magyar közoktatás? Mert én úgy érzem, hogy ezzel az átalakítással veszítettünk értékeket. Nagyon sok minden igaz abból, amit elmondtak, hogy a korábbi tankönyvpiachoz hozzá kellett nyúlni, és hogy az átalakításra szükség volt, de én úgy látom, az átalakítás azt eredményezte, hogy nemcsak a gazokat sikerült kigyomlálni a kertből, hanem nagyon sok értékes növényt is, amire nem lett volna szükség, ezt nem lett volna szabad megengedni.

A PISA-felméréssel kapcsolatban az államtitkár úr beszélt a szakképzésről, és megint amennyire a pedagógusbérek, mondjuk, szűk értelemben nem az önök hatáskörébe tartoznak, a szakképzés sem az önök hatáskörébe tartozik, hanem a Nemzetgazdasági Minisztériumhoz, ez már önmagában az én megítélésem szerint rossz. Az iskolarendszernek egy irányítás alá kellene tartoznia, és ez az oktatási államtitkárság vagy oktatási minisztérium kellene hogy legyen.

Ami a Nemzetgazdasági Minisztérium irányítása alatt a szakképzési intézményekben van, az nagyon sok esetben katasztrófát eredményez. Tehát arról, hogy a Nemzetgazdasági Minisztériumban hogyan szerveznek egy tanévet, szerintem mindannyian nagyon sokat tudnánk mesélni. Nyilván önökhöz is eljutnak ezek az információk, ráadásul irányítási tekintetben sem túl együttműködő a Nemzetgazdasági Minisztérium, hogy finoman fejezzem ki magamat. Ha látjuk a PISA-felmérésekből is, hogy a különbségek növekednek és a szakképzés intézményei azok, ahol az odajáró gyerekek teljesítenek rosszabbul, akkor miért csökkentették a szakképzésben a közismereti tárgyak arányát? Ha azt látjuk a PISA-mérésekből is, hogy a készségeik a szakképzésbe járó gyerekeknek romlanak, akkor miért éppen a készségeik fejlesztését is szolgáló közismereti tárgyak arányát szorították vissza? Ez ellentétben áll: ha a

készségeket kell fejleszteni, akkor azokat a tárgyakat kellene erősíteni, amelyek a készségeket biztosítják. Ráadásul, ha még nem tudjuk, hogy milyen munkaköröket kell betölteniük 20-30 év múlva azoknak a gyerekeknek, akik most a szakképzésben tanulnak amikor már felnőttek lesznek, akkor pláne nem érdemes a szakmai ismereteket túlhangsúlyozni a szakképzésben, hiszen azokat úgyis meg kell újítani, és inkább a készségeikre lesz szükség, hogy ezt meg tudják tenni.

A különbségek kapcsán egy megjegyzés. A családi háttér és a regionálisan is jelentkező különbségek - bár az államtitkár úr a településnagyságról beszélt, de nyilván regionálisan jelentkező különbségek is vannak - alapvető kérdésekre feltételére kell hogy ösztönözzenek bennünket. Mi az iskola funkciója egy olyan környezetben, ahol mondjuk, a családi háttér nem támogató a tanulással kapcsolatban? És mi a funkciója az iskolának egy olyan környezetben, ahol a családi háttér támogatja a gyermeket a tanulásban? Nagyon sok esetben, nagyon sok helyszínen, akár kistérségeken az iskola az egyetlen olyan szocializációs tere a gyerekeknek, ami a családtól különbözik, ez egy szocializációs tér.

Ez rendkívül fontos, és megítélésem szerint olyan funkciókat is az iskolára ró, amelyekhez most szakmai segítségük nincsen. A szocializációs-tér-funkció meghaladja a pedagógus lehetőségeit, feladatait. Az, hogy ő neki ott egy gyermeket nemcsak tanítani, hanem nevelnie is kell, szocializálnia kell, nemcsak egy pedagógus feladata, ezért nagyon fontos, és szerintem a jövő szempontjából kulcskérdés, hogy tudunk-e megfelelő szakmai háttérrel biztosítani ahhoz, hogy azokon a településeken és azokban a régiókban, ahol az iskola, továbbmegyek, nem elsősorban iskola, hanem elsősorban szocializációs tér, ezt a funkcióját be tudja tölteni, ez kulcskérdés. Ki merjük-e azt mondani, hogy iskola és iskola funkciója között különbség van, mást igényel, más szakmai háttérrel, más embereket, más foglalkozásokat igényel, és ez akár a tanárképzésben is megjelenhetne? Megjelenhetne, hiszen az óriási különbségeket úgy tudjuk csökkenteni, ha segítséget adunk azoknak a településeknek, azoknak a régióknak, ahol erre szükség van, és ez már messze nem pedagógiai feladat, hogy azokat a gyerekeket szocializálják egész egyszerűen, akik olyan családi háttérből érkeznek, ami nem támogató a tanulásban és az oktatásban. Arra kérem az államtitkár urat, hogy ezekre a kérdésekre válaszoljon. Köszönöm szépen.

Dunai Mónikának adok szót. Parancsoljon!

DUNAI MÓNIKA (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Vendégeink! Először néhány szakmai kérdést tennék fel, és engedjék meg, hogy utána egy politikai jellegű megjegyzéssorom is legyen.

A pedagógusok oldaláról szeretném megközelíteni és ezzel kapcsolatban feltenni kérdéseimet. Nagyon jól tudjuk, hogy a pedagógusoktól függ elsősorban az, hogy milyen sikerrel fog a gyermek elsajátítani alapképességeket, tudást és mindent. Egy jó pedagógus szinte bármilyen könyvből, szinte bármilyen háttérrel tud jól tanítani. Tehát ha mi a pedagógusok oldaláról is megfogjuk ezt a kérdést - erre vonatkoznak a kérdéseim -, akkor sikerre tudjuk vinni ezt a történetet.

A pedagógusképzés megreformálása kapcsán én is úgy érzékelem, mint ahogy Pósnál alelnök úr elmondta, csak én még élesebben fogalmaznék. Túl soknak és avítnak is érzem nagyon sok egyetemen a pedagógiát, én most nevesítem a ped-psziből csak a pedagógiát, a pedagógiai ismereteket, talán én is abból tanultam, amit most tanítanak az egyetemeken. Persze kell egy alap, meg kell ismerni a pedagógiatörténetet, de már a korszerű ismeretekre talán kevesebb hangsúlyt fektetnek.

Amit viszont hiányolok, az a módszertan és annak a gyakorlati módszertana, és talán egy ilyen szakmai féltékenységet is vélek felfedezni a pedagógiászakosok és a módszertanosok között, ahol ez különválik. Amikor órákon át vitatkoznak, hogy hány modulja, hány egysége legyen az egyik tanszéknek meg a másik tanszéknek, akkor én azt látom, hogy főleg a módszertanosok, a szakmai gyakorlati módszertanosok

maradnak alul egy egyetemi autonóm környezetben. Nem tudom, milyen módon, de itt talán egy megsegítés jól jönne, ha valamilyen kötelezvénye lenne az egyetemeknek a módszertan felé, tehát erősítené a gyakorlati módszertanokat.

A másik az, többször volt már róla szó, hogy pszichológiai és egyéb alkalmassági vizsgát tennének a pedagógusjelölt-hallgatók, tehát a felvételi eljárás kapcsán. Ennek a bevezetése hogyan áll? Lesz? Nem lesz? Illetve valahol van, de ennek a kiterjesztése, illetve generálissá tétele mikor és hogyan várható?

A harmadik az anyanyelv kérdése. Ha már a felsőoktatáshoz nyúlunk, akkor én magyartanárként egyébként különösen fontosnak tartom - magam is elképesztőnek tartottam, amikor egy szülőknél szóló szöveget egy pedagógus ír, és abban van legalább egy helyesírási hiba, de ha nyolc-tíz, az még rosszabb. Más országokban jellemző az is, hogy az anyanyelvet, helyesírást még egyetemeken, főiskolákon is valamilyen szinten tanítják. Ezt tervezzük mi? Nyilván főleg a pedagógushallgatókra gondolok, nem magyar szakosokra meg tanítósokra, mert ők egyébként is foglalkoznak ezzel, hanem a többi szakosokra.

A következő kérdésem, hogy mivel most a pedagóguséletpálya-modell alá vontuk a kisgyermeknevelőket, és ez a szemlélet megváltozik, hogy a kisgyermeknevelők már nemcsak szociális és egészségügyi képzést kapnak, illetve nemcsak ilyen feladataik vannak, hanem valóban pedagógiai feladataik is kőkeményen vannak, jó lenne, ha ezzel a bővítéssel egyben tudnánk kezelni ezt a korai fejlesztést és a korai anyanyelvi nevelést, de most nem részletezem, művészeti nevelést stb. Ha már egészen a kisgyermekkortól, tehát fél éves kortól bölcsődébe mehetnek a gyermekek, ezt egy folyamatba felfűzve, a bölcsődétől az érettségiig bezárólag, az a bizonyos korai fejlesztés, amit államtitkár úr is mondott, még korábbra tehető, és az anyanyelvi képzésben ez nagyon fontos és hangsúlyos tudna lenni.

A politikai megjegyzésem pedig az lenne, hogy amit Kunhalmi Ágnes az elején elmondott, én elképedve hallgattam, de értem, amiről beszél képviselő asszony, de nekem úgy tűnt, mintha jó néhány évvel ezelőtti helyzetbe képzelte volna bele magát. Ön olyanokat mondott, hogy képesítés nélküli pedagógusok. Olyanokat mondott, hogy a társadalmi különbségek egyre csak nőnek. Olyanokat mondott, hogy elszegényednek a családok, és egyre rosszabb, kilátástalanabb helyzetbe kerülnek, a pedagógusok bizonytalansága növekszik. Nem szó szerint idéztem, de nagyjából erről beszélt. Talán nem vette észre, képviselő asszony, hogy az elmúlt években mik történtek itt törvényalkotási szinten. Egyrészt a kötelező óvodáztatás pontosan - de erre államtitkár úr is kitért - a társadalmi hátrányok csökkentése miatt vált szükségessé. De említhetjük a még valóban nem minden esetben kiaknázott és továbbgondolásra alkalmas - és fontos is, hogy továbbgondoljuk - egész napos iskolának a bevezetését. Vagy talán elkerülte a figyelmét, hogy az anyagi források, amit az oktatás egészére költöttünk, növekedtek az elmúlt években. Talán az is elkerülte a figyelmét, hogy a pedagógusok száma nőtt. Amikor pedagóguselbocsátások voltak, az a 2010 előtti időszak, amikor ezrével kerültek a pedagógusok utcára. A létbizonytalanság akkor volt jellemző a pedagógusok körében. A bölcsődebővítésekkel és a bölcsődei lehetőségek kiterjesztésével pedig szintén a korai fejlesztést, a hátrányok leküzdését céloztuk meg. A nyugdíjas pedagógusok továbbfoglalkoztatása is előrelépett, hiszen nem régen hoztuk egy olyan törvénymódosítást, amellyel szakmailag maradhat a nyugdíjas pedagógus a pedagógiai szakasz végéig, tehát kiviheti 4.-ig, 8.-ig, érettségiig a tanítványát, amennyiben ezt kéri az iskola igazgatója, és megkapja rá az engedélyt. Vagy például, amit Ikotity képviselőtársam is elmondott, hogy a szakképzés átalakításával mi mit bombázunk meg vagy mit nem. Azt tudni kell, hogy az már régen rossz, hogyha az alapkészségeket 15 éves korban kezdjük el fejleszteni. Tehát az alapkészségeket ott, a legelső pillanatban kell, bölcsőde, óvoda, óvoda-iskola-átmenet, alsó tagozat, itt, ebben a szakaszban kell elsősorban kialakítani és megerősíteni, hogy utána már biztos számolási, olvasási és tájékozódási képességekkel és intelligenciával

rendelkezzenek a tanulók. Tehát semmiféle szakképzési szétbombázásról nem beszélhetünk, amikor a szakképzés átalakításáról döntöttünk.

Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Farkas Gergely, tessék!

FARKAS GERGELY (Jobbik): Köszönöm szépen. Nagy várakozásokkal érkeztem erre a bizottsági ülésre, de meg kell mondjam őszintén, csalódott vagyok, olyan szempontból, hogy nagyon kevés olyan konkrétumot hallottunk itt az előadásokban, amelyekkel ténylegesen lehet vitatkozni, se egy konkrét szám, határidő, dátum, semmi olyan, ami mégiscsak az elképzelések konkrétabb mivoltát lenne hivatott bemutatni számunkra. Elveket hallottunk, olyan elveket, amelyekkel nagyon sok mindennel egyet tudunk érteni, de csak egy példával élve: hogy az új nemzeti alaptantervben az ismeret, a készség, a képesség arányát újra kell gondolni, ez egy olyan, elég általánosnak mondható közhely, amivel nehéz vitatkozni, vitatkozni azzal lehetne, hogyha konkrét számokat hallanánk, hogy milyen arányban, milyen módon, hogy képzelet el a szakértői gárda vagy akár a kormányzat.

Szintén nem hallottunk arról - és én hiányoltam is -, hogy többször szóba került az, hogy a digitalizálódó világ, a globalizálódó világ kihívásainak meg kell felelni, de ez ténylegesen miben mutatkozna meg. Például lesz-e szó a nemzeti alaptantervben a tudatos internethasználatról. Hallottunk arról államtitkár úrtól, hogy a számítógépes felszereltséget szeretnék növelni, nagyon helyes, örülünk neki, de vajon megtanítták-e a fiatalokat, hogy tudatosan hogy kell ezt használni, hogy ne essenek áldozatul a rengeteg ott leselkedő veszélynek. Nem hallottunk a pénzügyi-gazdasági ismeretekről és számos olyan dologról, ami igenis fontos lenne, hogy az új nemzeti alaptantervben megfelelő módon kapjon hangsúlyt.

Arra is kíváncsi lennék, hogy a látszólag ellentmondásnak tűnő rengeteg új kompetencia és készség, amit a fiataloknak át kell adni, hogy lesz megoldható azzal a másik szemponttal, miszerint a nemzeti alaptanterv jelen helyzetben is túlméretezett, és ezt nagyon sokan mondják, tanárok, szakmai szervezetek, mi is régóta hangoztatjuk, hogy lesz egyszerre megvalósítható, milyen elképzelése van a szakmai testületnek arra vonatkozóan, hogy ezek az új kompetenciák beépüljenek a nemzeti alaptantervbe, összességében mégse azt érezzük el, hogy tovább terheljük a már most is leterhelt diákokat.

A tananyagmennyiség csökkentésére államtitkár úr is utalt, meg korábban is nyilatkozataiban ez felfedezhető volt, de mégis mit kell ez alatt érteni, milyen mértékben, milyen mennyiségben, milyen módon próbálják ezt megvalósítani?

Nagyon hiányoltam a nyelvoktatás kérdésének felelőletését. Nekünk egy régi vesszőparipánk, hogy itt nagyon komoly problémák vannak, és komoly reformra lenne szükség. Más képviselőtársam is említette ezt, én is erre szeretnék többek között rákérdezni, hogy milyen elképzelése van a kormánynak erre vonatkozóan.

Illetve arra is kíváncsi lennék, hogy tartja-e magát ahhoz a vállaláshoz, kritériumszint-emeléshez, miszerint 2020-tól egy felsőoktatási intézménybe csak meglévő középfokú nyelvvizsgával lehet bejutni. Értelemszerűen ez jó dolog lenne, fontos lenne, de mi ezt felelőtlenségnek tartjuk akkor, hogyha ezt nem előzi meg egy olyanfajta nyelvoktatási reform, amely valóban hozzásegíti a fiatalokat, hogy el is tudják érni ezt a szintet, és ne pedig egy újabb szelekciót jelentsen ez, hogy csak az tudja megszerezni a nyelvvizsgáját, aki családjának anyagi lehetőségei lehetővé teszik, hogy különórásra járjon.

Egy részletkérdés, de ha már a nyelvoktatás szóba került: szeretnék érdeklődni, hogy az önök által is bejelentett, általunk már évek óta hangoztatott, kezdeményezett első középfokú ingyenes nyelvvizsga megvalósítása mikorra várható. Ezt önök néhány

hónapja bejelentették, azóta nagy csend van e körül, egy konkrét dátumot lehet-e tudni, hogy ez mikortól fog életbe lépni?

A pedagógusképzés is több képviselőtársam részéről felmerült, és én is afelől érdeklődnék, hogy láthatjuk, hogy a jelenlegi ösztönző rendszerek kevésnek bizonyultak arra vonatkozóan, hogy ne alakuljanak ki olyan hiányterületek, ahol nincs megfelelő mennyiségű pedagógus, milyen további ösztönző rendszereket szeretnének beépíteni annak érdekében, hogy többen jelentkezzenek tanárnak. De emellett arról is kell őszintén beszélni, hogy azért jelen helyzetben is vannak olyan tanárok a rendszerben, akiknek nem biztos, hogy ez a legmegfelelőbb pálya, számukra sem és a diákok szempontjából sem. Legutóbb egy írásbeli kérdésben tájékoztattam erről, mert azért előfordul tizből egy tanár, aki a pedagógus I. fokozatból a II. fokozatba irányuló minősítési vizsgán nem tud keresztüljutni. Ez azért mutatja, hogy vannak a rendszerben jelenleg is olyan tanárok, akiknek nem biztos, hogy ez a legmegfelelőbb pálya. És ennek a diákok isszák meg a levét.

Tehát én is érdeklődnék afelől, amit Dunai Mónika képviselőtársam is felvetett, hogy tervezik-e annak a szigorítását vagy bizonyos további alkalmassági vizsgák bevezetését, ami megfelelő időben ki tudná szűrni az erre a pályára nem alkalmas tanárokat. Ez nekik is segítség lehet, hogy olyan pályára tudnak menni, ami valóban a személyiségükhöz közel áll, és a diákokat is megóvjuk olyan tanároktól, akik nem megfelelő módon tudják átadni a tananyagot.

Zárásként pedig: nem került még szóba, de kíváncsi lennék a kormány véleményére, hogy akár a PISA-eredmények, akár a többi meglévő probléma elgondolkodtatta-e önöket a tankötelezettségi korhatár megemelésén. Mi régen ennek a pártján vagyunk, és elhibázottnak tartjuk a 16 éves korhatár bevezetését. Ezek a riasztó eredmények és akár a szakképzési problémák, amelyek szóba jöttek, elgondolkodtatták-e önöket olyan szempontból, hogy érdemes lenne megfontolni a tankötelezettségi korhatár emelését? Köszönöm szépen.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Ismételt hozzászólásra jelentkezett Kunhalmi Ágnes.

KUNHALMI ÁGNES (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm, Kucsák úr, hogy még ön előtt szólhatok.

Pósán Úr! A személyeskedés nem vall valami polgári mentalitásra, és sokat elárul az ön belső frusztrációiról. Tudja, képviselőtársam, az én diplomáim megszerzésének az időpontja semmilyen összefüggésben nincs azzal, hogy miért romlanak a PISA-eredmények, és hogy hány gyereket raktak ki az iskolából, de ahogy látom, az ön vezetőjének, Kósa Lajosnak sem sikerült megugrania ezt a nagy feladatot, a diplomaszerezést.

Egyébként meg a NAT-ról csak annyit, hogy végigültem még nem országgyűlési képviselőként az összes olyan bizottsági ülést, amikor Pokorni úr volt a bizottság elnöke, és könyörgött, hogy ne csináljátok ezt a NAT-ot, megtanulhatatlan és megtaníthatatlan. Folyamatosan minden bizottsági ülésen elmondta ugyanazt, amit Csépe Valéria asszony elmondott, és amit az ellenzéki politikusok elmondtak, hogy ne csináljátok, mert ebből baj lesz. Pokorni úr nem a baloldali pártcsaládokhoz tartozik tudtommal, és nem szocialista vagy éppen kommunista politikus. Köszönöm.

ELNÖK: Akkor Kucsák László, tessék!

KUCSÁK LÁSZLÓ (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót. Tisztelt Államtitkár Úr! Kedves Akadémikus Asszony! Mindenekelőtt szeretném megköszönni az akadémikus asszonynak, miniszteri biztos asszonynak a NAT, a NAT-koncepció, a tartalmi vonatkozások, alapvetések tárgykörében az összefoglalóját, én maximálisan osztom ezeket az elképzeléseket, és hogy is mondjam, magam és gondolom,

mindannyiunk nevében nagyon sok erőt és eredményes munkát kívánok, már csak azért is, mert több más mellett említette, hogy közel 180 ezer fős nagy stáb együttműködését kell ebben minél nagyobb mértékben megnyerni, ami valóban emberpróbáló feladat, még ha tudjuk is, hogy a konszenzus állapotát nagyon nehéz elérni bármilyen kérdésben is, és itt nemcsak a pedagógustársadalomról van szó, hanem egyéb kérdésekről is. Úgyhogy köszönöm szépen, és nagyon jó munkát kívánunk, mert valóban indokolt és fontos ez a NAT-felülvizsgálat.

Az államtitkár úr által elmondottakból én arra utalnék csak vissza, hogy mindvégig a három vizsgálatot tárta elénk különféle megközelítésekben. Szerintem is az a fontos, pontosabban fogalmazva, az lenne a fontos, hogy ezeket összefüggéseiben, amennyire lehetséges, komplex módon próbáljuk meg kezelni, mert úgy jutunk szerintem közelebb a megoldásokhoz, megoldási lehetőségekhez, javaslatokhoz, ha ezeket valóban egységesen igyekszünk szemlélni és kezelni, értelmezni, elemezni.

Engedjék meg, hogy az eddig elhangzottakkal kapcsolatban rendkívül röviden, mert az idő előreszaladt közben, egy-két megjegyzést tegyek. Az Ikotity István alelnöktársam által elmondottakból arra szeretnék csak visszautalni, ha jól jegyeztem fel, akkor azt mondta, hogy legalább 15 esztendő, 15 év kellene ahhoz, hogy a nemzeti alaptanterv bevalását lehessen vizsgálni. Akkor én csak figyelmébe ajánlanám az alelnöktársamnak, hogy ebben az esetben a Fodor Gábor által fémjelzett, a '90-es évek közepén napvilágot látott, egyébként külön beköszöntővel és arcképével is felékesített nemzeti alaptanterv idejét éltük volna még nagyjából a 2000-es évek első évtizedének végén, a XXI. század első évtizedében. Ugye, István, te is belátod, hogy ez nonszensz lenne? Azt már nem leporolni kellene, hanem muzeális értékek között kezelni, fenntartani természetesen, hiszen abban is nagyon sokak munkája van benne, de nem hiszem, hogy ekkora időintervallummal valóban egy ennél prosperálóbb vagy működőképesebb oktatásügyet örökölhettünk volna meg adott esetben mi is a 2010-es kormányváltásnál.

Ezt fontosnak tartottam elmondani, már csak azért is, mert másfelől pedig emlékeim szerint az LMP folyamatosan bírálta a jelenlegi NAT-ot is. Akkor most van sapka rajta vagy nincs sapka rajta? Tehát egyfelől inkább adjunk 15 évet minden NAT-koncepciónak? Ez a kormánykoalíció vagy a szövetség már ne kezdjen bele egy ilyenbe? Megnyugtatlak, nem is mi csináljuk, hanem szerencsés módon szakemberek kértettek fel erre a feladatra. Azt gondolom, a szakemberekben bízunk meg, a tankönyveket is szakemberek készítik el, itt is szakemberek tevékenykednek ezekben a grémiumokban, munkacsoportokban. Azt gondolom, ebből lehet olyan eredmény, ami előremutató mindenki számára.

Még egy megjegyzést hadd tegyek az elnök asszony mondataival összefüggésben! Ott elhangzott több más mellett egy olyan, ahogy Dóra fogalmazott, hogy az egyentankönyv nem segíti a módszertani gazdagságot vagy a módszertani színességet. Én most az egyentankönyv vagy nem egyentankönyv témakörébe nem mennék bele, ezzel kapcsolatban hangzottak el már dolgok, valószínűleg lesz is módunk még erről beszélni, de azért azt érdemes lenne felidézni, hogy abban az esetben, amikor mondjuk, még korábban több kiadó könyvei közül lehetett úgymond választani, akkor is egy adott pedagógus egy adott tanulócsoporthoz egy adott tankönyv alapján szervezte a munkát. Nem gondolom - nem a reklám helye -, ha mondjuk, ő a Nemzeti Kiadó könyveit választotta, vagy a Dinasztia Kiadó könyveit választotta, vagy a Mozaik Kiadó könyveit választotta és így tovább, és így tovább, sorolhatnánk még elég sok példát, akkor az az egy könyv, amellyel ők feldolgozták az adott tananyagot, bármiben korlátozta volna az ő módszertani kultúráját, módszertani gazdagságát, ily módon szerintem nincs ilyenfajta szoros összefüggés ebben a kérdéskörben sem. Ezt csak azért szerettem volna felvetni, hogy másként látjuk a dolgokat, ezért is más csapatokban fociunk.

Köszönöm szépen az elhangzottakat, és azt is, hogy engem meghallgattak.

ELNÖK: Más képviselői hozzászólási szándék van-e a napirend folyamán? *(Senki sem jelentkezik.)* Nem látok jelzést.

Ez esetben az államtitkár úrnak adok szót válaszára, illetve néhány kérdés a miniszteri biztos asszonyhoz is érkezett. Nem tudom, milyen sorrendben vagy megosztás szerint szeretnék egymás között.

Dr. Palkovics László államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma) reagálása

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm. Hagyjuk a végére szerintem a szebb részét a dolognak, a miniszteri biztos asszonyhoz érkezett kérdéseket.

ELNÖK: Rendben.

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Én nagyon szerettem volna egyébként, ha elmondja a tulipánnal kapcsolatos abszolút jó példát, ez nagyon jó példája annak, hogy ne mindig autós példák legyenek, mert azzal szoktak vádolni, hogy mindig autóról beszélek előbb-utóbb. Az is egy jó példa egyébként, de speciel ez a tulipán egy lényegesen jobb példa, 1637-re tudjuk visszavezetni, akkor volt ez a tulipánmánia, de mindegy, ezt most hagyjuk is.

Elnézést kérek, hogy nem az elhangzott kérdések sorrendjében, hanem először az elnök asszony kérdésére szeretnék válaszolni, pontosabban nem is annyira válaszolni, hanem egyetérteni azzal, ami ott elhangzott, hogy mi az iskola szerepe. Tehát az iskola nemcsak a tudás közvetítésének, átadásának a terepe, hanem valóban, hogyan is fogalmazott, „szociális tér”, ez egy nagyon jó kifejezés, igyekszem ezt megjegyezni. Tehát valóban annak a szociális környezetnek a nagyon fontos eleme, ami a gyerekeink életét meghatározza, különösen az első időszakban. Tehát én azt hiszem, pontosan az látszott - remélem, abból is, amit itt elmondtam -, hogy az iskola valóban nem tölti be feltétlenül ezt a szerepét, és minden szándékunk megvan arra egyébként, hogy betöltse. Tehát ezek a szabályok, akár a hároméves kortól kötelező óvodába járás, akár az, hogy a törvény szerint, ha az adott településen nyolcan kéri, akkor kötelező alsó tagozatot működtetni, de akár az, ha majd eljutunk idáig, ebben nincsen még döntés, hogy a kilencedik évfolyam hova fog kerülni, az óvoda és az iskola közé, mind azt szolgálják, hogy valóban az iskola a szociális térnek egy nagyon meghatározó eleme legyen.

Szokták kritizálni a minisztériumot, itt mindenfajta tanácsokat kapunk különböző irányokból, hogy nem jó ez így, meg legyen külön oktatási minisztérium. Ennek a minisztériumnak pont az az egyik előnye, hogy például a szociális terület, ami elválaszthatatlan az oktatástól, együtt jelenik meg az oktatással, tehát abszolút átjárható a két rendszer. Itt gondolok a „Biztos kezdet” gyerekházakra vagy akár a tanodák működtetésére, ami nem klasszikusan az iskolához kapcsolódó valami, hanem ennek a rendszernek az eleme. Az egyébként, hogy mennyire gondoljuk ezt így akár az iskolarendszer irányítása szempontjából: a tankerületi központoknak a tankerületi tanácsa azért jött létre, hogy pontosan tudjuk kötni az iskolát a környezetéhez. És ha megnézik, hogy kik annak a javasolt tagjai, na, az pontosan ezt a funkciót fogja lefedni. Én azt hiszem, hogy ez motivált bennünket ebben mindenképpen.

Ami pedig az iskola funkcióját illeti, és hogyan kell ezt támogatni és hol kell ezt támogatni, ugye itt látszott az eredményekből is, elhangzott: kistelepülések, hátrányos helyzetű régiók iskolái. Ha megnézzük azt, hogy a köznevelési rendszerre fordítandó EFOP-os pályázatoknak hány százaléka fordítódik pontosan arra, hogy ezeket az iskolákat valamilyen formában újra tudjuk pozicionálni, kilencvenegynéhány százalék. Tehát a 192 milliárdból 180 milliárdot arra fogunk költeni, hogy a hátrányos helyzetű

társégek, az ottani iskolák, az ottani iskoláknak akár a tanárok elérhetőségével kapcsolatos ügyeit, akár az infrastrukturális ügyeit, akár a számítástechnikai ügyeit ebből fogjuk finanszírozni. Az iskolák felújítását. Nem is tudom, talán Ikotity képviselő úr említette az iskolabuszt, ami - ő persze nem volt ott ezen a szombathelyi találkozón - nem így hangzott el, úgy hangzott el, hogyha egyébként a gyerekeket szállítjuk, akkor olyan járművel szállítsuk, hogy ne kelljen később majd amiatt problémával szembesülnünk, hogy a jármű az egy 25 éves, egyébként semmifajta feltételnek meg nem felelő jármű volt. De ezt most tegyük egyelőre félre, értem a mögötte lévő szándékot. Tehát én azt gondolom, hogy az iskolának a szociális térben való részvétele, erről szólt a prezentáció, és itt csak egyet tudok érteni elnök asszonnyal, és a szociális tér, ezt meg fogom jegyezni, és ezentúl használni fogom, hogyha megengedi.

ELNÖK: Természetesen.

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Ez jobb, mint a gazdasági ökoszisztéma vagy valami hasonló.

ELNÖK: Másban is szívesen segíték! (*Derültség.*)

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen. Erről szól az oktatás ügye, amikor beszélünk különböző dolgokról, akkor vannak ügyek, amiben egyetértünk. Az nem lenne baj, hogyha nagyobb mértékben értenénk egyet.

És ha már itt tartottunk, végzettség nélküli iskolaelhagyás: ezek a számok alapvetően egy sajátos mérés számai, meg kell értenünk, ez nem az iskolarendszer mérése. De ehhez vissza fogunk térni, előzetes számokról van egyelőre még csak szó.

A pedagógusok bére. Szándékosan hagytuk fönn ezt az ábrát, amit képviselő asszony mondott, tehát hogy az újonnan megemelt minimálbérhez, illetve bérminimumhoz hasonlítva a kezdő pedagógus bére valóban ilyen arányban változott. Azért hozzá kell tenni, hogy ez most van csak így, és azt gondolom, a kormánytól azt a szándékot, hogy a pedagógusokat nagyon komolyan venné, elvitatni nem nagyon lehet, hiszen az az 50 százalékos béremelés, aminek az utolsó eleme ez év szeptemberében lesz, az pontosan ezt mutatja. Időközben - szerencsés módon - változtak a feltételek, kérek mindenkit, hogy higgye el, a kormány továbbra is felelősséggel kezeli a pedagógusok bérkérdéseit, és nyilvánvalóan, hogyha a feltételek változtak, akkor ez nem fog így maradni örökké, hanem nyilván ezen is fogunk változtatni.

Ami azon az ábrán látszik, egy fontos dolog. Ugye szoktunk hivatkozni az OECD-nek különböző, ki melyik oldalon ül éppen egy ilyen beszélgetésen, vagy a pozitív vagy a negatív ügy, én most a pozitív ügyére szeretnék hivatkozni. A 2017-es szeptemberi, a pedagógusbér-emelést jelentő utolsó elem után, hogyha megnézzük a diplomás jövedelmekhez viszonyított arányát a pedagógusbéreknek, akkor ezzel elértük az OECD-s átlagot. Ez meg egy másik szám, hogy mihez kell viszonyítani. De azt kérem mindenkitől, hogy fogadja el azt, a kormány a tanáremberek jövedelmi viszonyait abszolút komolyan vette eddig is, és komolyan fogja venni ezek után is.

A tankönyvekkel kapcsolatosan: én azt gondolom, hogy a tankönyv nagyon fontos eleme az oktatási rendszerünknek. Ezt a kollégáim nekem úgy ábrázolták, hogy a nemzeti alaptanterv egy ekkora buborék nagyjából (*Kezével mutatja.*), körülötte a kerettanterv egy kicsit nagyobb és a tankönyv pedig sokkal-sokkal nagyobb. Amikor tanítunk, akkor nem a tankönyvet tanítjuk, hanem egy meghatározott módszertan alapján azt a fajta tudást tartalmat fogjuk megjeleníteni, aminek a tankönyv persze csak egyik eleme.

Én azzal óvatosan bánnék, hogy itt értéktelen tankönyvek születtek, ez nem így van, itt értékes tankönyvek születtek. Ha valaki utánanézi, kik írták ezeket a

tankönyveket, jelentős részben ugyanazok vagy hasonlóak írták, akik korábban írták az összes többi tankönyvet.

Az, hogy elveszett volna bármifajta tudástartalom: két kiadót megmentettünk azzal, hogy állami tulajdonba kerültek, attól, hogy valóban elveszen az értékes tudástartalom. Egyébként valószínűleg megszűntek volna ezek a kiadók. Tehát én azt hiszem, hogy nem vészett el.

Ami a tankönyvek jelentőségét illeti, és itt egy kicsit kapcsolódik a digitális oktatási platformjainkhoz: az új generációs tankönyvek mind elérhetők HTML-fájlformátumban, és alapját képezik annak, amit az előbb említett EFOP-os programokon belül ki fogunk próbálni, hogy hogyan lehet a papíralapú, fizikailag létező tankönyvet bizonyos életkortól átrakni egy másik platformra, egy digitális platformra. Innentől kezdődően viszont az, hogy éppen abban a pillanatban a tankönyvnek mi a tartalma, annak viszonylag kicsi jelentősége van, mert gyorsan lehet változtatni. Úgyhogy én azt hiszem, hogy ezt az ügyet valószínűleg ennél nagyobb mértékben nem kell elmagyarázni.

Ami - és akkor most a sorrend szerint haladnék - Kunhalmi Ágnes képviselő asszony felvetése volt, az iskolák közötti oktatási különbségek. Azt gondolom, hogy 2013-ban, és ebben egyébként nem tudom, hogy önnel egyetértettünk-e, Hiller Istvánnal mindenképpen egyetértettünk, hogy azok az iskolák, ahol ez a nagy különbség látszik, ezek a kistelepülési iskolák, ott egyértelműen látszik ennek a hatása. Mutattam egy ábrát itt, hogy hogyan változott az elmúlt időszakban ezekben az iskolákban a gyerekek kompetenciája. Hogyha ez nem történt volna meg, akkor valóban mondhatnánk, hogy igen, nem változott, de ez nem igaz. A különbség nem változott olyan nagy mértékben óhatatlanul, de az egyébként, hogy az ott nem csökkent, hanem ugyanolyan mértékben emelkedett, mint a nagyváros nagy iskolájában, ez egyértelműen az állami fenntartásba vételnek volt köszönhető. Kifizetjük a villanyszámlát, van a pedagógusoknak bére, és egy sor dolog történik, ami korábban nem történt. Ja, és van pedagógus, ez egy nagyon fontos dolog, azokban az iskolákban is, ahol egyébként a gyerekek létszáma roppant alacsony, de miután fontos az iskola, ezért van pedagógus ott is. Lehet látni egyébként a számokat, itt mutattam, hogy milyen mértékben nőtt a csökkenő létszám mellett.

A nyelvtanítási stratégia, ez több helyen kérdésként elhangzott, illetve ennek egyik eleme a 2020-tól felsőoktatási felvételin kötelező nyelvvizsga. Ennek az áttekintése, egy kutatás most zajlik, hogy mit kell tenni. Nem nagyon értjük, a szakemberek sem értik, hogy mi is történik, hiszen a magyar iskolarendszerben körülbelül 1200 órája van egy gyereknek, nyelvórája, aminek elvileg alkalmasnak kellene lenni arra, hogy megszerezze a középfokú állami nyelvvizsgát. Kiváló nyelvkönyveink vannak, mielőtt még bárki azt mondaná, hogy nyelvkönyvek területén különböző listán nem szereplő könyvek vannak, nem, bármilyen nyelvkönyvet lehet választani. És én azt gondolom, hogy a nyelvtanáraink is kiválóak. Valószínűleg a szerkezetben lehet valamifajta probléma, de erre most várjuk a választ, hogy mi történjen. De akkor ez már van nagyon régóta, megvan a szándék, hogy ezen módosítsunk, meg megvan az a fajta nyomás is, hogy 2020-ban viszont kötelező lesz a nyelvvizsga. Tehát itt van egy közös érdek, hogy legyen meg.

Egyébként, hogy nem állunk ennyire rosszul: a felvettek kétharmada már középfokú nyelvvizsgával rendelkezik, akik egyetemre mennek, és nagyjából 60 százalék, amelyik pedig jelentkezik az egyetemre - ez egy tavalyi adat -, nekik már most van középfokú nyelvvizsgájuk. Fontos tudni, hogy 2014-ben állapotunk meg, hogy 2020-tól, tehát hat év felkészülési idővel lesz kötelező a középfokú nyelvvizsga. Én azt hiszem, hogy ez nem fog semmifajta olyan vélelmezett következményhez vezetni, ami itt egyébként elhangzott.

A pedagógusok nyugdíjba menetele. Hogyan tesszük attraktívabbá a pedagógus szakmát? Én azt gondolom, hogy a tartalmi ügyektől eltekintve, amit Pósnán képviselő

úr is, illetve képviselő asszony is említett, az, hogy a tanárképzés rendszere abban az értelemben átalakult, hogy újra osztatlan tanárképzésről beszélünk, évek óta tizenegynéhány százalékkal növekszik az előző évhez képest a jelentkezők száma. Én azt gondolom, hogy ennek csak az egyik eleme az az egyébként attraktív Klebelsberg-ösztöndíj, ami a tanár szakos hallgatók számára mindenképpen pozitív. Meg valószínűleg indoka az is, hogy egyáltalán a tanári szakma átalakult. Néhány nappal ezelőtt voltam a LIGA Szakszervezet egy rendezvényén, és ott beszéltünk, illetve én beszéltem főleg erről, abban az értelemben, hogy a tanári szakma átstrukturálódik. *(Halász János megérkezik az ülésre.)* Ez nem magyarországi dolog egyébként, Andreas Schleicher, az OECD oktatási igazgatója volt itt néhány hónappal ezelőtt, ez egy olyan jelenség, ami történik a világban, van, aki előrébb tart, van, aki hátrébb, egy dolog biztos, hogy mindenki ugyanezzel a problémával szembesül és ezt a problémát akarja megoldani. Nagyon jó nemzetközi tapasztalatok vannak erre.

A 9. évfolyam fölmerült kérdésként. Én a prezentáció elején ezt a nagy piros felkiáltójelet azért tettem oda, ugyanis ezek olyan elemek, amelyekről vitatkozni fogunk, meg szakmai vitákat fogunk folytatni. Az, hogy ebben a szakma mennyire egységes, mennyire nem, ez már most látszik.

Ugyanide tartozik a középiskolai felvételi. Ha itt meghallgatjuk a Nemzeti Pedagóguskar véleményét, meghallgatjuk a gimnáziumigazgatók véleményét, az egy más vélemény, mint esetleg másé, de nincs benne döntés, tehát itt arról van szó, hogy ez egy olyan elem, amiből egy struktúrát lehet alakítani. A kormány ezt nem tárgyalta, a kormány erről egy tájékoztatást hallgatott meg, semmilyen döntést nem hozott. Erről szakmai vitát fogunk folytatni, és remélhetőleg azt a különbséget - ha egyáltalán van ilyen különbség -, ami, mondjuk, a pedagógus szakma egy részének a véleménye, másik véleményekkel fogjuk tudni zárni.

Az egész napos iskolával kapcsolatosan pedig: összekeverjük az egész napos iskolát szerintem a 16 óráig történő bent tartózkodással. Az megint annak az eleme, hogy azoknak a gyerekeknek, akiknek otthon esetleg nincs íróasztala, valószínűleg jobb, ha az iskolában vannak egy tanár felügyelete alatt, aki segít nekik, mint ha hazamenne vagy ha nem hazamenne, hanem máshol töltené az időt; ez nem az egész napos iskolát jelenti. Az egész napos iskola ténye is egy kérdés, arról is vitát fogunk folytatni, hogy hogyan gondoljuk ezt a kérdést jövőben.

A képzés nélküli oktatásra tényleg nem akarnék megint visszatérni, de miután a képviselő asszony említette. Azt kell ilyenkor eldönteni, hogy mi a jobb, és ezt a kérdést nem a kormány találta ki, bocsánat. Itt nagyon sok olyan szervezetünk van, például az autisták különböző szövetségeiből szerveztünk egy autista nem kerekasztalt, hanem munkacsoportot, és ez ott merült fel, hogyha nincs egyébként abban a pillanatban abban az iskolában olyan oktatást segítő, olyan pedagógus, aki egyébként az inklúzívan oktatott autista gyerekekkel külön tudna foglalkozni, akkor az a jó megoldás, hogy ne foglalkozzon vele, mert nincsen szaktanár, vagy pedig ha egyébként van olyan felsőfokú végzettségű, a dologhoz affinitással és tudással rendelkező másfajta pedagógus, akkor hagyjuk inkább őt, hogy ebbe beszálljon. Azt gondolom, ha erre a kérdésre valaki azt a választ akarja adni, hogy inkább várjunk öt évet, amíg lesz megfelelő tanár, akkor az jöjjön el velem, és mondja el az autista-munkacsoportban, kíváncsi vagyok arra, hogy milyen visszajelzést fog erre kapni. Azt gondolom, nem lenne baj talán, ha itt ebben a kérdésben egyetérténénk.

Nem a pedagógusszakma felhígításáról van szó. Tehát ahogy látszik egyébként, az összes olyan területen, ami néhány évvel ezelőtt hiányszakmának minősült - azt ennek a kormánynak felróni szerintem nem nagyon lehet, hogy éppen 2013-ban nem volt elegendő gyógypedagógus. Azóta nő a gyógypedagógus-hallgatók száma, azóta nő a pszichológushallgatók, egyetemi hallgatók száma, azóta nőnek azokon a szakmai területeken dolgozó, lényegében a Klebelsberg-ösztöndíjjal is motivált vagy tanuló hallgatók száma, ahol pont ilyeneket képeznek. Azt meg szerintem mindenki érti, hogy

ezeket egy év alatt nem lehet megjeleníteni, tehát egy év alatt nincs módunk arra, hogy ennyi embert kiképezzünk.

Vinnai Győző képviselő úrnak az országos kompetenciamérés eredményeire vonatkozóan. Ez egy kötelező felmérés. Amire próbáljuk, és ebben abszolút egyetértünk, rávenni az iskolák igazgatóit, elsősorban nyilván őket, hiszen az iskolai folyamatok felügyelete, fejlesztése az ő feladatuk, az az, hogy ennek az eredményeit használják. Azt kell mondanom, nem véletlenül kapott egyébként ez terméknagydíjat, illetve nem véletlenül szerepel az OECD honlapján az országos kompetenciamérés mint best practice, ez egy nagyon jó adatbázis, tehát mindenképpen tudom támogatni, és ezt tesszük is egyébként, hogy az iskolák vezetői, a tankerületi központok vezetői használják ezeket az eredményeket, legyen egyfajta visszacsatolás az ő számukra.

Ikotity képviselő úr kérdezte, hogy miért 2017-ben kell felülvizsgálni. Mert ezt írta elő a törvény, öt év eltelt, ezért muszáj volt felülvizsgálni. Az egyik oldalról nem is értem ezt a számokkal való varázslást, az egyik oldalról azt mondja, hogy egy éve már államtitkár, és nem történik semmi, másrészt 15 évig várjunk valamilyen módon valamire. Nyilvánvalóan a dolog nem ennyire gyors.

Az iskolabuszok esetén pedig azt szeretnénk, ha olyan iskolabuszok szállítanák a gyerekeket, már most is ebből egy csomó van, amelyek megfelelnek valamifajta olyan elvárásnak, aminek ebben a pillanatban nem felelnek meg. Azt gondolom, amerikai filmet a képviselő úr is látott, abban vannak ilyen nagy sárga buszok. Ez a busz nemcsak azért sárga, mert így jól kitűnik a környezetéből, ez egy közösség-szervező erő. A sárga busznál, az iskolabusznál lehet a szülő biztos abban, hogy reggel a gyereket biztos, hogy elviszik, a ház előtt veszik fel, és utána pedig délután biztos, hogy hazahozzák. Erre a buszra olyan követelmények vonatkoznak, amelyek Magyarországon nincsenek még, de majd lesznek, tehát mindenképpen lesznek, például, hogy a tízéves gyerek ki tudja törni az oldalán fekvéskor a busz ablakát. Na, ezért lesznek ilyen iskolabuszok, erről szólt az a beszélgetés, de célszerű vagy komolyabban tájékozódni az ott lévőktől, vagy mondjuk, megkérdezni.

A tanácsait pedig köszönöm, azt gondolom, a HVG-ben megjelent egy kiváló karaktergyilkos cikk, el kell olvasni, és abból mindenre választ fog kapni, azt hiszem.

A szakgimnáziumokat és szakközépiskolákat még azért kiemelném. Itt semmifajta kényszer nincsen, ma a gyerekek 20 százaléka jár szakközépiskolába, 40 százaléka gimnáziumba, 40 százaléka meg szakgimnáziumba, szerintem ez egy kifejezetten egészséges arány. Azért, hogy a szakközépiskolai rendszer 2013-14-ben milyen állapotban volt, akarunk rajta módosítani, ezért szeretnénk továbbfejleszteni, ezért történik az, ami történik. Ezért a feladatért az NGM felel, hiszen itt szeretnénk ezeket, amellett, hogy a közismereti tartalmak a szakgimnáziumban egyáltalán nem változtak, és ugyanúgy érettségi tehető, ugyanolyan óraszámban tanulják a tantárgyakat (*Kunhalmi Ágnes: Ez egyáltalán nem igaz!*), sőt az az egy tantárgy... - de igaz. Azt az egy tantárgyat, amiből emelt szintű érettségit tesznek, hogy a felvételi se kerüljön veszélybe, pedig magasabb óraszámban tanulják, ezért történik ez az átalakítás.

Az, hogy hol meg milyen módon lehet képességet szerezni, egy elég sajátos dolog, sok mindennel lehet, gyakorlattal is lehet ilyet. Ha valaki emlékszik még itt, mi, idősebbek talán még emlékszünk az általunk poroszos iskolarendszernek nevezett iskolára, ott is lehetett képességet szerezni, sokfajta módja van annak. Kérdés, hogy a környező világ abban a pillanatban mit igényel. Tehát mondjuk, azoknak a készségeknek a hiánya, amelyeket egyébként úgy gondolunk, hogy a szakiskola hátránya, hogy valaki nehezebben tud írni-olvasni, az nem ott történik, az előtte, az általános iskolában történik, de egyébként a szakmai ügyeken keresztül is ugyanolyan fejlesztés, fejlődés érhető el.

Nagyon szívesen meg is hívom az itt lévőket egy olyan vállalathoz, aki, mondjuk, a saját képzési rendszereit jól működteti. Ezek a vállalatok ugyanúgy működnek mint

egy iskola, tehát itt már nem arról van szó, hogy a gyereket odarakjuk a szakember mellé, és akkor ő megmutatja, hogyan kell, mondjuk, esztergálni, hanem mondjuk, a Knorr-Bremsének - most ez autós példa, elnézést, majd próbálok másikat találni itt a világ más részéről - egy 1800 elemből álló tréningkatalógusa van, és ez ugyanúgy vonatkozik a soron dolgozó munkásra, mint a vezérigazgatóra. Tehát ez itt nem azt jelenti, hogy őnekik az oktatásuk véget ér, hanem azt jelenti, hogy egyébként ők folyamatosan képzésen vesznek részt. Ilyen a modern vállalati világ, tehát ezek a vállalatok nem összeszerelő üzemek, hanem ilyen értelemben a dolgozóikkal erőteljesen foglalkozó innovációs központok.

Farkas Gergely képviselő úr csalódott, mert nem hallott újat, illetve nem hallott újabb számokat. Ennek roppantul örülök, ez azt jelenti, hogy ügyesen kommunikáltuk ezt eddig is, tehát tényleg nagyon nehéz újat mondani, mert az előző állapothoz képest mindig történik valami, ezeket mondjuk el.

A digitalizálódott világra vonatkozóan, ahogy itt említettem a prezentációban, az EFOP-os pályázataink közül a központi régió kívüli részre 45 milliárd forintot fogunk költeni az elkövetkező nem egészen egy évben, ennek több eleme van. Van egy olyan eleme, ami az eszközt jelenti, részben a tanári eszközt, tehát amit a tanár a saját feladataira használ, részben azokat az eszközöket, amelyeket a tanár azokra a feladatokra használ, amelyek az osztályteremben történnek, részben hallgatói, tehát diákeszközöket. Említettem, hogy körülbelül 20 ezer táblagépet fogunk beszerezni pilot iskolákba, megnézzük azt, hogy valóban alternatívája tud-e lenni a fizikai, tehát a papíralapú tankönyvnek. Ugyanígy minden iskolában, tehát nem lesz olyan település, ahol ne lenne olyan iskola, ahol a vezeték nélküli hálózat ne épülne ki, illetve ne lenne az iskola igényeihez alakított sávszélességű hozzáférés az iskolában. A központi régió kívüli régióra is most dolgozunk, a koncepció második felén, ami pedig a központi régió és Budapest iskoláira vonatkozik, hiszen ők ebben nem részesülnek. Itt maga a sávszélesség-bővítés, illetve az iskolán belüli wireless hálózat lesz, órájuk is vonatkozik, a többi részén pedig most dolgozunk.

Ebben egyet is értünk, azt hisszük, amit az akadémikus asszony elmondott, a jelenség alapú oktatásnak van egy sor eleme. Éppen most, ezen a héten zajlik a fenntarthatósági témahét, már túl vagyunk a pénzügyi témahéten, és túl vagyunk a digitális témahéten. Hogy ehhez milyen tankönyvek vannak? A Pénziránytű Alapítvány már a második tankönyvét adta ki, az Oktatási Hivatal pont a múlt héten minősítette tankönyvnek, nyilván a sajtóban ez elég erőteljesen megjelent. Tehát erre vannak tankönyvek, és ugyanez egyébként igaz a digitális vonalra is.

Egyébként, hogy itt a kormány mit akar, el kell olvasni a digitális oktatási stratégiát meg annak az intézkedési tervét. Nem akarok esetleg, hogy mondjam, túl magabiztosnak tűnni ebben az ügyben, magát a stratégiát több országgal összehasonlították ehhez értő szakemberek, és ők is kiemelkedőnek találták. Persze minden stratégia annyit ér, amennyit megvalósítunk belőle, most a megvalósítás ügyei történnek. Azt gondolom, hogy Kunhalmi képviselő asszony csodálkozását is hamarosan tudjuk növelni, hogy mi minden fog ebben az ügyben történni. *(Kunhalmi Ágnes: Így legyen!)* A nyelvoktatásról beszéltem.

A pedagógusképzés további ösztönzése. Azt gondolom, azokat az ösztönzőket, amelyek jelen pillanatban vannak, valóban bővíteni kell. Itt azért a legjobb ösztönző az, hogy maga a tanári szakma legyen elegendően motiváló, ennek egy részéről meg beszéltünk.

Azt gondolom, egy kicsit hosszabban beszéltem, mint kellett volna, úgyhogy köszönöm, és ha esetleg az akadémikus asszony akar ehhez hozzátenni, bár nem a politikai részéhez, hanem a szakmai részéhez, akkor parancsoljon!

ELNÖK: Parancsoljon!

Dr. Csépe Valéria miniszteri biztos (Emberi Erőforrások Minisztériuma) reagálása

DR. CSÉPE VALÉRIA miniszteri biztos (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen. Úgy érzem, hogy érdemes reagálnom. Ha közben elmennél a tulipánhoz, azt majd a végére teszem jutalomnak.

Azért elnézést kell kérnem, amit most teszek, egy bevezető egyetemi kurzus első néhány mondata, ezt egyébként a pedagógusszakma is állandóan összekeveri. Tehát a képesség az az angol ability, ami együtt az adottságok rendszerében ott van, ami egy adott készség elsajátításához meghatározó tól-ig határt jelenti. Tehát például az olvasás egy készség, annak a meghatározó képességfeltételei a beszéd, a nyelvi feldolgozórendszer, a téri vizuális... Itt befejezném ezt a féléves kurzust.

A következő a készség, a skill, ami egy túltanult, automatizált, hatékony, tulajdonképpen egy energiahatékony rendszer. Ilyen például a számítógép-használat. Nem kell ugrálni, szaladgálni a klaviatúra fölött, tudjuk, hogy mit hogy kell csinálni. De ez még nem jelenti azt, hogy magas szintű számítógép-használók vagyunk.

Az ismeret, ez az, ami lexikális tud lenni és nem a tudás, és ez pedig a tények, adatok, definíciók. Ezt már említettem.

A tudás az ismereteknek a magas szinten szervezett, az összefüggésekből kialakuló rendszere. Ez a tudás.

Ezeknek együttes - készség, ismeret, tudás - a tanulás helyzetétől független alkalmazását nevezzük kompetenciának. Tehát képességről beszélni készség vonatkozásában, ez a köznyelvben érthető, szakmailag nem érthető, ugyanakkor, ami egy alaptanterv, maga a curriculum, ami a tanítás, tanulás folyamatát írja le. Ehhez a különböző országok különbözőképpen tudják rendelni mindazt, hogy ennek mik a tartalmi elemei, mik a minimumfeltételek, mik a standardok, ezeket hogy kell felépíteni, milyen a módszer és így tovább.

Még az összes rövid reflexió előtt egy válasz arra, hogy mi az idegennyelv-tanulás egyik legnagyobb problémája Magyarországon: az a pedagógusi szemlélet, ami úgy tekinti az idegen nyelvet, mint a szótár és a nyelvtan együttese. Egy idegennyelv-tanulás, egy használható idegennyelv-tudás nem ez, tehát arra a bizonyos idegennyelv-tanítási reformra nagyon nagy szükség lenne.

És akkor áttérnék sorban a feltett kérdésekre, illetve megjegyzésekre. Kunhalmi Ágnes képviselő asszonynak köszönöm, hogy ezt külön kifejtette, hogy szereti azt, amit itt bemutattam. Mit szeretnénk? Szerethető, színvonalas és méltányos iskolát, és ez a lényeg. Ezt mindenki leírja, tele van a könyvespolcom különböző tanulmányokkal, különböző színű könyvekkel, mondanám, mindenki tudja, mi van mögötte: zöld, fehér, kék és kockás. Mindegyikben körülbelül ugyanazok a kívánságok vannak, meglátások vannak. Tehát a szakma megnyerése elsősorban a tartalmi kérdésekben valóban azoknál, akik értenek a szakmához, miközben a szakmai vitákat is sajnos átszínezi a politika. De egy új alaptanterv nem valósítható meg, ha nincs politikai konszenzus, nem fog menni. Tehát itt valóban nagyon fontos az, hogy önök eljutnak-e addig a pontig, majd ha letettük az asztalra azt a tartalmi anyagot, amire lehet tartalmi szabályozást készíteni, hogy ez az a korszerű tartalom, amit szeretnénk a gyerekeinknek az iskolában, amittől nem alsó tagozat másodikra van elege a gyerekeinknek az oktatásból és az iskolarendszerekből, a pedagógusainkról már nem is beszélve.

Kilenc évfolyam. Én mindig elmondom, hogy nem szakmai kérdés. Akkor szakmai kérdés, amikor meg kell mondani, hogy hol legyen, lenni, alul, ahol az alapkészségeket, olvasni, írni, számolni... És az olvasás az ennél több, az, hogy egy jól használható olvasási rendszer alakuljon ki, az minimálisan négy év, tehát olvasást, szövegértést, szövegértelmezést kell kialakítani, fejleszteni, és ezt végig kell vinni az egész iskolai tanuláson, tehát gyakorlatilag felső tagozatban és később is a

szövegértelmezést a szaktanárnak kell segítenie. Erre nincs felkészítve, nem sokat csinál vele.

Vinnai Győző: hol tart a folyamat? A folyamat ott tart, hogy elkezdtük a felmérést, létrehoztunk egy munkacsoportot a szakmai szervezetek meghívásával, már akik elfogadták a meghívásunkat - két szakmai szervezet kivételével mindenki elfogadta -, akik delegáltak két-két embert. Lett belőlünk egy nagy plenáris fórum százvalahány emberrel, abból hoztunk létre kisebb munkacsoportokat. Így készítettük sok-sok hétvégén és a munkaidőnk után azt az elemzést, amit letettünk a kerekasztal asztalára, hogy így fokozzam a képzavart.

A fejlesztési program most kezdődik. Van egy standby team, ehhez meg kell teremteni annak a pénzügyi háttérét, irányítását, koordinálását, az elindult EFOP-programokban beígért tantervek, kerettantervek, fejlesztések, mindennek az összehangolását. Ezen a fórumon sem félek kimondani, hogy most, ami történik tartalmi fejlesztésben, azt nem szeretnénk engedni eltámaszkodni, az interneten halászok arra vonatkozóan, hogy a TÁMOP-programokban mennyi jó eredmény született, csak nehéz hozzáférni. Tehát a fejlesztési program most kezdődik.

Az, hogy egy igazi első anyag, egy mintaprogram... - ezt meg kell írni, meg kell csinálni, és nemcsak elemzéseket kell csinálni, hanem tanulmányokat, itt egy év a minimum. Ezt véleményeznie kell a szakembereknek, a pedagógusoknak, és véleményeznie kell azoknak, akikből már létrehoztunk egy csoportot. Néhány sajtómegjelenésemre eddig beérkezett 390 e-mailből 70 olyan szülő van, aki jobban látja a rendszert, mint néhány szakember, tehát ők a véleményezők között lesznek.

Az oktatáskutatókra is érdemes támaszkodni, amennyiben nem a politika színterén mozognak. A probléma az, hogy a magyarországi oktatáskutatás még nem megfelelő volumenű, és a nemzetközi beágyazottsága elég részleges.

Hogy ez hogy épül fel? Tanárképzés, tanártovábbképzés - igen, nagyon gyorsan be kell oda majd épülnie.

A méréseknek többfélének kell lennie, tehát a PISA és a TIMSS méri az országot, a kompetencia az iskolákat és a helyi pedagógiai diagnosztika az egyén szintjén a gyerekeket. Ezeket a szinteket nem érdemes összekeverni. Tehát itt a méréseknél aztán jön a pedagógiai diagnosztika, és majd itt érünk el oda, hogy hol tartunk a komplex diagnosztikában, SNI-, BTM- és minden más kérdésben. Erre már 2008-ban ajánlottam egy ellátási modellt, a gyógypedagógia ezerrel próbálja megvalósítani, van nagyon sok akadálya, eszköz, minden más.

Ikotity Istvánnak. Sokadik NAT, mennyi idő, miért most? Erre, hogy felül kell vizsgálni, államtitkár úr válaszolt. Azonban, hogy az oktatási rendszerrel nagyon nagy problémák vannak, ezt önök mindannyian tudják, hogy nem most alakult ki. Én részt vettem annak idején, 2007-től az oktatási és gyermekesély kerekasztal munkájában, ott készült egy Zöld könyv, csomó mindent leírtunk, volt 2009-ben Szárny és teher, volt 2012-ben Fehér könyv és így tovább.

Miért az utolsó évben? Mire egy szakmai csoport elkezdi dolgozni... - ezekben a négyéves ciklusokban úgy történik - és államtitkár úr azt mondaná, hogy ez már politika -, hogy mire eljutunk valameddig a munkában, már megint jön a következő választási időszak. Tehát ebben muszáj most lépni, mert nagyon le vagyunk maradva.

Miért ezen a módon kell, és milyen gyakorisággal kell ezt csinálni? Jeleztem, hogy ez nem gyakoriság kérdése most, hanem alapvető kérdés, nevezetesen a múlt század - bocsánat, hogy ilyet mondok, mindannyian akkor születünk, azt hiszem, ha jól körülnézünk, a XX. században -, tehát ez a nyolcvanas-kilencvenes évek szemléletmódja, amit a sokadik NAT-mutáció és ennek jelenlegi állapota is mutat. Szakmailag nem értettem egyet ezzel a mostani NAT-tal 2012-ben sem. Akkor az Akadémia közoktatási elnöki bizottságát vezettem. Vannak benne jó részek, de azért ezt nem érdemes tovább foldozni.

Pósán Lászlónak köszönöm, azt látja, hogy itt azért van egy komoly szakmai előkészület. Itt az integrációra, mindenre válaszolva és egymással is vitatkozva megjelöli az erőltetett integrációt, valamilyen szakmában ezt rideg integrációnak szoktuk nevezni, tehát amikor egyfajta valamilyen szabályozás miatt azt mondjuk, hogy innentől kezdve ti is oktattok. Ehhez szakmai hozzáértés kell, és itt jelenik meg, amit felvetett, a tanárképzés kérdése. Hozzám nagyon sokszor érkeznek a kutatási területemen magyartanárok, nyelvtanárok, zenetanárok, gyógypedagógusok, a doktori képzésben össze tudom hasonlítani őket az általam képzett pszichológusokkal, és nem jönnek jól ki az összehasonlításból, ami a tudásukat, nyelvtudásukat, kompetenciájukat, felkészültségüket jelenti.

Egy példát hadd mondjak! Elképzelhetetlen, hogy egy végzett tanár az atipikus fejlődésről nem tud - olyan, hogy úgynevezett átlaggyerek nincs, csak gyerekek átlaga - , azt se tudja, hogy néz ki a gyenge olvasás, az olvasási zavar, a számolási zavar, a figyelemzavar és a többi, mit csináljon vele, tehát ebben lépni kell. Ezt egy alaptantervben is jelölni kell, hogy itt lehet integráltan, ott nem lehet integráltan nevelni, vagy milyen kör az, ahol lehet, ugyanígy az autizmus spektrum zavarnál integráltan csak a magasan funkcionálókat lehet nevelni.

Osztatlan pedagógusképzés most megint van. Szerintem nem az a lényeg, hogy három plusz kettő, tehát alapszak és mesterszak vagy egyben van, hanem az, hogy tud-e két szakot, tehát kétszakos-e, és mi a tartalma annak, amit tud. Nagyon örülök, hogy itt felvetette, mert nekem is kell, évek óta keresgélek, kapom is érte a pofonokat. A saját szakmám területén az úgynevezett ped-pszí modul elavult, használhatatlan a tartalma és mindaz, amit a pedagógus az úgynevezett embertudományok korszerű ismereteiből kap, pszichológiából, neveléstudományból, nyelvtudásból, milyen digitális kompetenciákkal rendelkezik, ugyanis ez a tudása fogja majd meghatározni, hogy a szakmának mi a presztízse, és az fejeződik ki a bérében.

Pedagógiai diagnosztika. Említette a magyar nyelvhelyességi kurzust, igen, jó lenne.

Dúró Dórának. Az olvasás, szövegértés, szövegértelmezés, igen, nagyon fontos. Az első négy évben kell az alapokat lerakni, nem később. Ha megnézzük az atipikus fejlődésnél az olvasási zavarokat, akkor úgy szól a szabályozás nagyon helyesen egyébként - a minisztériumban dolgozók és a miniszteri biztos úr is tudja, hogy én nem vagyok se szabályozás-, se hivatalpárti, ugyanakkor az a szabályozás jól szabályoz, amikor azt mondja, hogy az olvasás súlyos zavarának 12 éves korig kell kiderülnie, addig kell diagnosztizálni és a fejlesztést elkezdni, mert utána már nem lehet ugyanazt az eredményt elérni. Tehát itt nagyon fontos dolgokról van szó.

Hadd jelezzem azt, hogy itt azért a jelenlegi rendszerben amivel a kormányzatnak szembesülnie kell - ha szembesül és belátja, hogy csinálni kell valamit, akkor jó lenne, ha az nem úgy jelenne meg, hogy akkor miért most jut eszébe, miért nem csinálta eddig. Örülök neki, hogy ezt a kérdést fel lehetett nyitni. A jelenleg használható alaptanterv nem egy korszerű szemléletű alaptanterv, tehát a tévelygések sorából tovább kellene lépni.

A módszertani sokszínűség nemcsak a sokféle tankönyvet jelöli, a tankönyv egy a módszerek közül, tehát a tankönyv nem egyenlő a módszerrel. Egyébként itt is vannak nagy viták, később is felmerült ez a kérdés Dunai Mónikánál, hogy a módszertan - itt még az elnevezésen is vitatkoznak egyébként a pedagógusok, hogy szakmódszertan vagy tantárgy-pedagógia, úgyhogy én mindig valamelyik pofonba beleesek, mert rosszul mérem fel, hogy kik vannak, melyiket szeretik. A lényeg az, hogy ezt végig kell vinni a diszciplináris alapozás során a leendő tanárnak, mert a matematikatanításban ott van a kognitív pszichológia mai tudásától kezdve az összes többi területig minden.

Visszatérve még egy pillanatra Dúró Dóra kérdésére, igen, a szocializációs tér és magának a szocializációnak az egész területe honnan jön, milyen családi környezetből, az hogyan illeszkedik az iskolához, ehhez nagyon sokféle szakember kell, és itt a

pszichológus-fejlesztő pedagógusnak, a szociális munkásnak, nagyon sok mindenkinek van olyan tudása, ami ott a gyakorlatban tud működni, ugyanakkor a pedagógus legalább tudjon arról, hogy ilyen van, és az hogy néz ki és hogy kell csinálni, annak meg kell jelennie. Az egyetemeink gyakorlóiskoláiban gyakorlatot végző pedagógusaink azért nem túl gyakran találkoznak a nagyon sűrű magyar valósággal, tehát hogy Magyarország depressziós övezeteiben milyen feladatokkal szembesülnek.

Dunai Mónika felvetette ezt a sokéves örökzöld témát, az alkalmasságvizsgálatot. A jelenlegi felfogás szerint 18 évesen, amikor bekerülnek, nincsenek olyan kikristályosodott személyiségvonások, amelyeket az erre alkalmas szakma, nevezetesen a pszichológia viszonylag jól meg tudna állapítani, de nagyon szélsőségeseket azért meg lehetne. Szeretném azt jelezni, hogy nemcsak a pedagógusok vannak így, alkalmasságvizsgálata nincs sem a leendő orvosnak, sem a leendő pszichológusnak, na most, ez komoly problémát jelent.

Dunai Mónika felvetette még a kora gyermekkort, az alapkészségek kialakításának korszakát, a kisgyermeknevelést. Ezeken a területeken is a szakmai képzésbe be kell kerülnie az erre vonatkozó korszerű ismereteknek, az értelmi és érzelmi fejlődésről, a társas kapcsolatok alakulásáról, amiben a művészetre, művészettel nevelésnek nagy szerepe van - mellesleg a kora gyermekkori fejlesztésnek van szintén egy szakember miniszteri biztos, Czeizel Dórának hívják. *(Jelzésre:)* Czeizel Barbara, bocsánat! Eldórásodtam itt, Czeizel Barbara. Nálam a munkacsoportban sok Barbara és Dóra van.

Alapkészség. Igen, az alapkészségek nagyon fontosak. Sajnálom, mert igyekszem mindig meggyőzni arról a hallgatóságot, hogy a koncepció kialakításában, az elvekben lassan ott tartunk, hogy megállapodtunk, kizárólag pedagógusokból álló konferenciákon mondom el egyelőre ezt a mindennapi munkám mellett. Tehát a miniszteri biztosság azt jelenti, hogy elkezdtem koordinálni, összefogni a területeket, de ennek lesz, mondjuk ki, egy pályázati háttére, amiben elkezd egy nagy csapat működni. Itt lesz egy olyan szakasza a munkának, hogy körülbelül 100-120 embert kell irányítani, mozgatni egyszerre, tehát egy teljesen új rendszer, aminek megvannak a különböző kötetei.

Ha az észtek meg tudták csinálni, mi is meg tudjuk csinálni, tehát ezért sajnálom, hogy Farkas Gergely csalódott, ezen én most nem tudok igazán segíteni. Azt sajnálom, hogy azok, amiket megpróbáltam nagyon röviden összefoglalni - így is már nagyon elment az idő vele, hogy mi a lényege, szemlélete és újdonsága annak a koncepciónak, amire szeretnék a tartalmi fejlesztést feltenni -, amik itt elhangzottak, azok a közhelycímekével illethetők. Szakmailag abszolút nem közhely, ami itt ebben benne van. Hogy milyen arányban van az ismeret, a készség, a képesség, nem tudom, mert a képesség egy kiindulópontunk, tehát itt az ismeret, a készség és a tudás aránya van. Ezért szokták félreértelmezni, amikor azt mondom, hogy nem a tananyagcsökkentés a megfelelő szó, és aztán nem értik, hogyan lehet tananyagot nem csökkentve újat csinálni. A terhelést kell csökkenteni, az arányokat kell megváltoztatni. Tehát egy más szemléletben van.

Amíg nincs szakértői testület, azt meg kell hogy mondjam, nem is lesz, munkacsoportok lesznek - a munkacsoport kifejezést azért szeretem, mert a szóban benne van a munka -, és amikor ezek a munkacsoportok elkezdtek dolgozni, akkor lesznek egyes szakaszokban konkrétumok. Mi ezt mindig akkor kommunikáljuk, amikor van mit letennünk az asztalra.

Kucsák Lászlónak köszönöm szépen a jókívánásait, valóban erő kell a dologhoz.

Sok mindenre számítottam, néhány dologra nem, de itt a tankönyvkérdésekben mindenképpen érdemes végiggondolni azt, hogy itt a minőség a lényeg; hogy a tankönyvkészítés az egy szakma; hogy a tankönyveket ugyanúgy, mint majd a digitális módszereket, akkreditálni kell, annak egy minőségbiztosításának kell lennie; azok a jó

tankönyvek, amelyek egy egész tankönyvcsaládot alkotnak, egymásra épülnek, tudnak egymásról és így tovább. És amit ezeken a konferenciákon el szoktam mondani - és akkor mindjárt jön a jutalom tulipán -, a pedagógusoknak, mert nagyon sokszor hasonlítjuk az orvosképzéshez, azt szoktam mondani, hogy az egyik fő intelem, hogy ne árts, az oktatással és a pedagógusok minőségével, pályájával, tudásával foglalkozóknak pedig azt szoktam mondani, hogy ne általánosíts, mert a Nemzeti Pedagóguskar 180 ezer pedagógusa között van ilyen is, olyan is, vannak kiválóak, nagyszerűek, lelkesek, és talán nem illik ide ez a szó, de hadd mondjam azt, hogy vannak köztük nagyon pocsékak is. És időnként nem is ők tehetnek róla, tehát a képzésükben nagyon-nagyon sok probléma van, de el lehet őket segítséggel oda juttatni, hogy amikor azt mondom, hogy a jelenség alapú oktatás, akkor tudják, hogy miről van szó.

Volt olyan konferencia, ahol megkérdeztem, hogy ezek kicsodák, valaki azt mondta, hogy füge. Lehetne az is, de ezek tulipánhagymák, azt szoktam mondani, amik a kincseink. És akkor általában meg is szoktam nevetetni a hallgatóságot, mert azt mondom, hogy bennük vannak a szunnyadó képességek, hogy mi lehet belőlük. Azt szoktam mondani, képzeljük el, hogy ők a gyerekeink, mindegyikünk egyet odavisz abba a kertbe, ami az osztály. Képzeljük el, hogy ez egy ideális, van itt huszonkét tulipánhagyma. Na, ezen a huszonkettőn minden gyakorló pedagógus elkezd nevetni, de vegyük úgy, hogy van itt huszonkét tulipánhagymánk. Ennek a huszonkét tulipánhagymának van egy valakije, aki őt odahozta, akinek ez értékes, és a képességeit úgy nagyjából ismeri, de nem teljesen, és rábizza egy kertészre. A kertészt úgy képezzük ki, hogy tudjon mindent arról, hogy milyen a talaj, mennyi víz kell neki, mennyi napfény stb. Azokat mind-mind a sok kutató kikutatta, kipróbálta, és azt a kertész mind tudja. Elkezd ő dolgozni, és tulipánokat vár ebből. De hogyan is lesz egy jelenség alapú belőle? Ezt említette államtitkár úr a kedvenc tulipánjával, a Sempre Augustus, amelyik 1637-ben a holland tőzsdére került. Egy tulipánhagyma ára 10 ezer gulden volt, amiért akkoriban Amszterdamban egy teljes sarokházat lehetett kapni. Értékes? Értékes. Itt meg lehet azt is kérdezni, hogy mi volt Magyarországon 1637-ben. Még mindig a török hódoltság, azok voltak itt, akik a tulipánt hozták.

Tehát tőzsde, Hollandia, mi volt Hollandiában? Itt a Klebelsberg Központ gazdasági igazgatója, elnökhelyettese, Kotán Attila, akivel az Akadémián - ő volt a gazdasági igazgatónk - sokat dolgoztam, kajánul megkérdezte, hogy tudom-e, mi volt egy év múlva. Mondtam, hogy tudom, 1638-ban összeomlott a holland tőzsde, pontosan amiatt, hogy a tulipán nem egy igazi értékképző. Hollandia majdnem elpusztult ettől, de azért van Hollandia. Tehát a Sempre Augustusból el lehet ebbe az irányba indulni.

De térjünk vissza a gyerekeinkhez, ahol a készségek, a megfelelő tudás kialakul, és lesz belőlük sokféle. Mind tulipán, de az egyik fehér, a másik rózsaszín, a harmadik piros, csíkos, a piros erősebb és robosztusabb, a fehér gyengébb, érzékenyebb.

A képességekből a teljes készség kibontakozása. És itt szoktam bemutatni mindazt, ami szintén átszíneződik, miközben a szakmai és a személyiségfejlődés része is, az identitás. És ennek van egy nemzeti része, ami a nemzeti identitás, a kultúránk, az országhoz tartozásunk, a történelmünk, az irodalmunk. És akkor szeretném megjeleníteni mindazt, ami ehhez hozzátartozik. És mindegyik képbe mindenféleképpen - bocsánat, hogy ezt itt elmondom - politikailag bele lehet kötni, ha akar valaki. Bal oldalt fönt az Szabadkán a Raichle-palota a magyar szecesszió csodálatos tulipán mintájával. Tulipán szűrhimzéssel, úri himzéssel. A tulipános ládánk, amit a népi művészetünkben annyira magunknak érzünk. A Zsolnay-tulipán a fantasztikus technológiával, ugye az eozin, az első magyarországi szabadalom, de még nem volt szabadalmi hivatal, tehát a Magyar Tudományos Akadémiának a könyvtárában található, védve. És balra lent az pedig egy iskola Győrben, a Tulipános iskola. A témahetekbe ezek bekerültek, de mindig meg lehet találni.

Ha az iskolának olyan a pedagógiai kultúrája, olyan a pedagógiai programja, akkor maga is ki tudja találni, az osztályban is ki tudja találni, ha nem, akkor ott lesz az ajánlás a NAT-ban: A, B, C, lehet ebből, ebből és ebből választani. Ennek az évfolyamnak ez az újdonsága, ez az új üzenete.

Úgyhogy még mindig mindenhol, amikor kimennek, ott vannak a tulipánok, jusson eszükbe a jelenségálapú oktatás. Köszönöm szépen. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönjük szépen államtitkár úrnak, miniszteri biztos asszonynak és munkatársaiknak, hogy rendelkezésünkre álltak. Munkájukhoz sok sikert és jó egészséget kívánunk! Ezzel az 1. napirendi pontot lezárom.

A Magyar Művészeti Akadémia elnökének beszámolója Magyarország Országgyűlése számára 2014-2015 (B/14936.)

2. napirendi pontunk a Magyar Művészeti Akadémia elnökének beszámolója Magyarország Országgyűlése számára 2014-2015, a B/14936. számon benyújtott beszámoló megvitatása és a határozati házsabály 85. § (2) bekezdése alapján a határozathozatal beszámolót tárgyaló bizottságként. Megvárjuk, amíg elnök úr befárad a terembe. *(Rövid technikai szünet. - Az 1. napirendi ponthoz érkezett meghívottak távoznak az ülésről. - Kucsák László és Kunhalmi Ágnes távozik az ülésről. - Fekete György, dr. Kucsera Tamás Gergely és kollégáik megérkeznek az ülésterembe.)*

A Magyar Művészeti Akadémia elnökének B/14936. számú beszámolója Magyarország Országgyűlése számára 2014-2015

ELNÖK: A 2. napirendi pont keretében köszöntöm Fekete György elnök urat és Kucsera Tamás Gergely főtitkár urat, és arra kérem az elnök urat, hogy a beszámolót szóban is legyen olyan kedves a bizottság tagjai számára kiegészíteni, prezentálni.

Parancsoljon! Megadom a szót önnek.

Fekete György, a Magyar Művészeti Akadémia elnökének beszámolója

FEKETE GYÖRGY elnök (Magyar Művészeti Akadémia): Tisztelt Házigazdák! Tisztelt Képviselő Urak! Örömmel vagyok itt, mert nyolc évet eltöltöttem ebben a szobában életemben már. Igyekszem nagyon realista lenni most és nagyon rövid, majdnem hogy címszavakban beszélni, mert körülbelül 26-27 olyan mondat van, aminek, úgy érzem, el kell hangoznia ezen az értekezleten, azért is, mert az azóta eltelt másfél évben, 2014-2015-ről szól ez a beszámoló, sok olyan dolog történt itt a csírájában, ami most már az akadémia jelenkori történetének része.

2014-2015-ről van szó, nem említek hónapokat, általánosságban beszélek róluk. Ez az akadémia köztestületi tisztségviselőinek a második periódusa, tehát a gyakorló éveken túl volt már. Ebben az időben indult el a nem akadémikus köztestületi tagok státuszának a létrejötte határozatként, és ez azóta is tart, most már a köztestületi tagok száma meghaladja az akadémikusok levelező és rendes tagjainak a számát, tehát létrejött az az aura, amely aura a Tudományos Akadémia történetében több mint száz éve jelen van.

Létrejött a Nemzet Művésze cím. Miután volt két olyan művészeti terület, ahol ilyen, ehhez hasonló címmel birtokolódtak mások, ezt hetven főben határozta meg a rá vonatkozó törvény. Az a gyanúm, ha most végignézzük a két-három éve már működő bizottságot, hogy ez a legdemokratikusabb választás a rendszerváltás óta a személyek tekintetében, tehát rendkívül alapos, jól átgondolt változtatás annak a hetven embernek a megnevezése, akik közül sajnos már halottak is vannak, nem is olyan nagyon régen ketten is.

Működésbe lépett ez alatt az idő alatt a Pesti Vigadó épülete hosszú, hat-nyolc éves, nagyon keserves műemléki helyreállítás után, az akadémia jogilag is és ingatlan

szempontjából is megkapta ezt az épületet. Ennek olyan átlagai vannak, hogy 60-65 koncert, 26-28 kiállítás, 4-5 nagy nemzetközi tanácskozás van az épületben. Büszkén mondom mindenkinek, akárhova tartozik, hogy a Vigadó Európa egyetlen olyan művészeti produkciós helyszíne, ahol a színház, a film, a kiállítás, a koncert, a konferenciák és minden más egyéb tevékenység ugyanazon a napon, még egy időben is lehetséges, ilyen intézmény nincs Európában még egy. Ennek üzemeltetését természetesen már a titkárság működtetni nem tudta, így létrehoztuk a Vigadó Kht.-t, amelyik az üzemelést, a szerződés kötéseket, a megállapodásokat, alkukat és mindent végez, beleértve még a propagandatevékenységet is, természetesen szoros együttműködésben az akadémia titkárságával és elnökségével.

Kilencedikként megalakult a nyolc tagozat után az a művészetelméleti tagozat, amely művészetelméleti tagozatba alakulásakor a nyolc egyéb más alkotó- és előadó-művészeti tagozat egy-egy személyt delegált, és a tagozatok kontingens szerinti fejlődésében azóta is részt vesz.

Az akadémia, nem akarom azt a szót mondani, hogy fennhatóságába, inkább felügyeletébe került a Műcsarnok, amelynek az alaptevékenységébe nem nagyon szól bele az akadémia. Egy dolog van, amit azonban fokozatosan elvégez: az ötéves ciklusban működtető nemzeti szalon rendszer. Az első nemzeti szalon az építészettel, a második a képzőművészettel, a harmadik a fotóművészettel foglalkozik. Most áll néhány napja az iparművészeti és design nemzeti szalon. Ezek ilyen három hónapos alkalmak, és koordinálva vannak a tavaszi-nyári fesztiválokkal időben és eseményekben. Jövőre lesz a népművészeti nemzeti szalon, akkor, amikor a Néprajzi Múzeum már mellette épülni kezd, mert már épülni kezd, hiszen a földmunkákat végzik. Az öt nagy vizuális művészeti ág ötvenként bemutatkozik a nemzetnek, és beszámol arról, hogy azt a pénzt, amit a költségvetésből és a látogatók pénzéből kap, mire fordítja.

Alakítottunk egy Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézetet a Budakeszi úton, amely a mostani beszámolási ciklust tekintve még csak egy álom volt, egy romos műemléki épület egy romos kerttel; ennek elindult a tökéletes felújítása. Ha most ugrok másfél évet, akkor azt tudom mondani, hogy működik ez az intézmény. Nagyon sajtóságos munkája van a többi elméleti, a különböző intézményekhez képest, ha akárcsak a Tudományos Akadémia különböző művészeti intézményeire gondolok. Ha ezzel kapcsolatban kérdés felmerül, bármelyikkel eddig, akkor természetesen részletesebb tájékoztatást tudunk adni.

Felhatalmazást kapott az akadémia arra, hogy főiskolai, egyetemi tanárok kinevezésére javaslatot tegyen. Ez természetesen csak javaslat, természetesen nem az egyetemi autonómiába való beleszólás, hanem ahol hiányok mutatkoznak, ami hiányokat mégiscsak a magyar művészet csúciszervének a képviselői orvosolni tudnak, arra nagyon óvatosan és nagyon körültekintően tettünk is javaslatot anélkül, hogy bármilyenfajta pressziót erre a dologra gyakorolnánk.

Gyakorlat lett nálunk, hogy a kilenc tagozat esetében már kihelyezett tagozati ülések is vannak a mostani Magyarországon belül, sőt a kihelyezett tagozati ülések elindultak kívülre, tehát volt Szerbiában, volt Szlovákiában, volt Erdélyben kihelyezett tagozati ülés, ami annyit jelent, hogy mivel az akadémiának vannak a Kárpát-medence valahai magyar területeiről képviselői, irodalmárok, képzőművészek, muzikusok, tudósok, az azokkal való kapcsolatot és az azokba a kultúrákba való behelyezettségét nagymértékben megsegíti. A tagozatok ugyanúgy, ahogy az alapszabályunk előírja, minden évben ösztöndíjakat adnak ki, különböző díjaik vannak, amelyek részint műtárgyak alkotására, részint művészeti produkciókra, részint elméleti munkára fordíthatók.

Az akadémia ebben az időben tartott Párizsban az UNESCO-palotában egy bemutatkozást Európa számára, kiállítással, koncerttel, színházi és tánctevékenységgel

egy teljes héten keresztül, amely alkalmon a Párizsba akkreditált kulturális személyiségek és szervezők részt vettek.

Évente továbbra is két közgyűlést tartunk. Ezeken a közgyűléseken beszámol a titkárság, beszámol az elnökség, az elnök, és beszámolnak azok a tagozatok írásban, amely tagozatokban gyakorlatilag a szellemi munka folyik, és amibe beintegrálódnak azok az egyéni életművek és produkciók, amelyeknek a tagok a szellemi birtokosai.

Tizenkét bizottság működik az akadémián - esetleg gyorsan át is szaladhatok rajta -, ami annyit jelent, hogy ezekben a bizottságokban az akadémia tagjainak egy igen jelentős része részt vesz, tehát nemcsak a tagozati munkában magában, hogy egy-egy tagozatnak vannak ülései és különböző produkciói, hanem a bizottsági munkában egymással is találkoznak, és minden tagozatnak van képviselője: oktatási és képzési bizottság, nemzetközi és határon túli bizottság, professzori felterjesztések bizottsága, tagozatvezető egyeztető fórum, folyóirat-szerkesztő bizottság, díjbizottság, etikai bizottság, előadó-művészeti bizottság és az a jelölőbizottság, amely a különböző fajta tisztségviselői változásokban a jelöléseket elvégzi.

Működött az akadémia azóta is, amióta erről a dologról beszélünk, társadalmi tanácsadó testületet, ahol különböző fajta, másfajta kulturális intézményeknek, többek között a Tudományos Akadémiának is olyan képviselői vannak jelen, akiktől megkísérelünk kívülről ránézni a Művészeti Akadémiára, és azokat az észrevételeket hasznosítani, amelyeket kívülről nekünk tanácsként, jóindulatként, segítségként feljárnak.

Folyamatosan készül, a dokumentációs osztályunk nyilvántartja mindazokat a műveket, amelyeket az akadémikusok létrehozhatnak minden műfajban, és azokat a műveket, amelyeket az akadémikusokról létrehozhatnak Magyarországon, tehát ez egy nagyon alapos tárhely ebben a dologban. Ezeket portréfilmek készítése kíséri, és abban reménykedünk, hogy néhány éven belül minden élő akadémikusnak olyan portréfilmje lesz, amelyben be tud mutatkozni. Ezeknek a portréfilmeknek a vetítésére különböző televíziós csatornákkal szerződésünk van, és ezek folyamatosan mennek is a televízióban.

Díjakat adunk ki. Vannak akadémiai fődíjak, tehát életmű- meg nagydíj, és vannak díjak és különböző ösztöndíjak minden tagozat részéről. Ennek a kerete nem nagy, de megkísérel a nagyon magas akadémiai életkor alá menni ezekben a díjakban, és olyanokat díjazni, akiknek az a reménye megvan, hogy a magyar kultúrának, alkotó- és elemző művészetnek olyan színvonalú képviselői lesznek, hogy egyszer akadémikusok lesznek. Ez egy nagy előlegezés.

Számtalan indirekt intézménnyel vannak szerződéses kapcsolataink. Itt hármát-négyet mondok csak: a Szellemi Tulajdon Hivatallal, a Médiaszolgáltató és Vagyonkezelő Alappal, a Közszolgálati Egyetemmel, nagyon sok felsőoktatási intézménnyel, társadalmi szervezetekkel, szövetségekkel, kamarákkal, társaságokkal. Több tucatnyi ilyen szerződésünk van, nagyon sok közös alkalmat rendezünk a legkülönbözőbb műfajokban.

Részt veszünk személyesen keresztül a Szent Korona Testületben, ami a Parlamentben elhelyezett korona körüli dolgokat koordinálja.

Részt veszünk a Széchenyi- és Kossuth-díjak ajánlásaiban, és képviselőnk van az eldöntésében is.

Részt veszünk a szerzői jogi testületekben, a szabadalmi tárban, a MANK-ban, a Szentendrén működő alkotóművészeti közalapítványban.

A tagozati pályázataink, amelyek minden évben vannak, azok teljesen nyilvánosak. Sem az ösztöndíjaink, sem a különböző támogatásaink, sem ezek a pályázatok nem az akadémikusokra vagy nem csak az akadémikusokra vonatkoznak, természetesen, aki nem akadémikus, a honlapunkról letölthető feltételek között pályázhat.

Ebben az időben kaptuk meg a magyar államtól az Andrássy út-Benczúr utca sarkán azt a két történelmi épületet, amely katasztrófális fizikai állapotban volt, az utóbbi tíz-tizenöt évben teljesen tönkretették. Ennek a tökéletes műemléki helyreállítása, a két épületnek az összekapcsolása tervben ebben az időben megtörtént. Előre ugrom másfél évet, mert ha valaki elmegy az Andrássy útra, látja, hogy az építkezés folyik, és reméljük, hogy egy év múlva át tudja adni székháznak. Ugyanis tudni kell azt, hogy a Vigadó épületében nincs iroda, azok művészeti produkciós helyszínek, és a Vörösmarty téren bérel három fél emeletet az akadémia az apparátusának az elhelyezésére. Ez egy nagyon rossz szituáció. Az új székház, ha kíváncsiak, elmondjuk, mi mindent fog tartalmazni.

Végül még egy dolgot, ami nem nagy ügy, de nagyon fontos, hogy szinte minden tagozat elindította azt a kismonográfia-szerkesztését a folyóiratunk mellett, ami négy éve működik már, amelyik az akadémia tagjainak az életművét racionálisan, röviden, tárgyilagosan, mindenféle hozsanna nélkül közli az útkornak, hogy kikről van itt szó.

Én ennyit mondanék nagyon röviden. Bevallom, hogy kétszer-háromszor ennyire számítottam, de nem, mert tudom, hogy nagyon rövid az idő, és tudom, hogy a képviselő kollégáknak ezer más dolga is van ezen kívül. Köszönöm szépen a türelmet, és örömmel mondom, hogy örömmel vagyok itt, tisztelettel köszöntöm az ismerőseimet és azokat is, akik tudom, hogy a kultúra valamilyen körében tényezők Magyarországon; itt, ebben a szobában az együttgondolkodásnak óriási jelentősége volt, van és lesz is. Köszönöm szépen a türelmet.

Kérdések, észrevételek, hozzászólások

ELNÖK: Köszönjük szépen elnök úrnak a beszámolót, illetve a kiegészítést. A képviselőknak van lehetősége kérdéseket feltenni, hozzászólásokat megtenni. Kérdezem, hogy van-e képviselői hozzászólási szándék. *(Nem érkezik jelzés.)* Nem látok jelzést. Akkor én magam néhány kérdést feltennék egyrészt a beszámolóval kapcsolatban, az MMA működésével kapcsolatban, másrészt pedig, mivel nemcsak szűk értelemben az akadémia életét érintette a beszámolónak néhány része, ezért más, a kultúrával kapcsolatos kérdéseim is lennének.

Említette elnök úr itt a Pesti Vigadó ügyét, és a beszámolóban is erről valóban részletesen szó van. A beszámolóban olvashattuk, hogy ez a belső működésükben, a titkárság leterhelésében okozott problémákat, az lenne a kérdésem, hogy ezzel kapcsolatban kaptak-e valamilyen segítséget, vagy ez miben nyilvánult meg, hogy kapacitáselvonás történt a titkárságon, hogyan sikerült ezt a problémát áthidalniuk.

Az előadó-művészettel kapcsolatos egy másik kérdés, ami szintén szerepel a beszámolóban, ez a zenetanári fizetések, illetve a zenei területen tapasztalható elszívóhatás. Azt írják a beszámolóban a 95. oldalon, hogy volt egyeztetés a köztisztület és a kormánybiztos között a tekintetben, hogy ezt a problémát hogyan tudják orvosolni. Ennek mi lett az eredménye, illetve született-e ezzel kapcsolatban valamilyen intézkedés?

Szintén írják a beszámolóban, hogy a hazai kiadású könyveknek, illetve folyóiratoknak a határon túli terjesztése, illetve a határon túliaknak a magyarországi terjesztése esetében lenne még hova fejlődniük, és ezt tapasztaljuk más területeken is, például a felsőoktatásban, hogy egy eredményesebb, hatékonyabb együttműködést lehetne létrehozni. És arról is írnak, hogy az ellátás koordinációját akár kijelölt állami szervezet is elláthatná. Azt kérdezném, hogy ebben történt-e előrelépés, ezt a kormányzat számára jelezték-e, és ha igen, akkor az egyeztetéssel kapcsolatban ennek mi lett az eredménye, illetve történt-e előremozdulás.

És szintén a Vigadóval kapcsolatban egy másik, nem ilyen belső, sőt sokkal inkább egy széles értelemben vett külső kérdés, ez a kultúrának a turizmusban betöltött szerepe, illetve a Vigadónak, ahogy elnök úr is említette, valóban az Európában egyedülálló szerepének a kihasználása, jó értelemben vett kihasználása, és akár a

kormányzati szinten megjelenő koordináció a turizmus és a kultúra ágazatai között. Ezt mennyiben látják megoldottnak? Mennyiben tud ehhez hozzájárulni a Művészeti Akadémia? Vannak-e akár fővárosi szinten, akár kormányzati szinten ilyen szándékok, hogy a Vigadónak ezt a kiemelt szerepét az állam is magára vállalja, és ezt segítse?

A díjak esetében, amit elnök úr említett, lenne egy olyan kérdés, hogy az Akadémián milyen lehetőségeik vannak a fiatalabb művészeknek a boldogulásra. Ugye a művész életpálya nem egy szokványos életpálya, azért azt mindenképpen elmondhatjuk. Néhány tagozatuk beszámolójában van erről szó, hogy kifejezetten támogatják, milyen módon támogatják? De van, ahol erről nincsen szó, hogyha erről mondanának még kiegészítésként néhány szót, azt megköszöném.

Nekem ennyi kérdésem lenne a beszámolóval kapcsolatban. Van-e más hozzászólási szándék? *(Jelzésre:)* Halász képviselő úr, parancsoljon!

HALÁSZ JÁNOS (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök asszony. Nagyon jó döntés volt 2011-ben, hogy elfogadtuk a Magyar Művészeti Akadémiáról szóló törvényt. Ez az a törvény, ami azt is előírja, hogy két évente kell az akadémiának beszámolnia a parlamentnek a saját munkájáról és a magyar művészeti élet helyzetéről. Most ez a második alkalom. Egy közös tanulási folyamat is ez az Országgyűlés az akadémia között, és azt látom, hogy e tekintetben is jó úton haladunk. Jó helyen van itt, hogy itt vitatjuk meg ezt az anyagot, és ez az anyag nagyon alapos.

A törvény, amire utaltam, a törvény erejénél fogva tartalmazza azt, hogy az akadémia országos közfeladatokat ellátó köztestület. Ez a beszámoló mutatja, hogy ezeket a feladatokat az akadémia magas színvonalon és maradéktalanul ellátja.

A beszámoló nagyon alapos véleményem szerint, részletes és tartalmas, az elnök úr most hallott kiegészítésével pedig különösen jó és megnyugtató képet mutat arról a munkáról, amit a Művészeti Akadémia végez.

Én külön megköszönöm a beszámolóknak azt a részét, amely a magyar művészeti élet helyzetéről ír, és azt a részt különösen, amikor a problémákat sem kerülik meg, a szükséges lépéseket akár az alkotótáborok további finanszírozásánál művésztelepügyben, meg nagyon sok olyan ügyet említenek, ami mutatja, hogy van még feladatunk, és biztos vagyok benne, hogy tudunk akár az akadémiától is javaslatot kapni akár törvénymódosításra is, legyen az az előadó-művészettel kapcsolatos, akár az előadó-művészeti törvény kapcsán és így tovább.

Lenne egy kérdésem is, és a kérdésem az, hogy milyen esélyt látnak a jövő évi költségvetés tekintetében a művészeti élet helyzetével kapcsolatosan megfogalmazott feladatok területén, itt én is különösen a fiatal művészekre és az ő ösztöndíjrendszerükre gondolok. Tudom, hogy régóta terv volt az akadémiában ez az ügy. Hogy áll ez most? Mit lehet erről tudni? Nyilván a költségvetést majd az Országgyűlés fogadja el, és szembesülünk vele, de biztosan háttérmunkák folytak már az akadémiában e tekintetben.

Egyébként pedig én a beszámolót elfogadásra javaslom. Köszönöm szépen, elnök asszony.

ELNÖK: Más képviselői hozzászólási szándék van-e? *(Senki sem jelentkezik.)* Ha nincs, akkor válaszára megadom a szót az elnök úrnak. Parancsoljon!

FEKETE GYÖRGY elnök (Magyar Művészeti Akadémia): Én átadom a szót szíves engedelmeivel a főtitkár úrnak...

ELNÖK: Rendben, akkor, főtitkár úr, parancsoljon!

FEKETE GYÖRGY elnök (Magyar Művészeti Akadémia): ..., mert amikor számokról és dátumokról van szó, akkor én azért gyengébb vagyok természetesen.

Dr. Kucsera Tamás Gergely főtitkár (Magyar Művészeti Akadémia) reagálása

DR. KUCSERA TAMÁS GERGELY főtitkár (Magyar Művészeti Akadémia): Nagyon szépen köszönöm a szót, elnök asszony. Tisztelt Bizottság! Magam nem az elnöki beszámolót egészíteném ki, hanem próbálnék válaszolni a feltett kérdésekre, illetve észrevételekre reagálni.

Az elnök asszony kérdésein sorba menve. A tárgyidőszakban a Pesti Vigadót 2014. március 14-én vettük át, nyitottuk meg. Ez azt jelentette, hogy a Magyar Művészeti Akadémia a korábbi években nem volt beruházói pozícióban, viszont amikor a funkció szerinti kialakításról volt szó a 2012-13-as év folyamán, érdemben már részt vett konzulensként a munkálatokban, majd a beruházás végén saját forrással a berendezési, a funkció szerinti és scenikai, egyéb vonatkozásokban vett részt. Azóta a Magyar Művészeti Akadémia a fejezetben belüli megtakarításokban további szükség szerinti beruházást tett. Ezért azt tényleg a Pesti Vigadóval kapcsolatban el kell mondani, hogy egy olyan történelmi épület, amelyben tulajdonképpen, a korábbi szerkezetet átalakítva, két funkcionális emelet kialakítására került sor, és valóban, ahogy az elnök úr is mondta, párhuzamosan több műfajban több rendezvény is zajlik.

A kérdéshez kötődően a válasz: a Magyar Művészeti Akadémia titkársága 2014 júliusáig, tehát egy átmeneti, közelítőleg négy hónapos időszakban működtette a Pesti Vigadó épületét, de eközben az elnökség döntésére alapozottan bejegyzésre került a Pesti Vigadó Nonprofit Kft., amely 100 százalékos tulajdona a Magyar Művészeti Akadémiának, egyébként megnyugtató pénzügyi és gazdasági körülmények között működik, már amennyire a tulajdonos ezt lehetővé teszi. A Pesti Vigadó Nonprofit Kft. végzi azokat az épület üzemeltetésével, fenntartásával kapcsolatos gyakorlati munkákat, amelyek egyértelműen, mondjuk így, a rendezvényszervezés, az épületüzemeltetés, az ezekkel kapcsolatos társadalmi kommunikáció, de akár gazdasági, piaci értékesítése a tereknek, az idősávoknak.

Ilyen módon azt kell mondjam, hogy a Magyar Művészeti Akadémiának mint egy központi költségvetési szervnek, illetve a titkárságának ez egy profilidegen dolog lett volna, és ezért szükséges az, hogy egy önálló munkaszervezet vigye ezt a feladatot. Jelentős feladatbővülés volt ez, hiszen azontúl, hogy egy ekkora épületet, amelynek egyébként nem volt próbaüzeme, útnak kellett indítani - repülőrajttal indítottunk, hiszen 2014. március 14-én ünnepélyes keretek között megnyílt az épület, 17-től látogathatóak voltak azok a nagy kiállítások, amelyek Makovecz Imre és Schrammel Imre művészetét mutatták be, és itt részben egy másik kérdéshez is kapcsolódom, gyakorlatilag azonnal bekapcsolódtunk, tehát nyilván már a nyitás előtt előkészítettük a 2014. évi Budapesti Tavasz Fesztivál programsorozatában való működésünket, ahogy ezt évről évre azóta is tesszük, ahogy az őszi CAFé programsorozatban is ott vagyunk.

Tehát itt a kérdésekre a válaszom: a Magyar Művészeti Akadémia a Pesti Vigadót - úgy is, mint befogadó művészeti központot, úgy is, mint saját produkcióinak megvalósítási helyszínét, és úgy is, mint nem művészeti, hanem egyéb kulturális, de akár diplomáciai vagy egyéb társasági rendezvények helyszínét - működtető kft.-t három éve létrehozta és működteti. Egyébként ezen kft. működését ugyanúgy felügyelőbizottság ellenőrzi, könyvvizsgálat alatt áll, és az akadémia nyilvános közgyűléseinek előterjesztési része.

A kft., mint ahogy a Múcsarnok is egyébként, nonprofit kft.-ként működik. A szükséges forrásokat tekintve a központi költségvetésből kisebb forrás áll rendelkezésre, ezért mindenképpen lehetőség szerint azért nyilván külső források bevonására is sarkalljuk az intézményeinket, természetesen az alapfeladathoz kötődő módon, nem azt kiváltó vagy azt háttérbe szorító módon.

Ilyen módon azt lehet mondani, hogy a Pesti Vigadó ebben a három évben - egyébként ahhoz képest, hogy közelítőleg nyolc évig zárva volt - újraintegrálódott Budapest kulturális szolgáltatásai közé, intézményei közé, és ugyanúgy, mint számos nemzetközi diplomáciai csúcstalálkozó, a nemzetközi szervezetek konferenciái is megtörténnek itt, mint a művészeti rendezvények. Talán ezt az elnöki kérdésre vonatkozóan, a Vigadóval kapcsolatban válaszként adtam volna.

Tisztelettel, a második kérdés a zenetanári fizetések kérdése. Ezt jeleztük, és ezt valóban azóta nemcsak mi jeleztük, hanem számos, a köznevelés területéhez és a művészeti neveléshez kötődő szakmai szervezet is, mint ahogy mi is velük folyamatos kapcsolatban vagyunk. Ez a helyzet annak az üdvözlendő kormányzati döntésnek az eredménye, hogy a köznevelés területén jelentős közalkalmazotti bérfeljesztés jött létre. Ilyen módon az egyazon tudás az adott személyhez kötődően több helyütt érvényesíthető, és kialakult az a helyzet, hogy számos esetben nehezebben lehet - és ezt egyébként a közelmúltban is egy szakmai rendezvényen ismét hallottam - egy korrepetitort egy művészeti intézményhez elhívni, hiszen biztos és jól fizetett, a korábbihoz képest mindenképpen jobban fizetett állása van a köznevelési intézményrendszerben.

Ezt mi idejében jeleztük, és ehhez kötődően az is elmondható, hogy a bérrendezés átterjedt a művészeti területre úgyszintén. Itt egy megjegyzést kell tenni: míg a köznevelés és ezen belül a művészeti nevelés intézményrendszere egy az egyben a közalkalmazotti, mondjuk, bértáblán is, illetve illetményrendszeren keresztül rendezhető, annyiban a művészeti intézményrendszer már egy heterogénebb képet mutat szervezeti és foglalkoztatotti szempontból is, hiszen számos esetben közalkalmazottak, számos esetben munka törvénykönyvesek az állandó munkatársak, illetve egyéb sajátos foglalkoztatási forma is van ezen rendszerben.

Úgyhogy ilyen módon mi komplexen próbáltuk kezelni és jelezni ezt az ügyet szakmai értelemben az évről évre megrendezésre kerülő konferenciáinkon, találkozóinkon - ez esetben éppen a zenetanári fizetésekhez kötődően hangzott el az elnöki kérdés -, az előadó-művészeti konferenciákon 2014-15-ben, egyébként 2016-ban tárgyaltuk, és 2017-ben is lesz ilyen előadó-művészeti konferencia, lehet, hogy ott is előkerül ez a kérdés. Másfelől pedig ezt az ügyet jeleztük az elnöki, miniszteri találkozók, illetve államtitkári találkozók szintjén is, többek között ennek tudjuk azt be, hogy ezen a téren is a bérrendezés megkezdődött.

Folyóiratok, könyvek terjesztése, kiadása Magyarországon és a határon túl. A tárgyidőszakban, a 2014-15. évben, azt lehet mondani, alapvetően az állami támogatási rendszer biztosította, rendezett körülmények között tartotta álláspontunk szerint a folyóiratok és könyvek támogatását. Tényszerűen talán megállapítható az, hogy számos olyan kiadványtípus van, és ezekhez számos kiadói működés erősen kötődik, amelyek piaci alapon vélhetően a magas igényű, anyagigényű akár vagy grafikai és egyéb művészeti igényű kiadványok okán piaci értelemben vélhetően nem állnának meg a lábukon. Ezért dicséretes és üdvözlendő az állami jelenlét ezen a területen.

Ehhez a területhez kötődően nem csak mi magunk foglalkozunk kiadói tevékenységgel, de számos esetben együttműködésen keresztül ilyen kiadványok létrehívását támogatjuk.

Amit mi nyilván kezdeményeztünk és támogattunk változatlanul, hogy lehetőség szerint az állam erősebben támogassa a terjesztését, akár egyébként bizonyos esetekben a fennmaradó és piaci kereskedelmi forgalomba nem hozott kiadványok terjesztését - akár ingyenes módon is - kulturális, közművelődési célok vonatkozásában. Ez az egyik irány. Mi ezt modellszerűen meg is valósítottuk, hiszen a Tankönyvellátón keresztül mi magunk is számos akadémiai kiadványt a témához kötődő, kapcsolódó profillal működő intézményekhez, illetve számos esetben köznevelési intézményekhez és felsőoktatási intézményekhez eljuttattunk, eljuttatunk.

A másik kérdés az nyilvánvalóan tárgyidőszakon túli, de ez a kérdés kapcsolódik ehhez, és ezt is, azt gondolom, hogy az akadémia együttműködésével sikerült rendezni, ez akár a folyóirat-kiadás hároméves rendszerének folytatása az NKA keretei között, illetve nyilvánvalóan a folyóiratok terjesztésének, illetve a kiadványok terjesztésének kérdése ma is nyitott kérdés az átalakuló, de alapvetően piaci vonatkozású mozgások okán. Ez biztos, hogy érinteni fogja az akadémia működési tevékenységét is, hiszen a beszámolóból látják, nagyon erős kiadói tevékenységet folytatunk, mind az akadémia, mind intézményei. De nyilvánvalóan ennek egy másik része viszont más típusú, hiszen az pedig internetes, illetve audiovizuális alapú, az a kérdést nem érinti, de itt is az akadémia szerepvállalása erős és egyre erősödik önmagában is, másfelől pedig, mint ahogy mondtam, a tárgyidőszaknak csak a végét érintő módon, hiszen az NKA, MMA és egyéb nem kormányzati szervek és a kulturális tárca együttműködését megalapozó jogszabály, illetve miniszteri rendelet 2015. év végi, tehát az már azután következik, de utaltam az ezen területen való aktív szerepvállalásunkra is.

A Vigadó kulturális turizmusba való bekötésére részben utaltam, részben ez az akadémia mint fenntartó direkt szerepvállalásán keresztül valósul meg, olyan módon is, hogy az akadémia együttműködő és állandóan partnerként bevont intézmény különböző vezetőin keresztül a különböző emlékévekbe, az előbb említett módon akár a Tavaszi Fesztiválba, illetve a Budapest CAFé-programokban is állandó egyeztetésben vagyunk, illetve programok a Pesti Vigadóban és a Múcsarnokban is megvalósulnak, mint ahogy a mostani, ez évi tavaszi fesztivál egyik zárórendezvénye volt például az ipar- és tervezőművészeti nemzeti szalon megnyitója. Másfelől pedig önmagában a nonprofit kft.-t is arra ösztökéljük, hogy a turisztikai vonatkozását erősítse. Ilyen módon a megnyitástól számítottan az ilyen típusú szolgáltatását is fejlesztette, tehát például egy panorámaterasz és ahhoz kötődő vendéglátóipari üzemegeység kialakítására is sor került. Az audiók által megerősített, tehát nemzetközi turistaforgalmat is, tehát külföldi turisták fogadására is alkalmas szolgáltatásainkat is kialakítottuk. Legvégül, de nem utolsó sorban - ez már '14-től, a megnyitástól megvan - folyamatosan bővítjük az ezzel kapcsolatos kiadványainkat idegen nyelven is, a honlapok szolgáltatásait is. Illetve a Magyar Művészeti Akadémiához kötődő vagy direktben a Pesti Vigadó Nonprofit kft. által szervezett turisztikai és belföldi turizmust is elősegítő akár nyitott ház programok, akár egyéb programok okán bejöhetnek és nyitott a Vigadó.

A kultúra és turizmus ekképpen egyébként, azt gondoljuk, mint ahogy az országgyűlési beszámolóban is leírt volt, ez a tárgyidőszakban erős fejlesztés alatt áll. Nyilvánvalóan örömmel nyugtáztuk a Budapesten kívüli kulturális infrastruktúra fejlesztését is, amelyiknek hol direkt, hol indirekt turisztikai profilja is van.

Gondolom, hogy erre a kérdésre a választ megadtuk az aktív szerepvállalásunk és együttműködésünk okán.

Díjak, fiatalabb művészek szerepvállalása tagozati és nem tagozati programok szintjén is egyaránt megadatott. Az elnök úr által is elmondottak szerint az évről évre odaítélt köztestületi ösztöndíjak felét negyven alatti művészek vagy művészetelméleti szakírók kapják, kapták meg. Ezek tagozati döntés alapján születnek. Emellett a tárgyidőszakban volt egy művészetelméleti, illetve -történeti ösztöndíjprogramunk, amely 35 év alatti szakírónak, részben közöttük volt gyakorló művész is, aki kettős profilban él és alkot, volt biztosított ösztöndíj.

Ezen túl vannak olyan ösztöndíjprogramjaink, amelyek adott intézményre egy évre vagy egynéhány évre átnyúlóan szólnak. Immáron két alkalommal került az intézmény vezetésének javaslatára akadémiai ösztöndíj átadásra a Színház- és Filmművészeti Egyetemen. De Hódmezővásárhely városával is van egy megállapodásunk, ahol kofinanszírozásban biztosítunk művészeti ösztöndíjat.

Számos ilyen együttműködés és akció van.

Másfelől az is elmondható, hogy a Művészeti Akadémia tagjai részt vállalnak az Emberi Erőforrások Minisztériuma által direktben vagy a MANK által kezelt művészeti ösztöndíjprogramokban. De ehhez kötődően elmondható, és akkor itt, ha elnök asszony megengedi, összekötném a feltett utolsó kérdését Halász János képviselő úr kérdésével, az ő második kérdésével, hogy 2013. utolsó negyedében dolgozta ki a Magyar Művészeti Akadémia azon két programját, amelyek közül az egyik alapvetően fiatal alkotók, művészek, művészetelméleti szakemberek ösztöndíjazására vonatkozik. Itt az alapelvünk valóban az volt, ami elnök asszony kérdésében is indirekt módon benn volt, hogy olyan ösztöndíjrendszert javaslunk létrehozni, amely a kezdeti időszakot támogatja, a második már, úgy lehet mondani, hogy a beérett alkotói középidőszakot is, és ehhez átalakítva esetleg a jelenlegi rendszerünket meglévő elemként, a későbbi alkotói életszakaszt is támogatja. Tehát 40 alatti és 40 fölötti alkotóknak.

Az alapvetően fiatalokat, felsőoktatásban tanulókat, kiváló eredményt elért hallgatókat, hiszen én éppen a múlt héten voltam pécsi országos tudományos diákköri találkozón, ahol többek között a művészeti szekció megnyitója volt, számos esetben lehetne akár hároméves ösztöndíjjal is támogatni. Ez a célunk, hiszen a tudomány területén ez az ösztöndíjazási gyakorlat akár a felsőoktatási hallgatók, különös tekintettel akár a doktoranduszok esetében, akár a későbbi fiatal kutatói időszakban, gondolok itt akár a Bolyai- vagy Magyary-ösztöndíjra, több éven átnyúló, általában három éven átnyúló időszakról szól. Ez ma még nem gyakorlat a művészeti ösztöndíjazás területén. Javaslatot tettünk az összeg nagyságára is, jelenleg is zajlik az egyeztetés a kulturális tárcával, hogy ezt az ösztöndíjprogramunkat befogadják, és a költségvetésben ehhez forrást, ha hozzárendelnek, el tudjuk indítani.

A másik ilyen elgondolásunk pedig ugyancsak számos kormányzati szervvel, szakértői háttéregyeztetéssel, számítással, vizsgálatokkal megalapozott mára, és ebben is van, úgy tűnik, egy közös metszet a kulturális tárcával: a művészek, illetve a kultúra területén alkotó kiválóságok járadékolása. Tisztelettel jelzem az Országgyűlés bizottságának, hogy az alapvető helyzet azért nem annyira rózsás, hiszen a jelenlegi, mondjuk, a nyugdíjas éveit már néhány éve elért korosztályoknak számos esetben a rendszerváltás előtti-alatti nyugdíjazási és nyugdíj-megállapítási gyakorlat elég alacsony nyugdíjakat eredményezett egyfelől, másfelől a korábbi magyar alkotóművészeti közalapítványos megtakarítások is elvesztek a maguk reálértékén, ez is több száz embert érint.

Ezért úgy gondoltuk, egyeztetve számos alkalommal, hiszen nemcsak a kialakult tagság szintjén - egyébként a beszámolási időszakra közelítőleg 350, a mai napra közelítőleg 100 fővel már több a nem akadémikus köztestületi tagok száma. Ezen nem akadémikus tagokkal évente kétszer, a közgyűléseket megelőzően, direkt módon is, tagozati logika mentén egyeztetünk, és számos alkalommal előjött, és láttuk, látjuk azt, hogy milyen alacsony nyugdíjak mellett kell éljenek idősebbek, ez méltatlan. Nyilvánvalóan ezért kezdeményeztük és írtuk le azt, hogy a művészeti járadék létrehívását fontolja meg a kormányzat. Mi a magunk részéről ezen a téren is, hiszen talán jogos, és minden elnöki kérdésnél felmerült az, hogy az akadémia maga mit tett meg. Az akadémia a nem akadémikus köztestületi tagi kör kialakításával a művészsegély-juttatását kiterjesztette a nem akadémikus tagokra is, és ez a gyakorlat kialakult.

Mi a magunk szerény költségvetési eszközeivel jelen pillanatban egyéni sorsokat ilyen módon tudunk segíteni. Ez két olyan, mondjuk így, a tárgyalások szintjén ma a kulturális tárcán keresztül nyitott kérdés, amire vonatkozóan részben elnöki kérdés volt, részben Halász János képviselő úrtól volt kérdés.

Igen, és akkor most visszafelé haladok Halász János képviselő úr kérdéseinél. Az alkotótelepek és művésztelepek ügyének rendezését mi magunk is programok odavitelével, együttműködések, akciószerű együttműködések kialakításával tesszük. Ha csak a jövőről beszélünk, akkor a kecskeméti Kerámia Stúdió és az ahhoz

kapcsolódó terem, de egyébként más egyéb hasonló, minden évben legalább három-négy ilyen akciónk volt.

A kulturális törvény módosítása az Országgyűlés elé fog kerülni ismereteim szerint, részben ezen kérdéseket rendező módon, ez ügyben is egyeztettünk a kulturális tárcával a korábbi időszakban. Az előadó-művészeti törvény hasonlóképpen tárgyalás alatt van, itt mi magunk is - nem ismételném meg, az elmúlt négy évben folyamatosan bizottsági munkával is támogatott módon, illetve tagozatközi módon is, hiszen a tagságot nézve a zenei, a színházi és a népművészeti tagozatban is ülnek előadóművészeink, velük tagozatközi módon is egyeztetve - folyamatosan tárgyaltuk az előadó-művészeti terület kérdéseit. Ilyen módon, azt gondolom, a Magyar Művészeti Akadémia működése, mint köztestület, nyilvánvalóan direkt és indirekt hatásokat fejthet ki a magyar művészeti életre. Ez a hatásgyakorlás, azt gondolom, a tárgyidőszakban már megindult és megkezdődött.

Köszönöm szépen a kérdéseket, köszönöm az elnök úrnak, hogy átadta a válaszadás lehetőségét, és köszönöm a figyelmüket.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönjük szépen az elnök úrnak és a főtítkárnak a beszámolót, illetve a válaszokat. A bizottság az, amelynek határozatot kell hoznia arról, hogy a beszámolót elfogadja. Ennek a szövegszerű javaslatát most ismertetném a képviselőkkel, és erről fogunk dönteni.

„Az Országgyűlés Kulturális bizottságának 8/2014-2018. számú határozata a Magyar Művészeti Akadémia 2014-2015. évi beszámolója Magyarország Országgyűlése számára elfogadásáról. Az Országgyűlés Kulturális bizottsága az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. országgyűlési határozat 85. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Művészeti Akadémia 2014-2015. évi beszámolója Magyarország Országgyűlése számára, B/14936. szám, beszámolót elfogadja.

Indokolás. A tájékoztatás a Magyar Művészeti Akadémiáról szóló 2011. évi CIX. törvény 5. § (1) bekezdésében foglalt beszámolási kötelezettség teljesítését szolgálja. A jogszabályoknak megfelelő tartalommal és formában részletesen tájékoztatta az Országgyűlést az elvégzett munkáról, valamint a magyar művészeti élet általános helyzetéről. Ennek alapján az Országgyűlés Kulturális bizottsága 2017. április 25-ei ülésén az MMA elnöke által B/14936. számon benyújtott beszámoló elfogadásáról döntött.”

Ki az, aki támogatja ennek a határozatnak az elfogadását? Aki igen, kérem, az jelezze! *(Szavazás.)* Hét igen szavazat. Ki az, aki nem támogatja? *(Szavazás.)* Ilyen nem volt. Ki az, aki tartózkodott? *(Szavazás.)* Kettő tartózkodással a bizottság a beszámolót elfogadta.

Ezzel a 2. napirendi pontot lezárom. Az elnök úrnak, a főtítkárnak úrnak és a munkatársaiknak köszönjük szépen, hogy rendelkezésünkre álltak. Munkájukhoz sok sikert és jó egészséget kívánok!

Egyebek

A 3. napirendi pontunk az egyebek napirendi pont. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy van-e valakinek felvetése. *(Jelzésre:)* Vinnai Győző jelzi, hogy igen. Parancsoljon!

DR. VINNAI GYŐZŐ (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök asszony. Szeretnék egy levélről szólni, amelyet az elnök asszony és Farkas Gergely küldött ki minden intézményvezetőnek, vagy nem tudom, hogy minden intézményvezetőnek-e, de sok helyről kaptam ilyet. Nem kérdésként, nem felvetésként, tényként szeretném rögzíteni, hogy azzal nincs semmi probléma, ha a Jobbik politikusaként küldenek egy levelet, amelyben a nevelést, oktatást segítő munkatársak béremeléséről van szó. Azzal sincs probléma, ha jobbikos e-mail-címről teszik, de az, hogy úgy írják alá, hogy „Kulturális

bizottság”, tehát „Dúró Dóra és Farkas Gergely, az Országgyűlés Kulturális bizottsága”, szerintem nem fair ebből a szempontból.

A levél tartalmát nem minősíteném, de egy részletet megemlítenék. A tárgysorozatba vételről írnak ketten, amelyben azt írják, hogy a kormánypárti politikusoknak semmilyen érvük nem volt, de ez nem állja meg a helyét. Az érvet el lehet fogadni vagy nem lehet elfogadni, de hogy ne érveltünk volna amellet, hogy milyen emelés van itt - ez a 7+3 százalék -, illetve hogy milyen lehetőségek vannak, és hogy dolgozik is ezen a kormányzat, mert mi kormánypárti képviselők vagyunk, hogy még nagyobb megbecsülést kapjanak azok, akik közvetlenül segítik az oktatás-nevelés folyamatát, ez véleményem szerint nem volt fair. Országgyűlési képviselőként alá lehet írni, jobbikos politikusként alá lehet írni, de úgy, mint az Országgyűlés Kulturális bizottsága, szerintem megtévesztő, mint hogy a bizottság nevében írok egy levelet.

Nem tudom, hogy kinek küldték ki, sok iskolával kapcsolatban vagyok, sok helyről kaptam másolatot ebből a levélből. Úgyhogy azt szeretném kérni, hogy a jövőben ettől tartózkodjunk.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Farkas Gergely!

FARKAS GERGELY (Jobbik): Köszönjük szépen az észrevételt. Szerintem elég egyértelmű egyébként, hogy országgyűlési képviselőként küldtük. Az, hogy titulusként ott szerepel, hogy ennek a bizottságnak a tagjai vagyunk, ezzel jelezve az illetékességünket, hogy miért is mi küldjük ezt a levelet, szerintem egy magyarázó dolog volt, de ez legyen a legnagyobb probléma, akkor legközelebb erre jobban figyelünk.

Az ülés berekesztése

ELNÖK: Más felvetés az egyebek között? *(Senki sem jelentkezik.)* Ha nincsen, akkor az egyebek napirendi pontot és a bizottsági ülést lezárom. Jó munkát kívánok!

(Az ülés befejezésének időpontja: 14 óra 39 perc)

Dúró Dóra
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Szűcs Dóra és Podmaniczki Ildikó